6
21-g
36
BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
21 I
55
Digitized by Google

6 — 21g 36

Digitized by Google

Digitized by Google

ANTONII DESLIONS

E SOCIETATE JESU

DE CULTU B. V. MARIÆ

ELEGIARUM LIBRI III.

Adjectis Elegiis Remundi, & Torcellini ejuſdem Societatis

STUDIOSÆ JUVENTUTI.

Domus Prob.
1. X Andreae
1. 9. de Urb.
Ex Bibl: Rhetoricor:

D.PROB.ROM.S.

MEDIOLANI)(MDCCXXXVIII.
Ex Bibliopolio Jo. Baptiſtæ Cetti,
ſub Signo B. V. Mariæ.
Superiorum permiſſu, ac Privilegio.

H

OLYMPICUS VATES

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

LECTORI.

SI quis Virginei puer artem ignorat Amoris;
Hunc legat, & lecto diſcet Amore frui:
Diſcet amore frui, quo non felicior alter,
Nec ſacer, aut purus, mellifluuſve magis:
Namque hic non vates laſcivo mollibus ore
Pelignus numeris, carminibuſque ſonat:
Non fidibus ferit Idaliis Helicona Catullus,
Nec Paphios agitas, culte Tibulle, jocos.
Non Siren malè blanda dolos, non invida Circe,
Nec Venus illecebris, blanditiiſque parat.
Ite, faces Cypriæ, procul itæ Cupidinis arcus:
Nil vobis caſto carmine juris ineſt.
Mollia laſcivæ non dictant verba Camœnæ,
Mentitus flectit nec pia corda Lepos.
Hic ſacris animata modis dant carmina Muſæ:
Pulſaque virgineo pollice plectra ſonant.
Non teneros fallunt pueros aconita legentes,
Noxius aut verbis inſinuatur amor.
Purus at hic puros inſtillat verſus Amores,
Nec niſi Parthenius integit ora rubor.
Nam non Permeſſi, vel Cyrrhæ è flumine vena;
Tota ſed ætherio lactea fonte fluit.
Intima ſyderio caſti quæ pectoris imbre
Irriget, & nivei germina floris alat:
Nimirum ſupero quæ candent lilia rore;
Virgineo rutilant quæque pudore roſæ.

Virginis intactæ te Muſa docebit Amores,
Accendetque ſacras igne beante faces.
Muſa nitet nivibus quæ concolor, æmula lacti,
Lacti, quo ſuperis eſt via facta plagis.

Eſt, & Cryſtallo quæ purior; Eſt & Eois
  Quæ gemmis gemma candidiore micans:
Hæc quibus obſequiis Dominam venereris amator,
  Quoque illam cultu demereare, canet.
Queis primùm verbis quo munere, vel quibus illa
  Purpureis fuerit concilianda roſis:
Inde quibus ſtudiis, quibus artibus uſus amico
  Fœdere ſit longùm continuandus amor.
Et quæ ſolerti curà vitanda monebit,
  Ne forſan puræ diſpliceas Dominæ:
Nam non illa levem patitur mundiſſima nævum;
  Nec rugam tolerat, parva ſit illa licèt,
At tu virginei Virgo regina pudoris,
  Quoque una illæſo diceris eſſe parens:
Hæc quicumque legent pueri caſtiſſima verba,
  Antoni quondam quæ pia Muſa dedit,
Per te, te flammis diſcant ardere beatis,
  Et per te puerum conciliare tuum.
Ergo age divinos infunde in pectora ſenſus;
  Mundaque ſyderia corda perure face.

DE

DE CULTU
B. VIRGINIS MARIÆ
ELEGIARUM
LIBER PRIMUS.
ELEGIA I.

Sibi, & Lectori B. V. MARIÆ præſidium poſtulat.

Diva, tuas laudes, & amandi dicere leges
 Incipimus: cœptis ſis, precor, æqua meis.
Et pariter vati, pariter lectoribus adſis:
 Utraque præſidio cauſa fovenda tuo.
Nec ſinè te quidquam poterunt audere Camœnæ:
 Nec ſinè te quidquam pagina lecta dabit.
Sic neque fax urit, nec quemquam ſauciat arcus,
 Si ſinè nervo arcus, & ſinè luce faces.
Nec lyra dat blandos, nec raucos buccina cantus;
 Eſt animanda ſuis illa, vel illa modis.
Cùm benè depreſſo gemuit ſub vomere taurus,
 Si ſitiunt, arent arva, laborque perit.
Arte ratem, remoque regat: ſi deficit Auſter,
 Tiphys in ignava brachia laſſat aqua.
At tibi ſunt flammæ: flammis ardebimus iſtis:
 Ut ſolet injecta ſpica Ciliſſa face.
Tendeturque mihi per te non debilis arcus:
 Virgineaque reges ſpicula noſtra manu.
Et modò quodcunq; hoc vociſque, lyræque ſonabit,
 A te, quæ caneris, ſpiritus omnis erit.
Nec patiere ſiti ſteriles areſcere avenas;

Utilibus ſegetes ipſa rigabis aquis,
Et placidis Zephyris, quo tu me cumque vocabis;
Ingenii curret cymba ſoluta mei.
Gratia, Diva, tibi, per quam felicibus orſis,
Dedicat obſequiis ſe mea Muſa tuis.

ELEGIA II.

Pueritia B. V. MARIÆ dicanda.

PRima MARIA tui florem ſibi vindicet ævi;
Gratius eſt illo tempore munus, amor.
Dum primùm tenero laſcivit bucula cornu,
Hoſtia votivis tunc cadit apta focis.
Et dum vere novo primos roſa pandit honores,
Blandiùs aſpirans aëra mulcet odor.
Agricolæ votis meliùs reſponderit arbos,
Si ferat ante ſuam mitia poma diem.
Ingenium quis neſcit apis, quæ divite partu
Fundit Ariſtæo dulcia mella ſuo?
Prima ſub egelidos Maii confecta tepores
Munera, neſcio quid nectaris inſtar habent.
Altera, quæ veniunt Autumni frigore primo,
Degenerant vernis inferiora favis.
Sic placet in puero, ſic eſt gratiſſima virtus;
Dum meritis annos prævenit illa ſuos.
His ego quæ moneo, quondam præluſit Aquinas,
Virginis eximio captus amore puer.
Angelicum quæ ſignat Ave, dum fortè papyrum
Ungue tenet, matrem ſurripuiſſe ferunt.
It puer in lacrymas (damnum ſenſiſſe putares):
Perſtat, & in lacrymis pars bona vocis ineſt.
Parce crepundiolis mater placare puellum.
Quæ ſiſtat gemitus, ſola papyrus erit.
Quid ſi virgineas, dicas, proſtratus ad aras,

Te

Te ſtabili, Virgo virginitate colam?
Gratulor Edmundo, cui, dum cœpiſſet amare,
Felix eſt voti copia facta ſui.
Arſit, & immodico correptus amore MARIAM
Ambiit, & ſponſæ cœpit habere loco.
Accipe me, dixit, noſtros teſtatus amores
Annulus articulos vinciat iſte tuos.
Atque utinam æternos ut circulus indicat annos,
Sic meus æternà lege perennet amor!
Et puer incalvit viſà Gonzaga MARIA,
(Si modò ſit, qui ſic novit amare, puer).
Ite voluptates, molleſque Cupidinis arcus,
Nil mihi vobiſcum eſt; hæc mea, dixit, erit.
Servavitque fidem, ſed & hæc ſervavit amorem;
Non aliam ardenti paſſa nocere facem.
Quare age, dum primus vernat tibi ſanguis, & ætas,
Sint tua, virginitas, ſint, tua vota, pudor.
Nec Divæ melius, quàm virginitate placebis,
Hac cœpit Superos; hac cupit arte capi.

ELEGIA III.

Texitur corona B. V. MARIÆ lectione Roſarii.

SIſte, precor, tot ſacra tuæ myſteria menti,
Quot ſpecie flores verſicolore leges:
Sive roſas niveo ſimiles candore liguſtris;
Seu Tyrio mavis murice purpureas.
Dum tibi jucundæ propones gaudia Matris;
Gaudia candidulas noveris eſſe roſas.
Dum pia ſollicitæ recoles lamenta Parentis.
Illa rubris veniant aſſimilanda roſis.
Incipe; namque meti geſtit lætiſſima florum
Purpura, lacteolis aſſocianda roſis.
Fortunata manus, caſto, quæ pollice flores,

Sertaque virgineis crinibus apta paras!
Adveniet Regina pios viſura labores:
Adveniet ſerti capta decore tui.
Novimus, ingenuum quo ſit dignata clientem
Munere, qui crebrum ferre ſolebat Ave.
Quotquot Ave facili ſolitus proferre labello,
Ore roſas totidem fundere viſus erat.
Floribus ex illis Virgo feciſſe coronam
Fertur, & anguſtis impoſuiſſe comis.
Nec modò ſunt Dominæ jucunda Roſaria; verùm
Mille ſpei cauſas, mille ſalutis habent.
Vir fuit, & quicumque volet cognoſcere, cultor
Virginis, at magnas inter avarus opes.
Juſſus ad offenſi quondam ſe Judicis urnam
Siſtere, conſpecto palluit ipſe foro.
Heu quid agat? meritis lanx tendit inanis in auras:
Subſidit culpis altera preſſa ſuis.
Auxilium, auxilium clamat; ne, Diva, morare:
Tàm citò vix dixit, quàm citò ſenſit opem.
Ecce levi impoſuit ſua Virgo Roſaria lanci,
Et miſero in dubia morte patrona fuit.
Sic juvat; & tanti eſt gratæ promiſſa Parenti.
Non intermiſſo plectere ſerta die.

ELEGIA IV.

Ineunda à puero Sodalitas B.V. MARIÆ.

CAſtra Sodalitii primùm ſubeunda docebo:
Et benè; nam Dominæ ſunt ea caſtra meæ.
Hìc pia relligio fixit tentoria: fixit
Candida ſimplicitas; & ſine labe pudor.
Hìc nemus, & variis diſtincta coloribus Hybla;
E quibus ingenuæ mella paratis apes.
Hìc Mariana ſuas clementia ponit olivas:

Hìc

Hic ſua virgineus lilia ponit amor.
Hìc eſt Parthenici ſedes, & tota Senatus
Curia, quam complet numine Diva ſuo.
Quiſque litat ſacros, pretioſa Roſaria, flores;
Poſcit, & omnis habet talia penſa dies.
Quiſque laboranti ſolatia blanda ſodali,
Quiſque piis gratam Manibus addit opem:
Quiſque quot hebdomadis Myſtæ deponit ad aures
Crimina, nec legis claudicat iſte tenor.
Utque animo valeat, ſe corpore paſcit JESU,
Menſtrua cùm ſolitum Luna peregit iter.
Cætera prætereo: nam pandit cætera codex,
Quem, puto, virgineæ compoſuere manus.
Invenies illic ſpeculum, quod proſit Amanti.
Illud erit Dominæ vita legenda tuæ.
Ater an albus homo es, melius quo cernere poſſis;
Judicium ſpeculi nil ſimulantis adi.
Proderit ipſe labor: formæ ſtudioſa colendæ
Fæmina dum ſeſe comparat, annus abit.
Hæret, & oppoſito ſpeculatur in æquore vultum;
Si tegis in cautas, væ tibi menda, genas.
Sedula deprenſos caſtigat, ſpongia nævos,
Et totam faciem cenſor ocellus obit.
Unicus è cunctis peccet ſi fortè capillus;
Figit eum, ſumpta non patienter acu.
Tantæ molis opus nitido procedere vultu,
Suggeſtumque ſuæ diſpoſuiſſe comæ!
Ut mentem exornes, quid non mediteris, oportet;
Exſpolia corpus mente, cadaver erit.
Hìc ego te ſic opto rudes effingere mores,
Dum ſimilis Dominæ conſpiciare tuæ.
Sic oculos, ſic Diva manus, ſic ora ferebat:
Sic oculos poſthac, ora, manuſque feres.
Quiddam virgineis cæleſte micabat ocellis;
Hic, atque ille ſacri præco pudoris erat.

Et tua virgineum fac ſpirent lumina amorem;
Sintque pudicitiæ ſigna gemella tuæ.
Nullos Diva ſales, nec inania verba profudit:
Tu neque verba levi profer inepta joco.
Diva libris Vatum penitus defixa vacabat,
Plena quibus cœli nectare Muſa fuit,
Sic te detineat Vatum laudanda piorum
Pagina, divinus quam peraravit amor:
Et fuge molliculo ridentes carmine Muſas,
Et fuge blanditiis ſcripta jocoſa ſuis.
Cur præceps in aperta ruis diſcrimina? mors eſt
Hic auceps; verſus retia; lector avis.
Diva puellares fucos, crineſque paratos
Oderat, unde tibi tela, Cupido, facis:
Ite aliò, dices, ſpecioſa pericula vultus:
Ite, pudicitiæ peſſima damna, comæ.
Fronte, vel ore meo forſan ſpectantibus obſim?
Ah! potiùs pereat frontis, & oris honor.
Nolim ego ſic lædi, vel lædere: formaque mentem
Si potes informem reddere, forma vale.
Et tua cæſaries (utinam ſim vanus haruſpex!)
Fòrs ſpolium quercus, fòrs cibus ignis erit.
Davidides cur glandiferis ſuſpenſus adhæſit
Frondibus? in promptu eſt cauſa, comatus erat:
Sunt apud infernos etiam, qui vindice vellunt
Pollice compoſitas in ſtatione comas.
Vera equidem monui: quiſquis mea verba ſequetur,
Fiet ab aſpecta Virgine virgineus.

ELEGIA V.

Quibus officiis totius diei decurſu B.V.M. demerenda?

NEc ſi parva putas, quæ do præcepta, relinque:
Maxima de parvis flumina cernis aquis.

Quid

Quid minus eſt grano? granum producit ariſtas,
Et glans parva ſuo tempore quercus erit.
Fortis erat Samſon, & quod mirere, capillis
Inſita vis ipſis, & vigor omnis erat.
Nulla dies abeat, quin officioſus amore
Aliger inſcribat præmia digna tuo.
Quin te Sol etiam Divam bona verba precantem
Conſpiciat ſurgens, conſpiciatque cadens.
Hæc prior officii ſit linea dicta, ſecundam
Duc mecum radio nobiliore notam.
Ergo reducit ubi primos Aurora labores,
Et revocat famulas ad ſtata, penſa manus:
Cùm ſua jam Reges, jam publica cura patronos
Urit, & ignavi pectoris eſſe vetat:
Excole virgineum, tua munia, gnavus amorem
Mille tibi cauſæ, cur opereris, erunt.
Seu quod inis, ſeu claudis opus, committe MARIÆ,
Non erit officii gratia vana tui.
Nec te prætereat tacitis progreſſibus hora;
Propoſito veniet quælibet apta tuo.
Si tamen immineant non pauca negotia, quæ te,
Fide cliens, parcum temporis eſſe velint;
Exiguo ſermone jube ſalvere MARIAM;
Invenies verbis pondus in eſſe meis.
Progredior medium Sol attigit igneus orbem?
Ardores Solis, fac, tuus æquet amor.
Sive ſatum illæſa recolas de Virgine Numen;
Sive tuæ memores grande ſalutis opus.
Veſper adeſt? nec erit cum Veſpere finis amori;
Heſperus ille tui Veſper amoris erit.
Bernardinus iter, ſi vis, deſignat eunti:
Carpere quis tali principe nolit iter?
Porta fuit Senis Camullia nomine, dives
Virginis effigie: cætera pauper erat.
Sedulus hanc caſti ritu rivalis adibat,

Sol ut in Heſperio merſerat amne caput.
Quò te, Bernardine, pedes, matertera quærit,
Somniferos quoties Luna reducit equos?
More proci, ni fallor, amas. Non falleris, inquit,
Nam novus Endymion, me nova Luna rapit.
Una puella ſuis pridem me cœpit ocellis:
Et, fateor, vinctum me tenet unus amor.
Horruit ad tales matertera pallida voces,
Inque metus cauſas ingenioſa fuit.
Improbe cede metus, ſibi Bernardinus amicam
Ingenuæ matrem virginitatis habet.
Multa tibi poterit Çamullia dicere porta;
Virgineus poterit dicere plura pudor.
Qui toties oculos in imagine fixit amator,
Hic cor fixurus, ſi licuiſſet, erat.
Sic quoque tu, ſic caſtus ama: ſic Veſpere ſero
Obſequiis Dominam demereare tuam.

ELEGIA VI.

Colendum B. V. MARIÆ nomen.

OBſequio ſe prodit amor, teſtetur amorem
Quolibet obſequii munere, quiſquis amat;
Nomen ut ille ſacræ perceperit aure MARIÆ;
Exhibeat, meritus quod ſibi poſcit honos.
Hungare teſtis ades, nomen proferre MARIÆ
Quem vetuit quondam relligioſus amor
Scilicet hanc patria Dominam pietate vocabas:
(Hæc pietas, Stephano ſceptra tenente fuit:)
Deque genu, Dominæ ſi quis meminiſſet, honorem
Reddere, ſervitii pars erat una tui.
Talis & Hermanus: quoties de nomine Divæ
Sermo fuit, toties oſcula fixit humo.
Et ſtetit obſequio pretium, nam ſuavia terræ
Sub-

Submiſſis nunquam præbuit ille genis;
Quin ſubitò halaret tactæ telluris ab imo,
  Miſſus ut è varia meſſe Sabæus odor.
Si lubet, & fas eſt, numero referatur in illo
  Joſcius, Artheſiæ luxque, decuſque meæ:
Neſcit amor non eſſe ſua fæcundus in arte:
  Ingenii ſpargit ſemina ſponte ſui.
Carmina quæ poſſunt nomen conflare MARIÆ,
  Selligit è modulis, Rex Solymæe, tuis.
Certa fides vati: non fingunt omnia vates:
  Et mihi Bertino fingere teſte nefas.
Divus ut aſſiduo traduxit tempora cantu;
  Emoritur, poſthac non moriturus olor.
Auribus è geminis, geminoque è lumine (quis non
  Obſtupeat?) totidem promicuere roſæ.
Quinta ſed exangui quæ pulchrior ore virebat;
  Prodigii Artheſiis omnibus inſtar erat.
Quàm precioſa tuos ornabit laurea crines;
  Verna tuum, Joſci, ſi roſa corpus obit!
Sunt, quibus eximios ardor novus afflat amores;
  Abdita quando ſub hoc nomine ſenſa notant.
Sive vocent Dominam, Dominæ gratantur honoris
  Servitiumque illis dulce vocatur onus.
Sive vocent ſtellam, ſtella rapiuntur ab illa,
  Dirigit in portus quæ vaga vela ſuos.
Sunt, quibus extremis errat dum vita labellis,
  Hoc fuit audito nomine dulce mori.
Plura docebit amor, feſtam tamen incipe lucem
  Ducere, qua primùm dicta MARIA fuit.

ELEGIA VII.

Colenda B. V. MARIÆ imago.

ET ſimilem viſa præſtabis imagine cultum:
Si neſcis, Dominam ſignat imago tuam.
Forma potens illi ſummum dat in omnia regnum;
Inque animas quiddam Numinis inſtar habet:
Exemplo Iſmerie eſt Pharii ſtirps inclyta Regis,
Quæ primùm aſpecta Virgine capta fuit.
Scilicet audierat cœlo fulgere MARIAM,
Cui decor, & formæ gratia mira foret.
Hanc ſibi captivos optavit fingere Francos,
De qua non modicè quiſque locutus erat.
Magna petis, ſubdunt: ſed enim ſi tanta videndæ
Cura tibi Divæ, tanta cupido ſubit,
Illius effigiem tenui tentabimus arte:
Nam tuus in miſeros plura meretur amor?
Talia pollicitos augit cura unica fratres
Tela manu doctos, cæla movere rudes.
Matris ubi cœleſtis agi rem denique cernunt,
Suppliciter cœlo quiſque tulere manus.
Nox erat in curſu. Sopor inſperate, precantes
Opprimis, & tenebris lumina feſſa tegis.
Intereà vigili ſperatum munus olympo
Labitur, artifici ſculpta tabella manu.
Fallor? an ætherio carcer ſplendore coruſcat;
Et ſonat ætherio carmine læta domus?
Deſine, ſomne, tuo captos urgere veterno:
Confectum videant, quod meditantur opus;
Evigilant, viſoque pavent fulgore MARIÆ.
Cernimus effigiem, vox tribus una fuit.
Nec ſatis aſpecta ſatiant ſua lumina Diva;
Quò plus aſpicitur, plus quoque Diva tenet.

No-

Nobilis Iſmerie (quis fallere poſſit amantem?)
  Carceris Eoo limina Sole ſubit.
Illa decus ſtupet egregium, vultuſque MARIÆ;
  Quodque ignorat, adhuc, Numine viſa rapi eſt,
Ah! pereat Mahumet, fletu ſolvente ſtuporem,
  Clamat, & impietas illa paterna vale.
Accipe me, Virgo, tua me in ſacraria dono:
  Quaque colunt Franci, te pietate colam.
Dixerat. Et ſubitò Francis comes addita Memphim
  Deſerit, inque tuos, Gallia, tendit agros.
Tu quoque fige, cliens avidos in imagine vultus,
  Quæ tua cæleſtes mittat in oſſa faces.
Et dices, ſi fortè rogant, mortalia cur non
  Ampliùs aſpicias ora: MARIA vetat.
Te miſerum! ſi prætuleris ſimulacra, pudori
  Quæ probra virgineo non abolenda ferant.
Fœda quis eſſe neget ſimulacra, Cupidinis arcum:
  Frons pharetra eſt, oculi ſpicula, meta ſumus.
Liligeri Lodoicus honos, & gloria ſceptri,
  (Quem pietas dixit relligioſa Pium).
Aula pharetratæ ſtudiis addicta Dianæ,
  Sive avibus ferret retia, ſive feris:
Virginis aëria figebat in arbore ſignum;
  Araque, quò votum mitteret, arbor erat.
Quare age, qui claudis denſos indagine ſaltus,
  Aut laqueo pavidas ludificaris aves.
Si quid habes animi, ſi quæ pietatis imago eſt,
  I, preme, quo pulchrum dux pede preſſit, iter.
Sic te divus amor: ſic te pulcherrima cœli
  Regia, cultorem Virginis eſſe velit.

ELEGIA VIII.

Cultui B. V. MARIÆ Sabbato vacandum.

TU quoque perpetuo venerabere Sabbata cultu;
 Sabbata virgineos inter habenda dies.
Juverit ante tuæ figi ſimulacra MARIÆ
 Lampada, quam ſolida vivere luce velim.
Atvatico dudum placuit mos ille clienti.
 Sabbata ſuccenſa qui colit iſta face.
Mercibus inſignes oculo percurro tabernas,
 Fax radios Dominæ ſternit ubique meæ.
Hæc aliquis ſi parva vocet; ſunt parva fatemur;
 Munera, portentis ſed celebrata ſuis.
Cerea fax arde: Silvæ quondam incola dixit,
 Imos, dum redeam, Virginis ante pedes,
Arſit, & ille redux illæſa ellychnia cera
 Obſtupuit flammas continuaſſe ſuas.
Alter virgineis funale dicaverat aris,
 Cum nova militiæ cingula ſumpſit eques,
Alta maris dum fortè ſecat, nigreſcit ab Auſtris
 Æquor, & effuſis decidit imber aquis.
Ventus, & unda ſuas acuunt in prælia vires;
 Sidus ubi es? certam navita poſcit opem.
Cereus in mediis viſus radiare tenebris;
 Talis erat, qualem virginis ara tulit:
Quem prope divino ſedet Heroina paratu,
 Quaque manu ventos, hac quoque mulcet aquas;
Nec florum varios deſiderat ara colores:
 Hæc aliis etiam dona diebus erunt.
Et ſi pulchra tuæ depromere facta Parentis
 Sit locus; in laudes lingua Parentis eat.
Cùm te, Diva parens, de nomine Koſtka vocaret;
 Vox erat in titulos ingenioſa tuos.

Arbor

Arbor ut avulſo non deficit aurea ramo,
Sed ſubit alterius virga renata locum.
Haud ſecùs ex aliis alias de Virgine laudes
Fas erit alterius ducere laudis ope.
Adde, tuæ ſi ferre queant jejunia vires:
Quoque vales inopes ære levare, leva.
Nec ſacri tibi parva, velim, ſit cura libelli,
Quem cultum Hebræi pectine Regis habes:
Hunc lege: dumq;legis,fac mentem verba ſequātur,
Seque tuus cunctis verſibus aptet amor,
Carmina præcipiti nolim fraudata labello,
Neu feſtinatis dimidiata ſonis.
Caſta placent Divæ: caſtam priùs indue mentem:
Ne veniat votis ulla repulſa tuis.
Fercula blanda placent,ſed non ſinè lance probātur:
Omnis ab immunda gratia lance perit
Sunt alii, quos virgineus, quandoque relicti
Muneris immemores inſimulavit amor.
Optima kempenſem docuit Regina clientem:
Officii quid ſit parte vacare ſui.
Hic loca gymnaſii quandam conſcendere Nymphā
Vidit: & inceſſu cognita Nympha fuit.
Acceſſit ſocios, ſocios amplexa fovebat:
Oſcula (pro Superi) qualia,quotque dabat!
Non tulit id Thomas: & quis rivalis amoris
Signa dari ſociis, blanditiaſque ferat?
Amplexuſque lubens optaſſet, & oſcula: quis non
Talibus illecebris ſolicitetur amor?
Cui divina Parens, fruſtrà, puer, oſcula tentas:
In mea nil juris ſuavia ſegnis habet.
Te tua ſegnities noſtris complexibus arcet,
Quæ mihi pactus eras, penſa relicta queror:
I nunc, & ſolito poſthac ſuccumbe veterno:
Talia damna mei torpor amoris habet.

ELE-

ELEGIA IX.

Per frequentem S. Euchariſtiæ ſumptum cultus exhibendus B. V. MARIÆ.

DIva parens de more ſacras accedit ad aras;
Huc age ſpectatum, gens Mariana, veni.
Aſpice, ſideriis ut eat ſtipata catervis:
Dux amor, accenſas ventilat ipſe faces.
Aſpice, compoſitos ut tollat ad æthera vultus,
Cæleſtes animo præcipiatque dapes.
Quàm benè ſanguis ades cum corpore clamat, & ò tu
Divitiis Nati menſa beata mei!
Quot bona ſub gemina diffundis imagine JESU!
Quàm propè deliciis rumpor & ipſa meis!
Corpus, & ille cruor, quem largo pectore donas,
Quid niſi ſunt animi blanda alimenta mei?
Qualis ad irriguos cervus ruit impiger amnes:
Qualis & in prædam regia fertur avis:
Talis ſanguineos ſitio, mea gaudia, fontes,
Talis noſtra tuum fercula corpus amo.
Sanguis, & eſca veni jam trajicienda palato;
Trajiciende fibris ſanguis, & eſca veni.
Nate, meum deſiderium, mea vita, meum cor,
E quibus exieras, in tua clauſtra redi.
Utimur, afflatumque novo ſalit hoſpite pectus:
Hinc procul eſuries, & violenta ſitis.
Sancte cruor, noſtri pars ſanguinis optima ſalve,
Corpus ave, quondam portio parva mei.
Quàm benè gratus ades cum corpore ſanguis, & ò tu
Corporis, atque animæ prodige, Nate, tuæ!
Pulcher eras, cùm nocte tua ad Præſepia traxti
Agnorum vigiles in ſtatione duces,
Pulcher eras, fudere tibi cùm munera Reges;

Quos

Quos rutilis Eos prima colorat equis :
Pulcher eras, quando ille ſenex te cœpit in ulnas,
Quem vitæ ſaties, mortis habebat amor :
Pulcher eras, Moſem ſpectandus, & inter Eliam :
Sol, tua cùm facies; nix, toga viſa fuit.
Pulcher eras, lacero dum corpore ſponte micaret
Ille tuus plagis non ſaturandus amor.
Pulcher eras, alio cùm victor ab Orbe Parentem
Viſus es alloquiis exhilarare tuis.
Pulcher ubique, licet, ſis & pulcherrimis ipſe;
Ac ſpiret factis gratia mira tuis:
Pulchrior hic Myſtæ dum verba ad quina reviſis
Veſte peregrina diſſimulatus humum.
Pulchrior in potum dum te converti, & eſcam
Fortis amor ſitiens, eſurienſque mei.
Plus habet ara tui, quam quod ſibi lumina ſpondent,
Quàm benè quis, ſenſu judice, ſcire queat.
Ebrius hìc, ſomnoque velut correptus amoris,
Tempora neſcio quo fallis amica modo.
Corde ſuper noſtro ſecurum carpe ſoporem :
Nemo tuos ſomnos, qui malè turbet, erit :
Hæc tibi nota domus; cùm demirantibus aſtris,
Tu nova virginei ſarcina ventris eras.
Jam mihi redde tuos, vincunt qui ſidera, vultus :
Quæ ſuperant primas, lactea colla nives.
Nate mori concede, precor concede medullis
Flamma tua eſt noſtris, noſtra recepta tuis :
Quid toties de morte juvat contendere? cordi
Longiùs exilium, quod tibi reſtat, habe.
Intereà ſatis uſque tuo ſit corpore veſci;
Sit ſatis & paſci ſanguine, Nate, tuo.
Virgo parens, ſanctis quoties altaribus adſto,
Excipiove ſacras, conficiove dapes.
Inſere, quæſo, meo dulces in pectore ſenſus,
Quos tuus in vita ſemper alebat amor.

Præ-

Præcipuè quando ille tua ſe geſtiit alvo
Condere, qui cœlo, qui nequit Orbe capi:
Præcipuè quando ille ſacram faciebat ad aram;
Qui tibi pro Chriſto filius alter erat,
Inſere, quæſo, meæ flammantia lumina menti,
Tota quibus quondam ſplendor, & ignis erat:
Inſere, quæſo, fibris epuli cœleſtis amorem,
Exacuatque ſitim nectar, & eſca famem.

ELEGIA X.

B. Virgini MARIÆ injecta brachio catena ſeſe mancipat.

POne, Amor, hìc flores; non jā nectenda coronà eſt;
Qua caput, aut Dominæ gaudeat ara meæ.
Pone leves arcus, habilemque ad terga pharetram,
Concedunt telis pectora fixa tuis.
Excute de manibus, firmant quæ fœdere tædas:
Pacta fuit pridem non temeranda fides.
Vincula ſunt cudenda tibi: mea Diva favebit;
Addet, & extremam forſitan illa manum.
Orbibus æratis modicam compone catenam,
Quam pro gemmifero brachia torque gerant:
Ferratoque ſtylo vinclis inſculpe MARIÆ
Mancipium, titulus quæritur ille mihi.
Virginis hac etiam captabimus arte favorem:
Ducimur exempli lege, Marine, tui.
Tu quondam inſolita devinctus colla catena
Diceris ad Dominæ procubuiſſe pedes.
Mancipiique tuos de more profeſſus amores,
Annua de cenſu dona tuliſſe tuo.
Addideras lacrymas, lacrymæ decuere Marinum;
Addideras gemitus: his quoque pondus erat.
Dum licet, obſequiis & nos laudemur in illis:
No-

Noſter inexpertum nil ſibi linquat amor.
Mancipium ſum, Virgo, tuum, plus laudis in illo eſt,
Regia quàm forti ſceptra tenere manu.
Me, precor, in leges, & quoslibet accipe nutus,
Arbitrioque tuo tempora noſtra rege.
Et vos vincla meos toties optata lacertos
Stringite; ſervitii pignus & eſte mei.
Roma vetus Lunas, ſua vellera laudet Iberus;
Et niteat ſtellis Gallia culta ſuis:
Plus ego quàm Lunas, & plus quàm vellera curo
Vincula, fortunæ dulce monile meæ.
Nec mihi maluerim ſtellatæ veſtis honorem,
Sit licèt heroi ſanguinis illa nota.
Æterni nexus, & nexibus addita cura!
Vos neque ſupremo funere ſolvet amor.
Cur aliquis Paphias admittat ſponte catenas,
Induat inque ferum libera colla jugum?
Ah! labor eſt Dominæ faſtidia ferre ſuperbæ:
Ah! labor eſt faſtus, janua ferre tuos.
Et tamen ille gravem duro ſub amore catenam,
Deliciaſque ſuas, blanditiaſque vocat.
Me juvat ad faciles nutus pendere MARIÆ,
Quæque ſupercilio dat mihi juſſa, ſequi,
His agat imperiis: nec quod domat omnia, Fatum
Obſequii poterit rumpere jura mei.

ELEGIA XI.

Dies B. V. MARIÆ cultui non impenſa veſpere deploranda.

QUid mihi, Somne, tuo cum munere? transfer ad (ægros:
Transfer ad inſomnes dulce papaver anus.
Ille ego, qui Dominam tam ferus amator amavi,
Jam redimo vitæ tempora lapſa meæ.

Jam

Jam nova cum geminis ſum fœdera pactus ocellis;
Vitet ut inſidias doctus uterque tuas.
Novit uterque, brevi quantum ſit pondus in hora,
Quamque ſit obſequiis nox pretioſa meis.
Semen uti ſulcis, nobis ſit creditur hora:
Illud, & illa ſuo tempore fundet opes.
Villice, ſi nullo glebas invertis aratro.
Semina ſi ſterili nulla recondis humo.
Aut nihil, aut lappæ campis dominantur in illis;
Aut nihil, aut totam carduus implet humum.
At ſi prima tuis ſerviſſet amoribus ætas;
Quot bona, quàm grandi fœnore, Virgo daret!
O dolor! è multis, quos olim ſtultiùs, annis,
Egimus, ad Dominam pars quota ſerò redit?
Cur mea libertas cæcis erravit habenis,
Ivit & admiſſo, quo calor egit, equo?
Hactenus; & ſatis eſt, liceat modo dicere, Vivam:
Et ſolido vivam menſe, MARIA tuus.
Hoc quoque ſi nimium eſt, ò ſaltem dicere poſſim,
Quod data ſervitio lux fuit una tuo.
Quis credat? malè præteritas dum metior horas;
Invenio vitæ tempus inane meæ.
Quid ſupereſt, niſi damna vagæ deflere juventæ?
Tam vacuos tot jam menſibus eſſe dies?
Noctem igitur, noſtro noctem hanc concede dolori,
Diva parens: nox eſt planctibus apta meis.
Illam inter lacrymas, inter ſuſpiria ducam!
Orantem dum me viderit orta dies.
Aut ſi ſomnus iners feſſis obrepat ocellis:
Somnia de caſta Virgine mittat amor.

ELE-

ELEGIA XII.

Feſti dies B. V. MARIÆ colendi.
Concipitur B. V. MARIA.

AUrea lux oritur: vitam puriſſima Virgo
  Accipit, ò Superis, & mihi læta dies!
Crede (pium eſt) culpæ immunem prodiſſe Puellam
  Et ſinè peccati vepre fuiſſe roſam.
Sic & fortis Iber primæva à labe MARIAM
  Vindicat, & ſeſe quo tueatur habet.
Magne Philippe, tuo res hæc impulſa rogatu:
  Et cœlum auguriis adfuit omne ſuis.
Nam tuus è Domina cùm venerat urbe Madritum
  Nuntius (hanc lucem candida gemma notet:)
Conceptæ (ut perhibent) lampas votiva MARIÆ
  Sponte, nec ullius luminis arſit ope.
Prodigii mirata modos Hiſpania, tentat
  Prodigii certam ſolicitare fidem.
Cùm jejuna novum ſitiunt ellychnia olivum;
  Addit aquam, & flammis pabula fecit aqua.
Plaude tibi, & primo Dominæ gratare triumpho:
  Quot bona, quot palmas iſte triumphus alit?
Proderit & natas cum Virgine pendere dotes:
  Iſte labor nulla parte pigendus erit.
Ardet, & in ſummum fertur Virguncula Numen,
  Cùm benè vix nata eſt, vix benè natus amor.
Non ſic formoſum ſequeris flos auree, Solem,
  Dum proprior foliis incubat ille tuis.
Non ſic icta ſuam Magnete aſpirat ad Arcton,
  Inque polum trepido pondere vergit acus.
In reliquis par relligio ſervanda diebus,
  Quos feſtos veteres inſtituiſtis Avi.

ELE-

ELEGIA XIII.

Obſequia Angelorum erga natam B. V. MARIAM.

CRedita virgineæ, quibus eſt tutela Puellæ,
Hùc cita feſtivo turba volate gradu,
Floribus innumeris naſcentem ornate MARIAM;
Et date quidquid opum verna miniſtrat humus:
Et date quidquid opum patriis tranſmittit ab hortis
Et Syrus, & teneri meſſor odoris Arabs.
Non pudeat facili cunas agitare lacerto:
Illo, quo peragit Phœbus, & annus iter.
Non pudeat levibus circum colludere pennis:
Non pudeat cantu blandula verba loqui.
Quiſque canat natam: ſtudiis certamina creſcent;
Argumentum ingens Virgo tenella dabit.
Solicitæ vocet in ſomnos ſi cura Parentis:
Efficite ut claudat lumina feſſa ſopor.
Næniolis teneras mulcete ſuaviùs aures:
Blandule ſomne veni, ſomnule blande veni;
Non illi officiant inſomnia dura: ſalutes
Mille quieſcenti cornea porta ferat.
Si velit admotis maternum ſugere labris
Uber, & in medio ludere læta ſinu.
Vos citharis aptate manus, & carpite nervos;
Ut fluat in fauces mollius ille liquor.
Fraga modò, & ceraſa, & baccas, & cerea pruna;
Fundite, quæ manibus verſet, & ore premat.
Poſteà cum diſcet telluri infigere greſſus,
Veſter erit corpus ſuſtinuiſſe labor.
Ne dubias fallant veſtigia lubrica plantas:
Neve cadens tenerum ſauciet ipſa latus.
Cura ſit, & ſacram cùm parvula tendet ad Ædem;
Brachiolis veſtras ſuppoſuiſſe manus.

Mu-

Munus idem præſtare decet, cùm viſet Eliſam,
Agnatæque petet limina læta domus.
Vos illi circùm colles conjungite greſſus,
Et facite ut lædat glarea nulla pedes.
Sponte ſuos tellus in blanda tapetia flores
Colligat, & cunctis explicet illa viis.
Sponte ſuis Titan radiis occurrat eunti;
Plaudat & argutis mollior aura ſonis.
Dicite, Sithonius vibret ſi flamina ventus,
O grave virgineo corpore frigus abi.
Humida ſi liquidos nubes ſolvatur in imbres:
Veſtra, precor, guttas arceat ala procul.
Si jubar auricomum Phœbi, ſi ferveat æſtus;
Ne nimis incăleat, ventilet ala caput.
Rideat interea florum diſcrimine vallis,
Et juga mons faciles pandat in alta vias.
Tempus erit, quando illa Deum Virguncula partu
Et dabit, & terris gaudia plena feret.

ELEGIA XIV.

Exercitationes B. V. MARIÆ ad Solomonis templum.

OTia neſcit amor: procul hinc diſcedite inertes;
Hoc docet ex adytis Virgo tenella ſacris.
Hìc animum, & primas cœlo dicat ignea curas:
Inchoat, & plenum Numine claudit opus.
Multa licèt coràm virtutum exempla puellis
Præbeat: in tacito pectore plura premit.
Atque animum meritis (ſcires hoc eſſe MARIÆ)!
Excolit, & cœlo cætera teſte facit.
Hoc pia contenta eſt, hoc gaudet Diva theatro,
Hoc ſibi propoſito ſedula fine vacat,
Inductis ut apis ſua per præſepia ceris,
Multifores complet melle liquente ſavos;

Ut

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

Ut ſolers tenues bombyx concretus in artus
E fibris texit ſerica fila ſuis.
Aut ut operta novis incumbunt oſtrea gemmis,
Dum latet in conchæ lucida gutta ſinu.
Sic habitans ſecum ſenſus pietatis, & ignes
Educat, & gremio caſta Puella tegit.
Cura ſecunda fuit Vatum per ſcripta vagari,
Quos magno dignos æthere vita tulit.
Et modò legiferi divina volumina Moſis,
Ductaque cum priſcis fœdera verſat Avis.
Et modò Davidis numeros, modò Fata Nepotum
Voluit, & Amoſidæ myſtica viſa ſeni.
Tertius opportuna labes ad penſa vocabat
Jam ſceptro dignas, imperioque manus.
Hæc, reor, aut ſimilis telam diſtinxit imago:
Hortus, & ante fores enſifer ales erat.
Non roſa, non calthæ deerant, non lilia, non quod
Spirat hians primo tempore veris humus.
Arriſiſſe ferunt flores (ſenſiſſe putares)
Dulce quibus naſci Virginis arte fuit,
Arboribus par ardor ineſt: ſic quælibet ambit
Virginis ut docta vivere poſſit acu.
Quid de fonte loquar, toti qui providus horto,
Quatuor in fluvios exonerabat aquas.
Hìc numeroſa ſuis animalia flexibus errant:
Hìc ſimulant miro gutture carmen aves.
Multa ſuper gemina fuit arbore cura, laborque,
Una dabat vitæ ſemen, & una necis.
Finxerat & colubrum, colubrique volubilis orbes,
Adde ſonum byſſo. Garulus anguis erat.
Cùm pomi tentavit opus, ſubſiſtere cœpit.
Dexteraque inſolito torpuit icta gelu.
O quoties dixit: Quando prodibit in auras,
Quæ caput hoc colubri fœmina calce terat!
Tum verò ingemuit, cùm lumina pingeret Evæ,
Quæ

Quæ velut irato dente momordit acus :
O utinam, ajebat, nunquam cœpiſſet ab angue ;
Credula quod facili præbuit Eva viro !
Cur modò poſteritas (vox intercepta dolore eſt)
Debeat alterius crimine tota mori !
Summe Deus (quod miſſa canunt oracula cœlo,)
Carne tuum Numen diſſimulante veni.
Tunc, precor, ancillas inter me pone Parentis ;
Et potero in tanta non nihil eſſe domo.
Tunc mihi faſciolis conſtringere membra voluptas
Una erit, & ſomnos ſolicitare tuos.
Adrepamque tuis, ſi fas, pulcherrime, cunis :
Et figam, ſi fas, oſcula pauca genis.
Si tamen inveniar penſis regalibus impar ;
Eſt mihi, quæ plantas abluat, apta manus :
Dum loquitur, ſacro magis, ac magis uritur igne ;
Perque genas lacrymæ, quas parit ardor, eunt.

ELEGIA XV.

B. V. MARIA Eliſabetham viſitat.

Limen ad agnatæ Virgo feſtinat Eliſæ :
Hæc uteri ſexto menſe ferebat onus.
Non illam maternus honor, non cura quietis ;
Non juga, non duræ detinuere viæ.
Cauſa viæ pietas. Nec tu Baptiſta negares,
Sed puer es, voci nec via facta tuæ.
Aſt ubi maternas vox Virginis attigit aures :
Diceris audito ſubſiliiſſe ſono.
Sic ubi pulſa fides citharæ, vicina ſonanti
Altera reſponſat, ceu ſimul icta foret.
Crediderim audita motos quoque Virgine poſtes ;
Cardinibuſque fores exiliiſſe ſuis.
Tu puer intereà clauſtris exire parabas ;

Neſcius

Neſcius ardores diſſimulare tuos.
Jamque loci impatiens, cur non erumpimus? inquis;
Fas modò Naturæ jura novare meæ:
Quid vinctus ſedeo? venit, qui vincula ſolvat:
Quid moror in tenebris? lux dedit orta jubar.
Salve noſter amor, per quem modò vita, ſaluſque
Natalem nobis contigit ante diem.
Ah! ſatis eſt latuiſſe, moræ, quam ducimus ambo;
Sit brevis hora meæ, ſit brevis hora tuæ.
Tunc ego præco tuus, dicam: Subſidite montes,
Et faciles curvis vallibus eſte viæ.
Tunc ego luſtrales ſiſtar Jordanis ad undas,
Adventuſque feram nuntia certa tui.
Tù quoque prima meæ felix Aurora ſalutis,
Virgo parens, longos hic age falle dies.
Non mihi naſcenti veniet felicius aſtrum:
Non me ſuſcipiet caſtior ulla manus.
Hæc puer. Et ſimilem poterit ſperare favorem,
Quem volet adventu Diva beare ſuo.

ELEGIA XVI.

B. V. MARIA JESU Chriſti mater.

VIrgo, Deum caſta quæ circumplectitur alvo;
Dicite quo, Superi, Mater habenda loco?
Ipſaque dum tanti menſuram nominis implet;
O quantum per ſe gloria tanta valet!
Huc collecta fluunt titulos diſperſa per omnes
Munera, quæ tellus, quæ vel Olympus habet.
Hinc pretium meritis, hinc jura dat altera cœlo;
Altera dat terris, utraque digna Deo.
Sic quæcunque venit luci nativa venuſtas,
Debetur radiis, auree Phœbe, tuis.
Sic roſa purpureum trahit à radice colorem:
Sic

Sic trahit & muſtum fertilis uva ſuum.
Et quos præterea miramur in arbore fœtus;
Et quæ præterea gramina campus habet.
Non ego diffiteor, quin poſſis omnia Numen;
Subſunt imperiis omnia namque tuis.
Tu potes in rutilos effingere ſaxa pyropos,
Tu potes in cœli vertere nectar aquas.
Dic, aſtrum fiat; fiet flos aureus aſtrum:
Dic cœlo; cœlum floridus hortus erit.
Omnia cùm poſſis, nil par, Matrive ſecundum;
Unquam (da veniam) dextera finget opus.
Nam nihil eſt operis quidquam, quò prodeat ultrà,
Ex quo Virgo Dei creditur eſſe Parens.

ELEGIA XVII.

B. V. MARIA templo Hieroſolymitano mulierum more ſe ſiſtit.

Siſte pedem, quæ cauſa viæ eſt, puriſſima Mater,
Nil debes legi tuque, puerque tuus.
Functa puerperio mulier feſtinet ad Ædem:
Lex jubet, & cauſas pagina Moſis habet.
Non tua virginitas partu libata, pudorve
Creditur; auctorem res habet iſta Deum.
Et tibi candor in eſt (ſit fas hìc fingere vati)
Regia quem nuper viſa referre domus.
Ipſe domum vidi; vel me vidiſſe putavi,
Hoc erit: ingenio blandior ipſe meo.
Materies cryſtallus erat, criſtallina portæ
Limina, criſtallus viſa columna fuit.
Et domus interior cryſtalli luce refulſit:
Fulgor ab admiſſo lumine Solis erat.
Singula dum luſtro, Solis domus aurea, dixi,
Alterius non eſt hoſpitis illa domus.

B Vide-

Viderat hanc aliquis. Quò purius illa niteret;
Hauſtas communi fonte ferebat aquas.
Quiſquis es, aufer aquas, nihil eſt illuſtrius illa:
Tota micat Solis luce coruſca domus.
Iſta domus (nec vana fides) te, Mater, adumbrat,
Par aliquid tecum, majus & egit amor.
Purior effulges, caſta ſeù concipis alvo:
Seu Natum illæſa virginitate paris.
Numinis eſt, quodcunque fuit. Tu Virgo, Parenſque
Diceris, hæc miro fœdere juncta tenes.
Quid tibi cum Moſe eſt, quid cum luſtralibus undis?
Facta puerperio pulchrior ipſa tuo es.

ELEGIA XVIII.

Amiſſio pueri duodennis.

ILla ego, præ cunctis quæ fortunata refulſi
Matribus, & cœlo judice tanta fui.
Nunc queror orba meo (quo nil mihi majus) JESU,
Heù! modò felicis gloria matris ubi eſt?
Ipſe ſuæ limen (cauſa eſt ignota) parentis
Suſtinet occulto deſeruiſſe pede.
O fuga, qua miſerum torques formidine pectus!
Solicitor mores ipſa timere meos.
Utque vacent culpa, culpæ terremur ab umbra;
Res eſt, amiſſus, plena timore, puer.
Vir ſocius de more viris, ego matribus ivi;
Inque tuas ſedes, & tua templa, Pater.
Jamque tuum feſtas cum conjuge Numen ad aras
Accenſis fueram deveneratá focis.
Quando domum repetit damni ſecurus uterque,
Quo! mentem ancipiti diſtrahit uſque metu.
Credidimus puerum, dum limina nota reviſunt
Iſacidæ, paſſus aſſociaſſe ſuos.

Noxia

Noxia credulitas! reduci gratata marito,
  Fallor, an, exclamo, filius unus abeſt?
Quis mihi te, quæſo, rapuit mea gaudia JESU?
  O nimiùm audaces in mea damna manus!
Ite pedes: repetenda via eſt: nullique labori
  Parce tuo, Joſeph, parce, MARIA, tuo.
Diximus. Egredimur, nec nos ſomnuſve, cibuſve
  Detinet, emenſum rurſus initur iter.
Nox erat, & preſſo languebat murmure tellus,
  Frondibus & mutas ſilva tegebat aves.
Sæpè ſub incerta titubantia lumina luce
  Suſtuli, ità incertum laſſa ferebar iter.
Sæpè ubi diverſos faciunt divortia calles;
  Fallebat greſſus ſemita rupta meos.
Sæpè ſub anguſtæ ſuſpirans tegmine ſepis,
  Nixa ſolo, genibus membra locanda dedi.
Altera jamque dies, jamque altera fulſerat Orbi;
  Nec procul à Solymæ mœnibus urbis eram.
Excubitor portam numeroſus miles habebat.
  Forſitan hinc, dixi, nuntia certa feram.
Dic bone, forſan iit puer hàc duodennis, an illàc,
  Quem veſtis nulla ſutilis ambit acu?
Ille mihi paucis: Feſto quis Paſcatis undam
  Dignoſcat populi prætereuntis? ait.
Continuò celeri plateas animoſa volatu
  Metior; audacem me faciebat amor.
Dicite vos, ò vos Solymitides, ò ubi Natus?
  Dicite, ſi veſtra forſan in urbe fuit?
Spectaſtis frontem? frons pulchrior emicat aſtris.
  Lumina ſpectaſtis? ſideris inſtar habent.
Ora ſerena roſis certant (ignoſcite matres)
  Plura loqui gemitu lingua retenta nequit.
Verte aliò vocem, cœloque expone querelas,
  Virgo, tuas, iſthinc fortè levamen erit.
Si mea te cœlum moveat jactura; Parenti

Dic age (namque vides omnia) Natus ubi eſt?
Dic age, quas habitat terras, quibus exulat oris?
Quam procul à nobis, quàm propè noſter amor!
An ſua Bethlemias luſtrat cunabula terras?
Aſſidet aut ripis, invide Nile, tuis?
An vagus in ſilvis, aut montibus errat in altis?
Aut ſtipis exiguæ ſuſtinet ære dies?
Nulla mihi reſponſa polus, neque ſidera reddunt,
Pignore diſſimulant forte beata meo.
Quis dabit audaces materno in pectore pennas?
Quis celerem ſurſum flammeus axis aget?
Si puer in cœlo, cœlo raperemus ab ipſo;
Aſſererem, meus eſt, injiceremque manus.
Hei mihi! verba Notus tenues effuſa per auras
Diſtulit: agnoſco, non ibi, Nate, lates.
Aſtra, precor, ſtellam de tot mihi millibus unam
Mittite, non dubiam lata per arva ducem. (tum
Quę tribus (ah! longum eſt) Natũ mihi reddat ademp-
Solibus, ò duræ præmia blanda viæ!
Sed neque, quæ Reges Nabathæo littore duxit,
Optatum toties ſtella miniſtrat iter.
O quæcunque meum regio ſubduxit JESUM,
Audiat, & gemitus audiat æqua meos.
Una duos jungat, par ſors erit una duobus:
Sive ſit hoſpes, ero; ſive ſit exul, ero.
Chriſte, tibi ſolidis toties famulata diebus,
Exhibui promptas ad tua juſſa manus.
Pro quibus officiis, ſi quid concedis amanti,
Ne deſiderio me magis ure tui.
Hos per, ego, te, Nate, ſinus, hos te per ocellos,
Quos rapuere mihi, qui rapuere tuos.
Vel matri concede mori, vel vivere tecum:
Alterutro felix munere mater ero.
Nec ſinè te, nec tu ſinè me quæreris, eodem
Conditus, aut vivus ſtabit uterque loco.

Tu quoque, ſi quando tua lux, tua, Virgo, voluptas,
Aut latet, aut oculis excidit illa tuis.
Ipſe tibi dices. Quæ me prævenit amore,
Meque priùs novit, quàm mihi notus eram!
Et fugit, & votis ſeſe cupit ipſa requiri,
Quæ modò rapta doles gaudia, ſponte dabit.
Excute, ſiqua latent in te, veſtigia culpæ,
Si non officiunt ſingula, multa nocent.
Illud, & illud habes, ſpecie quod lædat amorem!
Delendum lacrymis, illud, & illud erit.
Æthera ſublimi mentis conſcende volatu,
Votaque ſolicita plurima funde prece.
Jam tibi dic redeat, jam dic aſpiret Amanti;
Sol ubi ter feſſos æquore merſit equos.
Aut ſi lenta MARIA redit, reditura putetur:
Quis tam perfidia, quàm valet illa fide?
Aut his, aut aliis, dum ſpeque, metuque laboras;
Ipſe tibi ſenſim decipiendus eris.
Perfer, & abſentem conſtanti mente morare:
Pinguis humus laſſat, ſed juvat ampla ſeges.
Ut revocent auræ, nautas tamen abripit aurum;
Allicit & trepidas in vada cæca rates.

ELEGIA XIX.

B. Virgo MARIA in Calvariæ montem tendit.

ITe pedes, & iter teneris decurrite plantis,
Quò crucis impoſito pondere Natus iit.
Grande viæ pretium paſſus ſpectare cruentos;
Signa, pedumque notas, queis movearis, habent;
Hic meus incerto greſſu titubabat JESUS,
Milite nil laceros (heu!) miſerante pedes.
Vidimus, & lateri geminos hærere latrones;
Pars pompæ lictor, parſque ſatelles erat.
Vidimus. Et guttis oculi maduere profuſis,
Tinctaque ſunt lacrymis ſaxa cruenta meis.

Hìc ego, Nate, Crucis memini te mole gravatum;
Fiximus hic triſtem triſtis uterque gradum.
Lumina ſuſtulimus, tanquam loqueremur, & illis
Junximus & lacrymas; his quoque lingua fuit.
Jamque labas genibus, jamque exanimaris iniquo
Pondere, ni Simon advena tollat onus.
Tunc mihi per medias fuit impetus ire catervas;
Crux humeris, dixi, convenit iſta meis.
Et quantò minus ire pudor, magis ire jubebat
Ille tui tota mente miſertus amor.
Quò magis acceſſi, mœror magis intima preſſit
Pectora, nativus liquit & oſſa calor.
Ter conata loqui, ſiccis ter faucibus hæſit
Lingua, ter in gelido defuit ore ſonus.
Urſit iter lictor, nec te mihi lictor ademit:
Infelix oculis te ſequor uſque meis.
Vidimus hic largo matres tabeſcere fletu:
Nec dolor his unus, nec color oris erat.
Intereà moliris iter, montiſque cacumen
Scandis, & ægra gravi membra labore trahis;
Qui mihi nuper erat, ſenſus redit ille doloris,
Quæque tuli nuper vulnera, rurſus hiant.
Ah! nimiùm ſceleri licuit! quis credat? ab alta
Noſter amor furca triſte pependit onus.
Non tulit id Titan, frontem ferrugine texit;
Non tulit id Phœbe; palluit ægra metu.
Utraque ſic transfixa manus, ſic cuſpide plantæ,
Sanguine concretæ ſic jacuere comæ.
In me ſic oculos (oculi jam in morte natabant)
Flexit, & extremum ſic dedit ore vale.
Quis gradus ulterior, quò tu furor improbe, quò tu
Inflicta feritas progrederere nece?
Ergone ſic generis redimenda piacula noſtri?
Non homines tanti, totaque terra fuit.
Carpſit Adam vetitos uxorius arbore fetus,
Al-

Altera jam Natum, proh ſcelus! arbor habet.
Mortis Adam reus eſt: pariter rea mortis Idume;
Ille crucis cauſam præbuit, illa manum.
Sed te juſſit amor, mea lux, ſuccumbere letho;
Si ſine me, vitæ non ſine parte meæ.
Dimidium tu, Nate, mei es: jungamur uterque;
Et liceat matri, te tribuente, mori.
Virginis ut tantos imiteris amator amores:
Hæc loca, quæ toties Mater obivit, obi.
Non ego te jubeo Solymæas viſere terras,
Quas premit imperio Turcica Luna ſuo.
Non ego te Cyprum, non te properare Zacynthum,
Non ego te Veneto ſolvere vela mari.
Sit tibi cura ſequi, quò relligione recenti
Belgica per muros, aut ſtata templa vocat.
Hic via ſeptena celebris Statione notatur.
Has tuus ad metas currat, oportet, amor.
Hûc, age, te confer cum virgine: lactea fiet
Jam via, quæ Chriſto ſanguinolenta fuit.

ELEGIA XX.

Funus B. V. M.

Diva parens, quanam poſſum te dicere cauſa,
Communem reliquis mortis adiſſe viam?
Non te febris edax, non te moribunda ſenectus,
Aut dolor, aut tabes, aut gravis haſta tulit.
Integra quòd vitæ, ſceleris quod pura micares;
Mittere mors jaculum non fuit auſa ſuum.
Te quibus impeteret, trepida cum morte pharetram,
Et ſua mutavit ſpicula divus Amor,
Scilicet ex illo confixam vulnere, lethi
Te conſanguineus cœpit habere ſopor.
Sic ego ſim, liceatque tuis occumbere telis!
Fata triumphantis, non morientis, erunt.
Viderat hoc funus jam terris invidus æther;

Furta mihi video, furta parantur, ait.
Parce gravi tellus gemmam damnare ſepulchro;
Quæ tibi depoſiti nomine miſſa fuit.
Non decet, ut tenebris, & nocte premantur ocelli,
Qui mihi pro gemino ſidere ſemper erunt.
Non decet, ut caſtæ ſint vermibus eſca papillæ
Unde Deus tenero lac bibit ore puer.
Quis ferat, in cineres corpus mutetur, & umbram;
Altera quod ſummi Principis aula fuit?
Quis tibi, terra, precor, dedit hoc in corpore juris,
Quod rude flagitii eſt, quod ſinè labe nitet?
Multa parabat humus reſponſa ſimillima veris,
At lis judicio, Chriſte, dirempta tuo eſt.
Tres ſibi luciferos depoſtum funus haberet,
Fida velut cuſtos, ſeu bona mater, humus,
Dein ubi felici lux tertia ſurgeret ortu;
Redderet illæſa credita dona fide.
Quò mens læta ſuas adeat cum corpore dotes;
Quò par lætitiæ conſtet utrique modus.
Intereà, Joſaphate, tuæ per gramina vallis,
Remigio alarum turba beata volat.
Pars tumulum lætas circumduxere choreas;
Pars tumulo vultus applicuere ſuos.
Pars fudere roſas, & plenis lilia dextris;
Pars digitis blandas increpuere fides.
Tu quoque, qui tantum geſtis ornare triumphum
Undique jactato flore ſepulchra tege.
Adde manum plectris (plectro ſua gratia veſtro eſt)
Parſque chori fias parva canentis idem.

ELEGIA XXI.

B. V. MARIA in cœlum aſſumitur.

CReſcere vota velim: victa dum morte triumphat,
Et Virgo niveis æthera carpit equis.
Curro per ætherios votis audacibus axes,

Altiùs & pennis vectus amoris eo.
Parcite, Cœlicolæ, ſi fortè licentiùs errem
Per loca mortali non adeunda pede.
Lux hodierna meæ, corpuſq;, animumq; MARIÆ
Suſtulit, & cœli vivere ſede dedit.
Et vetor auguſtæ per vos aſſiſtere pompæ?
Ah! non eſt veſtri pectoris iſte rigor.
Debuerat noſtro requieſcere corpus in Orbe;
Debuerat tanto pignore terra frui.
Cùm polus ipſe ſuos animæ inſtauraret honores,
Et ſuus exuviis corporis eſſet honos.
Hìc ego ver florum, ſerta hìc ardentia gemmis;
Hìc ferrem gratæ carmina mentis opus.
Hìc tot pyramidas, quot Amantum corda pararent;
Quotque Sodalitii membra, tot aſtra forent,
Tentaremque novum veſtris affine triumphis,
Non minus invidiæ, quàm pietatis opus.
O ſaltem faciles reſerate palatia, Divi,
Sic ego ſpectator, ſin minùs actor, ero:
I mea ſiderios, dicam, Regina, per axes,
Et numerum cœlo pleniùs adde ſuum.
Audio, feſtiva te ſidera voce ſalutant,
Ingeminantque tuis auribus: Ingredere:
Ingredere, ut niveis argentea Luna capillis:
Ingredere, ut primo lucida ſtella die.
Ingredere, ut Regina tuam ſublimis in aulam;
Et ſolium Nato proxima Mater habe.
Te nunc ille ſui vocat in conſortia regni;
Subdit & imperiis aſtra, ſolumque tuis.
Aſpice, Luna tuis ſubmittit cornua plantis;
Solque tuum radiis cingit, & igne caput.
Te modò, Diva parens (ſi te benè novimus) uret
In tua ducendi regna clientis amor.
Fungere maternis vicibus; jam noverit æther,
Quàm tibi ſint faciles in mea dona manus.

Hinc mihi de toto pluat aurea grandò triumpho:
Hinc de miſſilibus ſint mihi dona tuis.
Intereà quò Virgo vocat, quoque incitat ardor;
Hùc ferar, hùc mentis currite vota meæ.
Koska magiſter erit, qui frigore febris, & æſtu
Languidus (hìc animi morbus amantis erat)
Talia ſcripta ſuæ dedit opportuna patronæ,
Qualia propoſito non aliena tuo.
Cerne meum, dixit, Virgo miſerata dolorem?
Siqua fides dicto eſt, illius auctor amor,
Hìc ſua ait toto ſuſpiria cognita cœlo,
Votaque virgineas ante jacere fores.
Et mavult Dominam, Dominæ quàm verba tueri
Nuntia; quàm teſtes mentis habere notas.
Grata quidem tenero quæ turget palmite gemma;
Gratior at dulci quæ rubet uva mero.
Dulciùs æſtivis decerpere poma diebus,
Quàm primo vernas cernere flore comas.
Solve, precor, cupidam miſero de corpore mentem:
Spes mea ſat longis languit ægra moris.
Fortunata dies, quæ te ſuper aurea vexit
Sidera! fas iſta ſit mihi luce mori.
Qua tibi promeritos Numen decrevit honores,
Qua tua ſideribus texta corona fuit.
Tunc ego, Virgo, tuæ comitarer fercula pompæ,
Iret & in plauſus vox, animuſque tuos.
Hæc ſcripto mandabat; & hæc, & plura: ſed eheu!
Impediit tremulam febris adulta manum.
Finis epiſtolio paucis fuit addita verbis.
Virgo, voca, ſcripſit; vox ſatis una, veni.

DE

DE CULTU B. VIRGINIS MARIÆ ELEGIARUM

LIBER SECUNDUS.

ELEGIA I.

Ad B. V. MARIAM, quæ nomine MATRIS MISERICORDIÆ in Bruxellenſi Societatis JESU templo colitur. Votum pro Bruxellenſibus anno 1636.

QUi te, Diva parens, fœcundo comparat imbri;
  Laudat, & à genio non abit ille tuo.
Imber aquas, tu ſpargis opem: nil lenius illo;
  Nil te, quem ſervas, lenius Orbis habet.
Nullus erit, qui poſſit aquæ ſubducere guttas;
  Qui tua ſubducat munera, nullus erit.
Ducit ab imbre parens florum natura colores;
  Hinc ſuus eſt plantis, arboribuſque decor.
Educat hic teneras in apricis collibus uvas;
  Educat hic ſucco dulcia poma ſuo:
Hic ſegetes, illic mites protrudit olivas;
  Et quicquid partu divite fundit humus:
Et tua non unos ſumit clementia vultus,
  Quamlibet in partem mollis, & apta rapi.
Sunt quibus ingenuum videas marcere pudorem,
  Sunt, quibus infauſta lampade luxit hymen.
Sunt, quibus ignavo pendet lis tarda patrono:
  Sunt, quibus expoſitos ſuſtulit haſta lares.

Improba quàm multis caſum Fortuna minatur:
Quàm multis dubio gurgite prora volat!
Spectavi media frigentes morte teneri.
Spectavi miſeros fulminis igne peti.
Omnia cum poſſis, præſens ades omnibus una:
Nec quot tu meritis, tot fluit imber aquis.
Ara mihi teſtis, quàm tu, Bruxella, ſupremis
Eſſe vides portum, perfugiumque malis.
Triſte quidem dictu, ſed ſi tamen ultima ſpectes;
Lætitiæ cauſam, qua capiaris, habes.
Fortè aliquis ſtygiis animam devoverat umbris,
Juratam calamo teſtificante fidem.
Hei mihi! quæ miſero lethi tam dira cupido?
Dum licet, eluſa fœdera frange fide.
Diva, feri ſurdam cœleſti verbere mentem:
Diva, feri jaculo ferrea corda tuo.
Fallor! an irato venturum ſidere fulmen
Horruit, & dextræ ſcripta nefanda ſuæ?
Ipſe tuæ ſupplex, humiliſque advolvitur aræ;
Mitis ubi miſeris diceris eſſe Parens.
Ter veniam lacrymis, pacem ter planctibus orat;
Vix hoc ſuſtinuit dicere, Mater ave.
Protinus æternis caput execrabile Diris
Dignaris vultu, qui miſerantis erat.
Sacra facit Myſtes, exorant ſacra favorem;
Et facilis tacitas excipis aure preces.
En gravis atrato deſcendit aranea filo,
Et tulit avulſas hoſtis ab ungue notas:
Vidimus inviſas, feralia ſigna tabellas,
Vidimus à ſtygio rapta trophæa duce:
Vidimus accenſos tanta novitate Brabantos
In laudes junctis plauſibus ire tuas.
Nec ſolùm admiſſis per te fit gratia culpis,
Aut damnata tua cauſa triumphat ope.
Invigilas, fidum ne quid malè lædat Amantem;
Quam-

Quamque fides illi eſt, tam tibi chara ſalus.
Senſere Auſtriadæ, patriæ duo ſidera noſtræ,
Spes ſua præſidio quàm benè nixa tuo.
Quos Iſabella animos, quos non Albertus honores
Dicitur hìc aris exhibuiſſe palàm?
Et nunc Auſtriadas inter par nobile Divos
Fulget, & officiis præmia digna capit.
Si benè quid meruit pietas tam rara duorum;
Virgo, feres promptas ad mala noſtra manus;
Peſtis atrox iterùm bello comes addita ſpargit,
Altera tela, ignes; altera tela, luem.
Opprime fatiferi ſurgentia ſemina morbi:
Sint mea, Bruxellæ ſint rata vota tuæ.
Utque, precor, facies: cunctis aptabere votis,
Majeſtas adeò mitis, & æqua tua eſt.

ELEGIA II.

Votum pro adoleſcentulo B. V. MARIÆ ſodalitium ineunte.

FLoſcule, qui prima rides formoſus in herba,
Floſcule, qui primo vere decenter hias.
I bone, virginei modò jungere floribus horti,
Laxat ubi plenos nectaris aura ſinus.
Errat ubi tepidis per prata Favonius alis;
Sol ubi purpureo lumine veſtit humum.
O te felicem! tua ſi bona, floſcule, noris.
Non poteras ullo tutior eſſe loco.
Novi ego, quam teneris noceat levis aura roſetis;
Quàm tuus ex facili decutiatur honos.
Diva; fores, hortique aditum cuſtode corona;
Ne noceant homines, ne noceantve feræ.
Nec Titan radiis florem, nec flatibus Eurus,
Aſpera nec triſti frigore lædat hiems.

At

At Zephyri molles, & Sol formoſior, & fons
Irriguis apto tempore lambat aquis.
Incipe te blando, mi floſcule, credere cœlo,
Et primo illuſum murice pande caput.
Cùm totam matura roſam te fecerit ætas,
Sceptra tuas flectes ad Mariana comas.

ELEGIA III.

Auceps ob amiſſum falconem patibulo addictus, voto B. VIRGINI HALLENSI nuncupato, & falconem, & vitam recuperat.

EXtulerat Titan lucem venatibus aptam;
Plurimaque æſtivo Sole volabat avis.
Tunc ego (præteritis & adhuc timor ipſe periclis
Præſentes cogit mortis habere metus)
Tunc ego, quà prædæ me ſpes urgebat agendæ;
Aucupio volucres fallere juſſus eram.
Ivimus. Et laxis falco jam liber habenis,
Dat plauſum pennis, increpitatque moras.
Quàque incerta volant, volucrumq; examina ludunt,
Huc ruit imperio protinus ille meo.
Ille volat, prędamque premit, jamque ungue tenetur
Altera: vix celeri eſt altera tuta fuga,
Saucia pars trepidat, pars ſeſe in nubila condit,
Territa pars nidos, notaque luſtra petit.
Quid facerem? nec te poterant æquare volantem
Lumina, nec ſolitus ſiſtere, falco, ſonus.
Quò ruis, exclamo, fugitive revertere prædo,
Siſte fugam; prædæ ſat populator habes.
Quod voci deerat, ſupplevit dextera plauſu;
Junctaque cum plauſu ſigna vocantis erant;
Et nuſquam lapſæ ſpectantur ab aëre plumæ,
Et nuſquam reditus ſpes patet ulla tui.

Ver-

Vertitur intereà cœlum, nox aſtra reducit:
  Et repeto patrios pallidus ipſe lares.
Limina vix tetigi, cum de falcone rogamur,
  Prædaque pennigero de grege quanta fuit.
Prodimur è vultu, nec vox tam firma paventi eſt,
  Elapſam ex oculis quin fateatur avem.
Ardet herus rabie, nec voci parcit, & iræ,
  Furti, inquit, furti pœna luenda tui eſt.
Reddita ni volucris poſtquam compleverit orbes
  Luna duos, laqueus criminis ultor erit.
Protinus in campos, & devia teſqua volamus,
  Nulla mihi intacta eſt ſilva, nec ullus ager.
Aëris èque fide ſupplex meâ vita pependit,
  Aëriiſque fides reddita nulla viis.
Jamque dies aderat, quo me, ſine crimine, furcæ,
  Heu! furor, & domini deſtinat ira mei.
Inſontem ergo rapit manibus de more revinctis
  Lictor, & in collo jam mihi nodus erat.
Tum ſubit Hallenſis pietas mihi cognita Divæ,
  Et pietas animos, ſpes ubi nulla, facit.
O Virgo, Hannonias, dixi, quæ reſpicis Hallas,
  Unica quæ trepidis anchora rebus ades.
Aſpice me miſerum, quem jam ſuſpendia, quem jam
  Perdet ob elapſam reſtis, & arbor avem.
Nil ego peccavi, nec te latet, optima Mater,
  Tu deplorato, quam potes, adfer opem.
Erronem, quàcumque vagis ſecat aëra pennis,
  Virgo redire jube, juſſa redibit avis.
Finieram, falco plaudentibus advolat alis,
  Non ſubiti caſus, Numinis iſtud erat.
Salve falco meæ vindex inopine ſalutis,
  Auctor eris vitæ, qui modò mortis eras:
Te mihi Diva parens ignotis miſit ab oris,
  Ne reus admiſſo plecterer ipſo tuo.
Vivimus auguriis Dominæ, famamque tenemus;

Tam

Tam felix nunquam præbuit omen avis:
Hoc, quodcunque mihi, virgo, ſuperadjicis ævi;
Obſequiis, juro, ſerviet omne tuis.
Nec ſua laus merito deerit, pendebit ad aras
Hiſtoriæ teſtis picta tabella meæ.
Hic erat elapſo, ſcribam, falcone necandus;
Furcaque, quam ſpectas, fata datura fuit.
Inclamata Parens, iſtis quæ præſidet Hallis,
Optatam in dubia morte remiſit avem.

ELEGIA IV.

Parthenici clientis ad B. V. MARIÆ Aedem ſub noctem properantis vota.

COElo Parthenici quotquot regnatis Amantes:
Ebria divino ſemper amore cohors:
Imus, & ire licet magnæ in ſacraria Matris,
O faveat, qui vos ſæpè beavit amor.
Scilicet aſpirate meis gens aurea cœptis,
Quam terimus, vobis ſemita trita fuit:
Sic vos ſemper amet ſummæ Deus arbiter aulæ:
Sic vos Virgo Deo proxima ſemper amet.
Dum loquor, en tenebris aër denſatur, & in me
Africus adverſo turbine bella parat.
Mox tenebris armata tuis bacchare, ſimulque
Irrue cum ventis, turbo proterve, tuis.
Nil agis, auſpiciis ineo cœleſtibus Ædem,
Quaque viam pandit, me face torret amor.
Fallor? an excuſſis nimboque, & nocte renidet
Cynthia, ſtellato conſpicienda ſinu? (ter
Quis ſcit, an hoc lateat mea Diva ſub orbe? frequen-
Audiit à forma Luna venuſta ſua.
Quis ſcit, an illa meos numeret per ſidera paſſus?
Nullus enim pretii paſſus inanis erit.

Quis

Quis ſcit, an illa duces ultrò ſubmittat, amicam,
Lumine, demonſtrent qui, præeunte, viam?
Quis ſcit, an illa novis tot me ſinè murmure linguis,
Inque ſuas ſedes, & ſua templa vocet?
Quis ſcit, an illa ſua texat mihi luce coronam,
Totque mihi gemmas, cerno quot aſtra, paret?
Quis ſcit, an illa ſuos ſtellis adjunxit ocellos,
Plenius ut fidi ſpectet Amantis iter?
Auguror, & verum eſt: aſtris mea vota probantur,
O deſideriis aſtra benigna meis!
In nova ſæpè pii migraſſe feruntur Amantes
Sidera: ſi fas eſt, mos, precor, ille redi.
Tunc ego virgineo lux ſcilicet addar Olympo,
Totque faces inter parvulus ignis ero.
Fortè, minoris, erit, qui captus imagine lucis
Exemplo fiat lucida ſtella meo.
Dum rapiunt, & Luna meos, & ſidera viſus;
Neſcio quæ plantis additur ala meis.
An mihi ſancta domus vicinos afflat odores,
Inſolitoque meum numine pectus agit?
Ite pedes, aquilaſque cito prævertite curſu,
Velaque præcipiti vincite tenſa Noto.
Vos modò Parthenicis celebrata Sodalibus Ædes,
Tritaque nocturno poplite ſaxa vocant.
Nulla mora eſt, delubra peto, jam ſupplice voto,
Jam prece, jam lacrymis ara colenda meis.

ELEGIA V.

Ad B. Virginem MARIAM pro obtinendo JESU amore.

QUid magis exoptem, quàm quo vixiſſe putaris,
Vivere, quove modo mortua, Virgo, mori.
Sive tuum blanda cor fixit arundine JESUS,
Seu

Seu tua flammivoma torruit oſſa face.
Hoc ego, ſi fas eſt, langueſcere totus ab arcu:
Hoc ego, ſi fas eſt, igne perire velim!
Quàq; homo, quàq; Deus; meliorum Chriſtus amorũ
Mille habet illecebras, mille potenter habet.
Sive Deum ſpectem: quod amorũ, & quale theatrũ!
Qui ſemel hunc potuit cernere, ſemper amat.
Sive hominem ſpectem: tot amantibus afflat amo-
Vulnera quot lacero corpore fixa gerit. (res,
Scilicet è patulis rumpant incendia plagis:
Eque oculis Nati ſpicula mille tui:
Nec ſcintilla pio, nec ſit leve vulnus Amanti;
Quique aliis largus, ſit mihi parcus amor.
Abſit, & ipſa vera: ſic te pulcherrimus ignis
Ambiat, & telis blanda pharetra ſuis.
Si me ſomnus habet; non ſit niſi ſomnus amoris:
Si vigilo: excubias ſemper amoris agam.
Si comedo: me grata fames invadat amoris:
Si bibo: ſola pio ponat amore ſitis.
Dum loquor, ardentem, qui pectore regnat, amorem
Eloquio ſpiret vivida lingua ſuo.
Ille meas ſic ungue fides, ſic pectine pulſet,
Protinus ut dicant: Hìc quoque ludit amor.
Quando erit, ut flammis tecum propè lædar iiſdem,
Et tecum jaculo pene, MARIA, pari?
Tunc ego non dubitem ſævas perferre cataſtas,
Non dubitem pœnis omnibus unus agi.
Dulce foret miſcere meum cum ſanguine JESU:
Dulce foret longa claudere Fata cruce.
Fac mea vota tuis, Regina, ſimillima votis,
Cordibus èque duum finge duobus idem.
Ambos unus amor ſibi nos adſtringet Amantes;
Unus erit JESUS, vincula noſtra, tuus.

ELEGIA VI.

Cliens Parthenicus è purgantibus flammis opem B. V. MARIÆ ſibi depoſcit.

MAxima pars hominum, nec te, mitiſſima, curat,
Virgo, nec offenſi Numinis arma timet.
Ut tamen hoc ita ſit; miſero prodeſſe clienti,
Id demum eſt pietas, id Marianus amor.
Me miſerum! potui, ſi mens non læva fuiſſet
Errori veniam promeruiſſe meo.
En modò vindicibus teneor captivus, & exul,
In quibus heu! durum eſt, & pudet eſſe, locis.
Non ſopor hic curas, comitum non turba dolores
Mitigat, aut rapidos temperat unda focos.
Non procul abſentes cœleſtia gaudia fallunt;
Miſſaque tam longè gratia rara venit.
Debita ſuppliciis cur non tormenta redemi?
Defuit hæc noxæ pœna ſuprema meæ.
Nuper in ætherias poſito mens corpore ſedes
Ibat, at adverſo eſt inde repulſa Deo.
Illa feros, quibus eluitur levis error, in ignes
Mittitur, ò quantum culpa vel una nocet!
Heu! mihi jam videor cœlo tot abeſſe Novembres,
Quot tuus in Pharia filius hæſit humo.
Stare putes, adeò tardis it paſſibus hora:
Et trahitur lentis noxque, dieſque rotis.
Deme mihi labem, flammæ quoque pabula demes,
Et nimis, ah! longas in mea vota moras.
Forſitan audacter facio: Quis frænet amorem,
Quem Deus in nobis (ſit licet ultor) alit?
Quis cœlum, Numenq; ferat patienter ademptum?
Quis ferat ex ipſo gaudia rapta ſinu?
Emicat ut pavidæ canis ad veſtigia cervæ,

Et fruſtrà invitum vincula dura tenent:
Utque ſtat impatiens, neque juſſas audit habenas
Acer ab Eleo carcere miſſus equus;
Sic mea mens celeres meditatur in aſtra volatus,
Explicat & pennas altiùs igne ſuas.
Sed benè vix cœpit: cohibent incendia curſus:
Hæc mora plus pœnæ, quàm dolor omnis, habet.
Mater ades (flammis nam te dare jura loquuntur)
Nec potes hoc damno diſſimulare meo;
Ille ego ſum, qui te colui: quem Sabbata quondam
Exigua paſtum ſuſtinuere dape.
Ille ego ſum, qui te cecini; quem ſacra ſolebat
Inter Amatores Muſa referre tuos.
Flecte, precor, Natum: dic, ut miſereſcat, & in me
Manſuetas habeat mitior ille manus.
Dic age, luſtrali tandem me liberet igne;
Subſidii, dicam, cauſa MARIA fuit.

ELEGIA VII.

Ad B. Virginem MARIAM pro felici morte impetranda.

UNius, alma Parens, animæ miſerere, perennis
Mors mihi de cujus morte, ſalute ſalus.
Hoc ego dum mecum: curas mens inter, & æſtus;
Quid modò? quid nobis denique fiet? ait,
Si portum vix una ſubit de mille carina;
Et ſæpè inſidas anchora culpat aquas:
Si, quibus aptabat votivas nauta coronas,
Fracta videt ſerò carbaſa, fracta tamen.
Ah! ſcio, quàm fragili vehitur mea vita phaſelo,
Quamque ſalus dubiis fluctuat acta Notis.
Styx, & opes, & amor, junctis me viribus urgent,
Impetitur ventis heu! ratis una tribus.

Pri-

Prima metus hæc cauſa movet, quos aggerat heu!
Fortè noverca mihi, fortè futura parens. (mors
Judicis accedunt ſub duro actore tabellæ,
Quas de mê auſteras fors gravis urna feret,
Hei mihi! fatalem mundo denuntiat horam
Buccina: venturo torqueor ipſe metu.
Quò feror, an pavidi repetunt ſua corpora Manes?
Triſte ſepulchretum tota videtur humus:
Chriſtus adeſt, micuere poli, crux aëre pendet,
Scena vocat cunctos ultima, Chriſtus adeſt.
Me miſerum! ſpes nulla ſuper, fiducia juſtos
Penè fugit, cauſæ, Virgo, clientis ades
Non ego judicium (quis me ſubducat ab illo?)
Deprecor, at trepidum me mea cauſa facit.
Fac modò me damnem; da poſſim eradere vitæ
Crimina, da fauſto claudere fine dies.
Spero equidem, fragiles animus cùm deſeret artus,
Sentiet optatam, quam modò poſcit, opem.
Opportuna feres trepidis ſolatia rebus,
Et cadet imperio cura, pavorque tuo.
Tunc ego totus amor, totus tunc lacryma; dum me
Mors ad ſupremum falce tribunal agat.
Audio: Juſtitiæ clementia juncta ſorori,
Hoſpitibus fauſtos datve, negatve lares.
Excutit, & palmas, ſi qui meruere, reportant;
Excutit: & pœnas, ſi meruere, ferunt.
At qui, Diva, tuo vixit devotus amori,
Lucida ſecura tendit in aſtra via.
Donec ero, tuus ille meos amor occupet annos;
Mors ſit, & interitus te penes hora mei.

ELEGIA VIII.

Votum B. Virgini MARIÆ, dum Parthenici Sodales ad Poetarum lectionem accinguntur.

DIva, virum canimus (ſit fas ò Diva) veneno
Quem docuit blandas perdere livor apes.
Ille thymo, lætumque roſis poſſedit Hymettum,
Et circùm culti jugera multa ſoli.
Pauper Ariſtæus formoſo divitis horto
Non procul abſentes fortè colebat apes;
Ite bonæ, dixit, primùm rorantibus aſtris:
Hybla ſuas vobis proxima ſervat opes.
Manè ruunt, aptuſque favis, mellique parando
Carpitur à cunctis per nemus omne liquor:
Non tulit id livor: tacito quod corde premebat,
Explicat ingenio deteriore nefas.
Inficit heu! cunctas ſuccis lethalibus herbas:
Et bibit affuſam flos hic, & ille luem.
Puniceis Aurora rotis de more rubebat,
Totaque cœleſti rore madebat humus:
Melliger ergo fremens denſis exercitus alis
Irruit in ſaltus, qua data porta, ſuos.
Dum thyma juncta roſis, cythiſóſque, & lilia libat,
Peſtiferas guſtu judice ſenſit aquas.
Serpit in inſontes virus ferale volucres,
Unaque non uno vulnere plaga furit.
Expertura novos alibi feliciùs hortos,
Urget apis, penna deficiente, fugam.
Emicat hæc ſurſum, vitamque relinquit in aura!
Hæc per fatalem languida repit humum.
Altera fortuitum reperit ſub fronde ſepulchrum:
Altera tabifico pendet aduſta gelu.
Iſta tuos, virgo, ſignant alvearia cœtus:

Nam

Nam quot ibi Socii, tot numerantur apes.
Hi per & areolas, & vatum prata vagantur;
Mors ubi ſub florum meſſe venena tegit.
Invidus ille, dolo facilem qui cœpit Adamum,
Altera jam dulci prælia fraude parat.
Virgineis inſperſit atrox aconita Camœnis,
Nequitiæque ſuæ noluit eſſe rudes.
Pagina dum teneros molli pede cantat amores:
Quæ nullum infecit pagina, rara fuit.
Hei mihi! quis lecto durus Naſone receſſit?
Exilio dignum eſt, ut fuit auctor, opus.
Ille, vel ille ſuo formoſus in ordine verſus,
Ille, vel ille nota de meliore lepos;
Allicit incautam mentita fraude juventam;
Hæc fera virgineus nec videt arma pudor.
Nam juvat è blando decerpere carmine flores,
Attica Muſa tuos, Muſa Latina tuos.
Intereà caſtam populantur toxica mentem:
Intereà cœcus pectora verſat amor.
Vidimus invictos quandoque libidinis hoſtes
Mollibus heu! numeris, carminibuſque rapi.
Vidimus ingenuos, lecto, quos, vate, puderet,
Scripta pudicitiæ poſt habuiſſe ſuæ.
Vidimus Idalio prope tot data colla Tyranno,
Quot tenuit cupidas Muſa jocoſa manus.
Parthenicæ illæſo ſubeant Helicona volatu,
Et redeant ſalvæ, te duce, Mater, apes.
Seu quia virginei coleris tutela pudoris;
Seu quia ſunt curæ pars quotacumque tuæ.
Sentiat & Stygiæ per te vafer incola ſedis,
Toxica ſucceſſus non habuiſſe ſuos.
Viribus, & ſolito ſua tela carere veneno,
Cypride cum mæſta collacrymetur Amor.
Auguror; & noſti: linguis exculta duabus
In laudes fundet mella Juventa tuas.

Ille

Ille pudicitiæ ſalvum, te vindice, florem;
Ille datam grato carmine dicet opem.
Nec deerit, qui ſe teneros impune poëtas
Aſſeret auſpiciis evoluiſſe tuis.
Audivit mea vota Parens. Innoxia plenæ
Crura thymo cellas ingrediuntur apes.

ELEGIA IX.

B. V. MARIA de vitæ ſtatu conſulenda.

MArs ubi militibus belli dat ſigna propinqui,
Arma tenent; frænis impediuntur equi.
Auſpice Neptuno fragilem, Palinure, carinam
Scandis, & adverſas vincis inermis aquas.
Audiat Hippolytus, cervis ubi retia tendat;
Imus, ait, cœptis, Delia, plaude meis.
Nec labor agricolam terret, ſi findere raſtro,
Solibus hibernis imperet arva Ceres.
Virgine nil auctore time, regit illa clientes,
Quos vaga non certo limite vita tenet.
Non tamen eſt ſtudium cuivis, eademque voluntas,
Elige, cui dicas: Hæc mihi vita placet.
Sunt quibus eſt cælebs, illæſaque moribus ætas:
Sunt, quibus arrident Pallas, & æqua Themis;
Invenies, quos urit honor, quos ducit hiantes
Purpura, quos Regum ſplendor, & aula rapit.
Ille nihil belli putat artibus eſſe ſecundum;
Utilius medica nil putat alter ope.
Fortè pater dicet: Debes mihi, nate, nepotem,
Qui blæſa canum voce ſalutet avum.
Ure faces; invitat hymen: flos exigit ævi,
Et mea quæ dudum fata morantur, opes.
Viderit iſta parens, aliò fors vertere curſus
Aſtra jubent, genio nata favere tuo.

Mons

Mons latet, à rerum ſtrepitu, turbiſque remotus;
 Dat pietas nomen relligioſa loco.
Nulla Venus caſtos illic infeſtat Amantes:
 Hinc aurum, hinc Siren altera, fugit honos.
Forſitan huc venies, tibi ſic indulgeat æther:
 Sic tibi ſint fauſti, ſint ſine labe dies.
Quidquid id eſt, Dominæ faciles inquire per aras,
 Quique tenor vitæ, quæque ſequenda via eſt.
Aſpice, dic, primæ ſub tempora, Virgo, juventę,
 Quo meus in bivio detineatur amor.
Semita ſuſpenſam vocat altera, & altera mentem!
 Altera tota, vepres; altera tota, roſæ.
Quò ferar, unde petam trepidis oracula votis?
 Tu mihi conſilium, tu mihi numen ades.
Scis, mea quo vento, quo debeat æquore ferri;
 Scis, mea quo portu ſuſcipienda ratis.
Ah! vereor, ne fortè vagis in fluctibus errem;
 Quamque dabit, portus fallat, & unda fidem.
Si tua non fruſtrà ſertis altaria cinxi,
 Si tua non vanam gratia ſpondet opem:
Pande precor nobis, quo tramite, Mater, eundem,
 Noſtra ſalus iſta ſtatque, caditque via.

ELEGIA X.

Peregrinationes ſacræ.

MAjus adeſt, menſis quo non formoſior alter:
 Veris honos, Floræ gaudia, Majus adeſt.
Et cœli facies, & te nitor allicit agri;
 Et mitis faciles provocat aura pedes.
I, quò te Zephyrus, quò ducit cantibus ales;
 Nec malus abrumpat picus, & anguis iter.
Nolo ego te terras alio ſub ſole jacentes,
 Nolo ego te longas Tethyos ire vias.

Viſe tuos (quid enim voveam tibi majus?) amores;
Et loca, quæ Dominæ ſacra feruntur, adi.
Siſtere Laurenti, quo nil prius, Itale templo;
Siſtere Serrati vertice montis Iber.
Francc ſubi felix, & tu Germane, ſacellis,
Quæ mea pro cœlo Diva minore colit.
Te quoque Virgineas (quæ ſint, ſua pagina dicet:)
Belga, ſalutatum convenit ire fores.
Nec vos Sauromatæ, nec te labor, Hungare, frangat
Mollit iter pietas, & Marianus amor.

ELEGIA XI.

De B. VIRGINE LAURETANA.

CUm mea Muſa pium peregrè deducat Aman- (tem.
Pandere pauca meo carmine templa juvat.
Templa, quibus Regina ſuum præſentius afflat
Numen, & aſpectu lucidiore favet.
Lauretana domus, magnæ incunabula Matris,
Jure ſuas primùm dicere mandat opes.
Dum pede res Aſiæ curſum tenuere ſecundo;
Cella Palæſtinis ſubſtitit illa jugis.
Polluit at poſtquam Pharius loca ſancta Tyrannus,
Trivit & immundo limina caſta pede;
Siſtitur Angelicis ablata per aëra pennis,
Montis in Illyrici vertice ſancta domus.
Pro merito tunc culta fuit, dum temperat æſtus,
Adriacaſque ſuo numine frænat aquas.
Sed brevis hæc ſtatio. Quarto nam vecta Decẽbri eſt
In Lauretanum cella beata nemus.
Mira fides! ſacris pia ſedibus arbor honorem
Dicitur inflexis exhibuiſſe comis.
Prodigiis clarere locus: concurrere paſſim
Italus, & donis cœperat ara coli.

En

En fertus inſidiis latro graſſatur; inermes
Opprimit; occultis cædibus horret iter.
Inde pedem, Regina, moves, & colle propinquo
Tecta locas: tectis multus habetur honos,
De ſtipe, quæ ſacræ ceſſit cuſtodibus Ædis,
(Hæc retulit pietas præmia) rixa fuit.
Ergo tuos mandas aliò migrare penates:
Inque novi rurſum culmine montis ades.
Hæc ubi Picenus; Nunc nunc, ait, optime civis,
Materiam, qua ſis relligioſus, habes.
Invenienda via eſt, qua nullo crimine poſthac
Evolet è noſtro gaza beata ſinu.
Exul: avarities iſto procul aëre cedat:
Virgo parens, litis ſemina, damnat opes.
Dixit ad eximios tulerat jam fama favores,
Qua rate trita via eſt, quà via trita rota.
Lauretum toto concurritur Orbe: MARIÆ
Natales geſtit viſere quiſque lares.
Janua ſancta refer, quot te coluere clientes,
Oſcula quot poſti, quot data ſerta tuo?
Suſpenſas tenuit quot primo in limine plantas
Ex adytis ſpirans horror, & aura tuis?
Ille genu ſupplex auguſta per atria reptat:
Hujus, & à lacrymis, ſicut ab imbre, madent.
Atque aliquis cupido dum per loca ſingula viſu
Fertur, & hinc oculos paſcit, & inde ſuos.
Hìc ſecuit Joſeph: hìc ligna dolavit JESUS:
Illo Mater, ait, vagiit orta loco.
Hìc dixit Gabriel: illic aſſenſa MARIA eſt;
Hìc focus, hìc menſæ proxima ſponda fuit;
Aſpice, flaventes qui tot duravit ariſtas,
Nullo læſus, adhuc vulnere murus hiat.
Hæc digito deſignat, & hæc: dein aſpicit aram.
Qua ſuper effigies cedrina Matris erat.
Et modò virgineæ miratur frontis honorem.

Et modò ſyderias lumen utrumque faces:
Quotque micat gemmis, tot fert præconia vertex:
Totque oculos ad ſe pulchra corona rapit.
Sed juvat attonitos & frons, & vultus JESU,
Qui velut in dextra, gemma, Parentis erat.
Magna quidem, fateor, ſunt hæc miracula; verum
Ars ſimul, & pietas æmula junxit opem.
Ne quid ab hoſte domus, ne quid pateretur ab ævo,
Juſſa fuit circùm marmore tota tegi.
Surgit opus, ſolidusque ſuo ſtat marmore murus:
Ipſaque (quis credat?) marmora ſenſus habet.
Ut ſua parietibus remaneret forma vetuſtis;
Sponte ſua ceſſit non procul inde lapis.
Ceſſit: & illæſa murus compage revinctus
Addidit ad ſacras altera valla fores.
Obruimur, plenis ſi tanta per æquora velis,
Ingenii tentet cymba volare mei.
Veſtra Fides, Superi, ſi quod divina poteſtas
In terris umquam grandius egit opus.
Illic prima ſui fecit compendia Numen,
Et mater ſalvo Virgo pudore fuit.
Illic cuncta ſuos laxant miracula fontes,
Et medicas ſentit quilibet æger aquas.
Quid facient morbi, ſi mors ſibi fracta queratur
Spicula, ſi viduas falce minace manus?
Quid memorem cœcis accenſa frequenter ocellis
Lumina? quid plantis vincla ſoluta ſuis?
Quid rediviva canam mutæ commercia linguæ,
Jamque voraturo carbaſa ſalva mari? (nas;
Quid? quòd in obſcuras Acherontica monſtra caver-
Gloria Lauretæ dum memoratur, agit?
Robore quæ nequeunt alii, non artibus ullis
Vincere: parva ſuo nomine cella poteſt,
Quæ non, Virgo, tuos cuſtodia ſervat Amantes;
Cùm tua ſit cœlo præſide tuta domus?

ELE-

ELEGIA XII.

De B. VIRGINE Montis-Acuti.

ASper ubi collis,qui non tamen aſperAmanti eſt;
Incipe tu gratos ferre, Brabante, pedes.
Omnia prodigiis mirabere plena ſacelli,
Sivè videbis opus, ſive videbis opes.
Æmula ſideribus moles ſtellata refulget;
Nuper ubi tantùm quercus, & herba fuit.
Hæc tua laus,nec prima tua eſt,Alberte; MARIAM
Tu gentilitia relligione colis.
Marmora tu muris, tu das altaribus aurum:
Tu das Virgineis regia ſerta comis.
Ditia quid gemmis, auroque rigentia dicam
Sceptra? quid artifici pallia texta manu?
Hæc ubi ſolicito percurreris omnia viſu:
Altera, quæ ſpectes dona, viator, habes.
Invidioſa leges priſcis miracula ſæclis,
Quæ dabit hiſtoriis picta tabella ſuis.
Aſpice non uno pendentes ordine ceras
Muneris accepti pignora certa ferunt:
Aſpice præcipiti, fugientes agmine morbos?
Aſpice devictæ plurima ſigna necis.
Ergo pedes te crede viæ: neu turpe putato:
Quod facit Auſtriades, hoc tibi turpe putes?
Hæc pedes auguſta cum conjuge ſæpè reviſit
Limina: erant longæ tædia nulla viæ.
Mox Proceres, Alberte, tuos idem impulit ardor;
Geſtiit exemplo quilibet ire ducis.
Vidi ego Virgineas manibus pendere corollas:
Vidi ego Virginea fervere laude viam.
Jam didicit vocale nemus reſonare MARIAM,
Jamque levi volucris gutture cantat, Ave.

Agnoſcunt Zephyri cantus, & lenè ſuſurrant:
Plaudit, & arboreis proxima ſilva comis.
Regnate ò Zephyri, ò ſilvæ florete, piaſque
Accipiat cunis mollibus arbor aves.
At tu Diva, tuos facilis, precor, aſpice Belgas,
Quæque fremunt, forti comprime bella manu.
Belgica, quæ mediis etiam ſervivit in armis,
Gratior accepto munere pacis erit.

ELEGIA XIII.

De ſacro Cereo ope B. V. MARIÆ Atrebatibus, ſubmiſſo.

ET ſumus Arthefii non ultima cura MARIÆ,
Dum cœli vitio corpora languor habet.
Lethifer, auxiliis non proficientibus, ignis
(Ut perihibent) noſtros conficiebat avos.
Virgo parens tanto dignata occurrere morbo,
Exeruit dextræ robur, & arma ſuæ.
Adſtitit hæc media citharœdis nocte duobus,
Rixa quibus cæſi de nece fratris erat.
Ite, ſacras Lambertus ubi moderatur habenas;
Ferte ſalutiferam, quam damus, inquit, opem.
Proferet antidotum præſentibus utile morbis
Cereus, ille meo munere veſter erit.
Hujus io! medicas lymphis infundite ceras,
Certa ſalus pota quemque ſequetur aqua.
Itherio Normanne comes (qui me auſpice tecum
Junget amicitias, nec mora longa, novas.)
Carpe viam, promptuſque ſacri te transfer ad ædes
Præſulis; & monitu detege viſa meo.
Dixerat, & celeri nabat per ſidera curru:
Cum pavet, inque preces alter, & alter abit.
Quis credat? poſt viſa diu ſuſpenſa, MARIÆ

Vix dedit imperiis lentus uterque manus.
Donec & ore minax ambos Regina reviſit,
Imperat & juſſam præcipitare viam.
Sit veniæ locus, & primæ ſua gratia culpæ,
At pœnam, dixit, culpa ſecunda feret.
Parce minis, mora nulla, Parens, accingimur, ajunt
Parent promiſſis: ingrediuntur iter.
Quæ ſit cauſa viæ Lamberto denique pandunt,
Viſa placent, gemino ſtat ſua teſte fides,
Septima nox aderat, placatis Præſul amicis
Additur, & ſocias jungit in Æde preces.
Ocyor intereà promiſſam lucifer horam,
Devehit, affuſo ſubrubet ara die. (mam,
Tres ſuus horror habet, ſubitam tres pectore flam-
Tres lacrymis udas ſuſtinuere genas.
Virgo propinquabat palla ſpectabilis alba,
Quaque pedes movit, prævius ivit odor,
Pignus in auguſta lucebat amabile dextra
Cereus, ætheriæ quem peperiſtis apes.
Tradidit hunc ſociis, Lamberto adſtante, duobus,
Muneris, & tanti quid ferat uſus, ait.
Mox abit, aſpectuque ſuo fruſtratur hiantes,
Suſpenſoſque inter gaudia tanta viros.
Nullus Ave dixit, nec præ novitate licebat,
Hinc donum, hinc dantis præpediebat amor.
Vox ubi nacta viam, lacrymis Antiſtes obortis,
Virginis in laudes, quà tulit ardor, iit.
Hanc canit afflictæ facilem ſuccurrere genti,
Hanc deploratis promere rebus opem.
Accinit Itherius tecum, Normanne, peritus
Vocis, uti citharæ plectra movere ſuæ.
Altera jam grates, & longior hora tuliſſet;
(Quid minus offerri poſt bona tanta poteſt?)
Sed jam tempus erat mœſtas luſtrare catervas,
Corporaque occulta febris aduſta lue.

Protinus expreſſas è cera virgine guttas,
Lambertus liquidis mergere cœpit aquis:
Muneris in partem citharædus uterque vocatur;
Hos labor, & poſthac ille manebit honos.
Plurima propter aquas ægrorum examina ſidunt,
Hoc amor, & vitæ ſpes quoque blanda facit.
Pro ſe quiſque bibit, potamque è vaſe ſalutem
Excipit, hoc pretium credulitatis habet.
Quiſque ſibi reduces omni procul ulcere vires,
Virginis & medicas prædicat eſſe manus.
Atque aliquis tantæ ſpectans miracula limphæ;
Quæ tulit hùc miram vis nova, dixit, opem?
Plus mihi vina placent: & vina rogabat amarus
Irriſor, ſtygias jam bibiturus aquas.
Ultor Virgineum ceu vindicet ignis honorem,
Impia præcipiti viſcera peſte vorat.
Sævit, & exuſto ſceleratam corpore linguam
Projicit in piceos, infera ſtagna, lacus.
Prodigii pars una fuit, pars altera reſtat,
Artheſii, verſu non reticenda meo.
Relligioſa ſacram metuit depaſcere ceram
Flamma, nec huc tantas uſque momordit opes;
Nam licet ex ſtillis alias candela profundat,
Parte ſui nulla deficiente perit,
Quo lux more ſolet ſimilem producere lucem;
Et fons perpetuas fundere jugis aquas.
Nota loquor Belgis: abeas, miracula quiſquis
Deſpicis: aut Belgis, quiſquis es, adde fidem;
Cereus hìc magnæ didicit ſervire Parenti,
Obſequium cera perpetuante ſuum.
Inde quidem felix, felicior ille, MARIÆ
Qui monitis ſemper cereus eſſe velit.

ELE-

ELEGIA XIV.

De B. VIRGINE à Sabulo, quæ Bruxellæ anno 1348. coli cœpta eſt.

HUc quod ab Anverſa, Mater, deflexeris urbe,
  Exiguo ſtatuam lintre vehente tuam:
Hoc numerat magnos inter Bruxella favores.
  Eque tuo certam pignore ſperat opem.
Sperat, & acceſſu nil non miratur in illo,
  Quo tuus immeritam ſponte beavit amor.
Fortè decor ſtatuæ tacitis defluxerat annis,
  Læſerat & vultus, aura, ſituſque tuos.
Altera ſufficitur: novitas accendit amorem,
  Hic amor, hic pietas, hic nova vota calent,
Jamque vetus paſſim negleƈta jacebat imago,
  Quòd bona non æqua fœmina mente tulit.
Abripit, abreptumque pio commendat Apelli.
  Admovet artifices protinus ille manus.
Forma prior rediit, primi rediere colores,
  Ars quoque materiam eſt vincere viſa ſuam;
Redditur ergo ſacræ longè formoſior Ædi,
  Altaque conſpicuo fulget imago loco.
Dum licet, hac gaude felix Antuerpia paucis
  Hæc tua luciferis (non ego fallor) erit.
Vim fruſtrà injicies: aliò migrare paratam
  Virginis admonitu fœmina doƈta canit.
Nulla mora eſt ventis ſtatuam committit, & undis,
  Scalde pater, tantæ dirige navis iter.
Audior: illa volat, Zephyrique faventibus alis,
  Per medias facili numine fertur aquas.
Officio funguntur aves: noviſſe putares,
  Quid ſibi commiſſum ferret onuſta ratis.
Vela ruunt circum; tendunt umbracula pennis,

Inflectunt cantu roſtra canora ſuo.
Pars grandes numeros, pars exprimit ore minores,
Pars tenero medios temperat ore ſonos.
Movit aquas cantus, facto velut agmine piſces
Protinus è ſummis emicuere vadis.
Pro ſe quiſque parat ſquamas agitare ſonoras,
Ut dum voce nequit, plauſibus æquet aves:
Intereà, Bruxella, tuis feliciter oris
Appulit, exilii vecta MARIA rate.
O benè! quòd totis effunderis obvia portis;
O benè! quod nitidis it ſacra pompa viis.
Ipſe humeris Princeps (non eſt labor iſte pudori)
Principe cum gnato nobile geſtat onus.
Quàm bona, Dux, exempla moves! ſervire MARIÆ
Diſcet ab exemplo Belgica tota tuo;
Cernis, ut ingreditur læto Sabulonia vultu
Lumina, non illo Diva movenda loco?
Cernis, ut ampla ſuas reſupinant atria valvas,
Et Dominæ gratos explicat ara ſinus?
Mater arenoſam, qua poneris, in cole ſedem;
Altera ſit Belgis hæc, precor, aula tuis.

ELEGIA XV.

De B. VIRGINE Eſquermenſi ad Inſulam:

MIrus ineſt ovibus ſenſus pietatis, & agnis
Atque latens aliquid corpore majus habent.
Si dubitas, Eſquerma ſuo te rure moretur.
Efficiet certam res ubi geſta fidem.
Hìc rubus: & mediis roſa ceu pulcherrima ſpinis,
Virginis effigies inſita Matris erat.
Hùc de more gregem paſtor numeroſus agebat,
Cauſa fuit Virgo, prætereaque nihil.
Sidera cùm primo Veſper depingeret auro,
Et

Et caderet ſummis denſior umbra jugis.
Hoc erat, ut fama eſt, pecorum commune magiſtris
Ante rubum prono fundere vota genu.
Vota, quibus Divam multùm ſalvere jubebant,
Vota, quibus pecori grata faveret humus.
Aligeri, quibus una fuit cuſtodia ruris,
Ut reor, indoctas erudiiſtis oves.
Dum Corydon nova ſerta rubo, nova figit Amyntas,
Angelicumque genu ſupplice dicit Ave.
En pecudes exempla movent; Quis crederet agnus,
Et ſacræ cupidas relligionis oves?
Ingenioſa pecus jam dicere docta ſalutem,
Indocilique priùs poplite tangit humum.
Vidit id upilio. Quid enim non ille videret,
Cujus in aſpectu grexque, rubuſque fuit?
Dum pietatis opus, dumque hæc ſpectacula cernit:
Deſiit hoc certè ruſticus eſſe loco.
Prodigium, clamat, pietas non viſa: MARIAM
En pecus inflexo eſt deveneratа genu.
Hìc nullus teneros oculus qui faſcinat agnos;
Non fera quæ magico carmine ſævit anus.
Numen ineſt monſtris, ſed non leve numen, in illis:
Prodigium nobis omne MARIA facit.
Dixerat: exultim pecudes (audiſſe putares)
Ante vepres curvum ter poſuere genu.
Ter quoque balatu ſacrum mulſere rubetum,
Læta ter accepto murmure riſit humus.
Audiit hæc Princeps, qui Flandrica frena regebat;
Et ſubiit plenum relligionis agrum.
Audiit; & monſtris poſuit pro talibus Ædem,
Quà rubus hamatis ibat in aſtra comis.
Una, pius grex, cauſa fuit: fuit altera, ſanguis
Virginea curſum ſiſtere juſſus ope.
Ille fluens ſanguis, qui te, Balduine, tot annos
Hauſerat, & medicæ luſerat artis opem.

Relligioſa ſuæ tunc conſcia fama ſalutis,
Huc cum vicinis oppida duxit agris.
Altera pars agnos, multam pars altera ceram,
Tertia pars alias ſuppeditavit opes.
Nec mora: prima ſui fructum tulit Inſula voti,
Inſula virgineo numine digna tegi.
Tunc Eſquermenſi ſua reddere vota Sacello
Dulcis erat Belgis, & violentus amor.
Et fuit ad ſacram lætus qui tenderet Ædem,
Hoſte per aſſuetas inſidiante vias.
Ivit, & o! charo comes addita Virgo clienti
Semper idem tuto tramite fecit iter.
Vera canam, licet ipſe frequens concederet illuc:
Pervigili nunquam viſus ab hoſte fuit.
Sola videbatur niveo propè ruſtica cultu
Fœmina conſueto calle frequenter agi.
Fœmina Virgo fuit, fidum quæ texit Amantem,
Eripuitque oculis, hoſtis inique, tuis.
Plura dedit pagus, quem tot cœleſtibus auctum
Inſula prodigiis officioſa colit.
Illic pace bona diſcordia pectora nectit
Conciliatricis nomine nota Parens.
Vidimus armatos in mutua fata, ſequeſtra
Virgine, pacificas ſæpè dediſſe manus.
Vidimus, & cauſas, incertaque jura, patrona
Virgine, cauſidico nil eguiſſe ſuo.
Vidimus & lites, diuturnaque bella, vocata
Virgine, ſævitiem depoſuiſſe ſuam.
Eſquermenſis adi, moneo, non dura Sacelli
Limina, qui morbis exigis æger opem.
Corporis è quovis ſalvus diſcrimine, dices,
Aut hoc, aut nullo degit Hygia loco.
Non opus amiſſam revoces præcone crumenam;
Excidit incautè quæ malè lapſa ſinu.
Hùc ades, argentumque via diſquire remenſa,

In-

Invenies illo, quo fuit antè, loco.
Non opus incertis revoces tua vela tabellis!
Sidat, in ignota ſeu ratis erret aqua.
Hùc ades, & facili merces committe MARIÆ;
In portum dubiam diriget illa ratem.
Admiranda Parens, quàm te reverenter habebit,
Quique tuos agnos, quique ſequetur oves.
Si tua forma capit pecudes ratione carentes;
Nil hominis, qui te non venerantur, habent.

ELEGIA XVI.

De B. VIRGINE Foyenſi.

CUr te prætercam Romanæ filia Sedis
Legia, virgineæ fama perennis Heræ!
Ille tuæ ſedes, & relligionis ocellus.
Matris & auguſtæ regia Foyus ager.
Facta ſuæ miranda jubet cantare patronæ,
Orbem quæ meritis circumjere ſuis.
Quercus opaca, ingens, urbi vicina Dinanto
Cortice cœleſtes fortè tegebat opes.
Neſciit hoc aliquis, ferrum molitur in illam;
Sternit humi, validam texat ut inde ratem:
Quid facis ah demens! latet abdita navis in illo
Robore, quæ cunctis una miniſtret opem.
Et ſubter quernam comparet imago medullam;
Dædaleæ ſcalpro non imitanda manus.
Virgo parens, dextrà puerum geſtabat JESUM;
Fictilis, & ſigni forma pedalis erat.
Veſtis obit corpus diffuſo prodiga cultu,
Et cohibent paſſas regia ſerta comas.
Quæritis excisà, quid forſitan arbore factum?
Viſa fuit damnis pulchrior eſſe ſuis.
Mille abit in partes, in ſegmina mille, tot olim
Anti-

Antidoto morbos edomitura ſuo.
Prodigiis fœcunda magis, quàm frondibus arbor!
Tot propè, quot fingas, uſibus apta venit.
Si quis ad hanc vertit longis damnata tenebris
Lumina; luminibus ſolque, dieſque redit.
Non ego, Virgo, datas à te mihi ſentiar aures?
Alter ait, ſurdà qui prius aure fuit.
Ille gelu, vitioque pedum malè captus inerti,
Explicat inceſſu liberiore pedes.
Hi, quibus infelix lapſo membrana laborat
Viſcere: ſperatà reſtituuntur ope.
His, quos inflat iners albenti corpore languor,
Detumuit pulſà venter inanis aqua.
Cætera quid memorem? vim fatis intulit arbos;
Fregit & invitæ ferrea jura necis.
Quæque arbos potuit, nitidi potuere lapilli,
Qui fuſi circum limina ſacra jacent.
Ille colore roſas, coccum anteit ille corali:
Hic candore nives provocat; alter ebur.
Iſte novum viridi mentitur luce ſmaragdum!
Mentitur violas iſte, hyacinthe, tuas.
Eſt, qui chryſolithi ſibi vindicet æmulus aurum;
Eſt, qui Syderias exprimat igne faces.
Candet in his adamas; plorat cryſtallus in illis:
Hic, amethyſte, tua eſt purpura; pallor, onyx.
Quàm color hos variat, tam vis diverſa medendi eſt,
Virgine quæ tribui non niſi dante poteſt.
Iſte, dolore ferus quem calculus uſſit acerbo,
Expertus vires, Foye lapille, tuas;
Dixit in exiguo quæ vis inſerta lapillo?
Hanc habet abs medica Virginis ille manu.
Unus, & Eoos delatus, & alter ad Indos:
Quàm nova, tam morbis certa medela fuit.
Ditibus invidiam fertur feciſſe lapillis:
Inde ſibi pretium dum periiſſe dolent.

No-

Nobile Virginei monumentum, & pignus amoris,
Ante oculos defer Legia grata tuos.
Donec Virgineæ vives devota Parenti
Filia, Romanæ filia Sedis eris.

ELEGIA XVII.

De Imagine BEATÆ VIRGINIS MARIÆ in nemore Illuſtriſſimi Ducis Arſchotani per Vallencenenſes Societatis JESU diſcipulos intra quercum anno 1625. Nonis Auguſti collocata, quam & BONÆ SPEI DOMINAM nuncuparunt.

DUm vehit Auguſti quintum lux annua ſolem,
Sit mihi in Arſchotii fas Ducis ire nemus,
His abs Parthenicis benè cœpta clientibus edam,
Vallencygnææ quæ canat urbis olor.
Virgo, tuos ſi quando licet cognoſcere ſenſus;
Noſſe quid hic velles viſa Juventa fuit.
Hæc equidem audierat ſolerti hortante Magiſtro,
Spargendus latè quàm tuus eſſet honos.
Non decet anguſtis concludi mœnibus urbis;
Ulteriùs per nos, quà licet, inquit, eat.
Eſt mihi de Foyà ſimulacrum fictile quercu:
Cui decus, & pretium ſola MARIA facit.
Hoc ego Remæis tutelam ſaltibus addam,
Quercus erit votis non aliena meis.
Quis ſcit, an hanc olim ſupplex Peregrinus adoret
Quis ſcit, an hic magnæ numina Matris erunt?
Dixerat; & felix tantis audacia cœptis
Adfuit, & mirum promere juſſit opus.
It Mariana phalanx armis inſtructa, ſed illis,
Quæ ſibi virgineus ſuppeditaret honos.
In nemus ingreditur; dumque hùc veſtigat, & illùc?

Quæ

Quæ loca, quæ votis ſuggerat arbor opem ;
Commoda viſa fuit ſpatioſior area, cujus
Grandior in medio conſita quercus erat.
Hìc locus ingeminat, noſtro locus aptus amori ;
Hac Dominæ ſedes gratior eſſe nequit.
Expedit arma, quibus figatur in arbore ſignum :
In promptu clavi, malleus, uncus, erant.
Aſcenſum facilem quercus procera negabat ;
Quò tamen impatiens ire parabat amor.
Invida quid noſtris obſtas conatibus arbor?
Obvia quin ultrò brachia flectis? ait.
Ingenio ſupplere decet, teſtudinis inſtar
Supponunt humeros æmula turba ſuos.
Dulce putatur onus, quid enim leve non ſit Amanti,
Dilectæ quoties Virginis urget opus:
Excavat ille rudem ſecto ſub cortice truncum;
Hic ſpatio Divam conveniente locat.
Alter compoſitam clavis defigit, & unco:
Hic ſparſo circùm flore decenter obit.
Hæc ubi conſilio & ſtudiis communibus actum ;
Nomine quo tandem Diva vocanda foret:
Singula dum penſant auguſtæ nomina Matris:
(Non uno ſolùm nomine digna fuit)
Protinus è noſtris non nemo Sodalibus, illic
Qui lætus tantum fortè videbat opus:
Cum pia Mater, ait, veſtris ſpem præbeat auſis;
Jure ſpei DOMINAM jure vocate BONÆ.
Virgo, SPEI DOMINAM ſine te, dixere, vocari;
Tamque bonum per nos nomen habere velis.
Relligioſa piis applaudit vocibus Echo:
Reddit & acceptos terque, quaterque ſonos!
Protinus è venis ſilicum pars, ſemina flammæ
Extudit; accenſas pars tulit inde faces.
Plurimus ante novam collucet cereus aram:
Promuntur flexo plurima vota genu.

Ramorum pulchro diſtinguitur ordine ſcena,
  Ponendæ indicium quæ rude ſedis erat.
Quid memorem querno libata ſuavia ligno,
  Flexaque per varios muſica verba modos?
Fecit ubi finem vocum concordia diſcors;
  Hæc nemus obſequii verba ſuprema tulit:
Hoſpitio magnæ poſthac celebranda MARIÆ;
  Nos tibi devinctos aurea quercus habe.
Quiſque quot hebdomadis ad te properabit Amator
  Indulta ut Muſis otia nactus erit.
Acris hyems ventis, Titan deſæviat æſtu:
  Nec ſtatuet plantis iſte, nec illa moras.
Forſan & exemplo quondam vicinia noſtro;
  Quæque procul nobis ora remota jaces,
Huc veniet dubiis quæſitum oracula rebus,
  Et feret ad patrios nuntia certa lares.
Forſan & hunc portenta locum divina probabunt!
  Surget & hic templo nobilis ara ſuo.
Nec Juvenes votum, nec ſpem pia Virgo fefellit:
  Prodigiis ſacer eſt, & pietate locus.

DE CULTU B. VIRGINIS MARIÆ ELEGIARUM

LIBER TERTIUS.

ELEGIA I.

De Parthenici Sodalis nomine ſibi gratulatur.

QUæritis, unde meis ſuccedant omnia votis,
Et ſua vix capiat gaudia noſter amor?
Hoc neq; fęcundis faciunt convivia menſis;
Hoc neque convictus dulcia membra mei.
Hoc neq; honor titulis, neq; murmure fama ſecundo;
Hoc neque Pieriâ muſa canora lyrâ.
Odimus & famæ ſtrepitum, plauſuſque theatri;
Odimus & calices, Bacche diſerte, tuos.
Cauſa mea eſt melior; vati facit otia Virgo:
Libera triſtitia gens Mariana ſumus.
Hic nullus palleſcit Amans: è fonte perenni
Lætitiæ puras quilibet haurit aquas.
Hæc tamen ante alias, quam molior indice verſu
Pandere, lætitiæ eſt ſumma, caputque meæ.
Addita Parthenicis ſunt plurima nomina faſtis,
In quibus immeritum me quoque ſcripſit amor.
Nomen ibi noſtrum eſt Antonius, additur & quo
Ediderim felix candida vota die.
Ite, nec invideo, victuris nomina chartis
Tradite, quos laudis non levis ardor agit.
Cudite de rutilis ſpirantia ſigna metallis,

Et vetus intonſos cera loquatur avos;
Quid niſi fama brevis curis acquiritur iſtis.
Quam mors, aut tacito tempora dente terunt?
Utque nihil fati, nec temporis ira minetur,
Perque ſuos titulos fama ſuperſtes eat:
Quo tibi tantus honor, ſi ſis incognitus aſtris?
Hei mihi! non tanti nomen habere fuit.
Non ita, ſiqua fides, noſtro de nomine fiet;
Virginis in tabulis, ut reor, illud erit.
Ipſe legat felix ſuperiſque Sodalibus addat;
Hos inter cùm me ponere Diva volet.
Eventura mihi, quæ ſors obvenit Amanti,
Quem fovit gremio docta Dilinga ſuo.
Scilicet hìc vidit, vel ſe vidiſſe putavit,
Dum moritur, cœlo proſiliiſſe jubar.
Virgo erat, auguſtà Divûm quæ ſepta coronà,
Optatam famulo ferre parabat opem.
Agnoſcit Dominam; mox ſupplex oſcula levæ
Porrigit: in dextrà namque tabella fuit.
Charta notata cedro, minioque inſcripta ferebat
Nomina: ſic oculis legerat ille ſuis.
Legerat, & numero ſeſe conſpexit in illo,
Qui rata non dubiæ ſigna ſalutis habet.
Vix potuit viſà juvenis ſpirare tabellà:
Vix potuit viſo nomine pauca loqui.
Riſit, & illecebris jacuit cœleſtibus impar,
Et ſenſim vitæ ſtamina rupit amor.
Vivite, virgineo qui veſtra dediſtis amori
Nomina: vos media gaudia morte manent.

ELE-

ELEGIA II.

Ad JESUM, pro B. V. MARIA ſibi in matrem conceſſà.

QUod tua me placido naſcentem lumine vidit,
Virgineoque Parens fovit amica ſinu.
Gratia, Chriſte, tibi, tanti tu muneris auctor
Crederis ex illo quot bona fonte fluunt!
In Cruce fixus eras, cernis cùm forte Sodalem;
Hærebat Matri qui comes uſque tuæ.
Cernis, & hæredem ceris hunc ſcribis in imis;
Addis & extremo talia verba ſono:
Hæc poſthac tibi mater erit, matrique viciſſim
Incipe tu noſtro filius eſſe loco.
O vox melle mihi, vox ò mihi dulcior Hybla!
O nunquam ex animo vox abolenda meo?
Quod tibi Zebedide, genitrix obvenit JESU,
Gratulor; & nobis ſit, precor, illa parens.
Hunc ego non potui certè ſperare favorem;
Anteiit votum gratia tanta meum.
Regia progenies, & Divæ cura vocamur,
Scilicet à Chriſto cura ſecunda ſumus.
Spero equidem, noſtram tutabitur illa ſalutem;
Et mentem monitis, conſilioque reget,
Hæc ubi contigerint, duri procul ite timores;
Quos animæ geminat cura, ſaluſque meæ.
Tunc mea proceſſus ratis eſt habitura ſecundos;
Tunc meus optato tramite curret amor:
Hæc, quoque res aliquid tecum mihi fœderis affert,
Hæc quoque res carum me tibi, Chriſte, facit,
Ejuſdem matris (jus hoc commune dediſti)
Filius, & propè jam ſanguis uterque ſumus.
Diſtat amor, tecum flammis licet ardeat iſdem:

Ignis amor tuus eſt; parva favilla meus.
Inſere virgineo nobis in amore calores:
O ita, Virgo parens, ò ita, Chriſte, velis!

ELEGIA III.

Renovandum quotannis Parthenici cultus propoſitum exemplo Duacenſium.

SCarpiadas quæcumque meo de pectore Muſas
Suſtulerit, vitæ ſumma ſit iſta dies.
Hìc Helicon, hìc & doctæ panduntur Athenæ,
Orcheſtramque aperit Græcia tota ſuam.
Hìc & quidquid habet cœli cortina, recluſum
Cernimus, & ſacri juſque, piumque fori.
Quid moror herbarum vires, arteſque medendi
Dicere? quid leges, & tua ſacra, Themi?
NonThemis,autHelicon,nec tot mihi nomina tanti;
Blandius hìc aliquid, quo capiamur, adeſt.
Dulce Sodalitium de nomine Virginis ortum,
(Cujus ego quondam pars quotacumque fui)
Neſcio qua noſtram cœpit dulcedine mentem;
Cœpit, & illecebris detinet uſque ſuis:
Illic vita mea eſt, illic mihi carpitur ætas;
Et redit huc, alibi ſi meus hæſit amor.
Majus rore levi dum primas evocat herbas,
Vernaque purpureo vere renidet humus.
Cura, laborque ſuos renovare Sodalibus ignes,
Ut capiat vires, qui benè cœpit, amor,
Felices ſalvete animæ, devota MARIÆ
Pectora, Parthenici gloria magna chori,
Sit mihi vobiſcum formoſi in limine Maii,
Verba ſacramenti fas iterare mei.
Ara nitet, lux feſta vocat, ſuccendite tædas:
Dicite, quæ ſacræ formula legis habet.

Diva

Diva fave, pactas in fœdera tangimus aras;
Atque ita ſim felix, ut tibi fidus ero.
Aſpice, quo cœlum vultu dignaris, Amantem,
Alligat æterna qui ſua vota fide.
Sceptra tua agnoſcam: nil me deducet ab illis;
Vita licet fuſo danda cruore foret.
Si quis amicitiæ mecum contraxerit uſum,
Sive mihi junctus ſanguine; ſivè domo.
Hoſtis erit, ſi fortè tuo pugnabit honori:
Vincula nec noſcam ſanguinis ulla mei.
Sic mihi ſint faciles, curſuſque in amore ſecundi,
Sic mea felici remige navis eat.
Sic mihi te placidam, duraque in morte patronam
Efficiat nullo tempore læſa fides.
Poſtquam ita juratum eſt, ſacris diſceditur aris,
Fœderis & ſocias dat ſibi quiſque manus.
Perdite Parthenici flamma meliore Sodales,
Ignea quæ ſtygiis tela Cupido jacit.
Dum prece vanus Amans poſtes oppugnat, & auro,
Ponit & ad ſurdas florida ſerta fores;
Figite Virgineo vernantia vota ſacello:
Figite manſuram tempus in omne fidem.
Talibus irradiant Mariana palatia gemmis,
Sertaque Virgineus talia poſtis amat.

ELEGIA IV.

Abſit inertia à Cultu B. V. MARIÆ.

O Levitas! nunc ardet Amans, nunc frigidus (alget;
Nunc tepet: hæ noſtro ſunt in amore vices.
Si ſapis ignavum fuge ſacro in amore veternum.
Odit, & hunc Virgo criminis inſtar habet.
Languit Hermannus tandem: flagraverat antè,
Primaque dilectæ cura Parentis erat.

Tor-

Torpor iners primo ſenſim ſubrepſit amori,
Et potuit Dominæ non meminiſſe ſuæ.
Dum fore cras meliùs ſpondet, ſegniſque moratur,
Non tulit iſta ſibi verba MARIA dari.
Adfuit Hermanno canis aſperſa capillis,
Jamque anus, & rugis inficianda ſuis.
Quo tuus ille decor, dixit, quo forma receſſit?
Unde genas, Virgo, ruga ſenilis arat?
Hos tuus inſcripſit ſulcos in fronte veternus,
Inquit, & exangui duxit in ore notas.
Dum vigil, aſſiduuſque meas, Hermanne, per aras
Spargebas vernis lilia mixta roſis;
Dum te noſter amor, noſtri dum cura tenebat,
Inque tuo nullum pectore frigus erat:
Spectabas teneram florenti ætate puellam!
Sidera vincebat plurimus oris honos.
Jam quia dilectam paulatim abolere MARIAM
Incipis, & ſolitus pectore ceſſit amor;
Gratia prima mei per te defloruit oris:
Polluit & vultus aſpera ruga meos.
Virginei, moneo, mala tædia vitet amoris,
Quiſquis in obſequio nolit habere notam.
Utile propoſitum veteres renovare calores,
Nec gelidum vitiis pectus habere ſuis.
Eſt avis in terris, proprii quæ funeris augur,
Vitalem inſolita fabricat arte pyram.
Arboris hanc fragrantis opes, & plurima vallant,
Quæque Cilix, & quæ munera mittit Arabs.
Hæc ubi: mox buſti ſuperat fatale cacumen,
Solis & adverſas excipit inde faces.
Liquitur hauſta brevi Phœbeis hoſtia flammis,
Et cineres calcat poſt rediviva ſuos.
Tu, velut Aſſyrios renovant incendia nidos,
Fac, tuus igne novo ſic reparetur amor.
Singula, fac memori recolas data munera mente;

Omnibus ex illis grandis acervus erit.
Virgo tuæ curam ſuſcepit amica ſalutis:
Cùm primæva etiam labe notatus eras.
Virgo ſui partes ultrò tibi ſcripſit amoris:
Cùm foret in puero vix puerilis amor.
Virgo tuis toties (longum eſt numerare) querelis
Excita, in hos redeas, dixit, Alumne ſinus.
Virgo tibi cœlo venturas ſuſtulit iras,
Et rabida inferni contudit ora canis.
Plurima non memini, quæ te meminiſſe decebit,
Dum recoles animi munera mente tui.
Munera tot, ceu ligna tuo ſuppone veterno;
Et dic, deſidiæ ſit rogus iſte meæ.
Donec in ardentem mutato verſus Amantem
Pectore, diſſimilis conſpiciare tui.

ELEGIA V.

B. V. MARIÆ cum ignaro cliente expoſtulatio.

IMprobe, ſi noſtro malè reſponſurus amori,
Et mihi neſcio quam præpoſiturus eras:
Cur tua Parthenico coram promiſſa ſenatu,
Et formidando Numine vota dabas?
Ah miſer! etſi te nondum vindicta fatigat:
Sera ſolet claudo pœna venire gradu.
Ancipiti ſuſpenſa tenet Deus æthere tela:
Jam tibi prædico, ni ſapis ipſe, necem.
Tunc meus? quem mollis amor, quem blanda volup-(tas?
Quem vaga præcipiti calle libido rapit?
Tempus ubi eſt, cum ſola tuos ego flectere ſenſus
Dicerer, & flammas ſola fovere tuas?
Scilicet excidimus, totaque è mente fugatus
Excidit, in pretio qui fuit antè, pudor
Ergo Sodalitii fruſtrà deſcriptus in albo es?

Ergo

Ergo ſacramentum ventus, & aura tulit?
Hoc erat, appoſitus quòd cùm mihi cereus arſit,
Lumina ſint triſti penè ſepulta face.
Angele, cùm ſacro mandares pacta libello,
Debuerat calamum ſiſtere dextra ſuum.
Turpiùs expungis, quàm non admittis, inertem;
Tàm citò qui demens terga daturus erat.
Atque utinam ſoli tantùm ſua pœna noceret.
Obrueretque unum tanta procella caput.
Hunc modò ſolicitat prædo violentus, & illum,
Eque Sodalitio ſevocat ille meo.
Vita ſoluta placet, nullique obnoxia legi.
Quis ſibi, quis prudens vincula nectat? ait,
Quid tantum merui? quæ te dementia vertit?
Cur tuus à nobis ſponte receſſit amor?
Nil ego commiſi, niſi ſi conceſſa clienti
Quælibet ingrato munera, crimen habent.
Incipe præteritos animo revocare favores:
Deficies, numero copia major erit.
Vix benè natus eras, cùm te velut altera mater
Suſcepi, vitæ fida magiſtra tuæ:
Dotibus ingenii bona corporis addita fovi;
Auſpiciiſque vigent utraque dona meis.
Sæpè tibi iratum procudit fulmina cœlum:
Sæpè fuere mea fulmina fracta manu.
Sepè tibi clam niſa fuit mors tollere vitam;
Et fuit auxilio vita retenta meo.
Omnia diſieci: per me ſtetit ira Tonantis:
Et ſceleri per me gratia facta tuo eſt.
Finge, age te ſummo poſitum in diſcrimine morbi,
Et tibi jam dictam funeris eſſe diem:
Quid tibi mentis erit; cùm te perjuria cingent,
Cumque ſatellitio culpa timenda ſuo!
Ante tuos oculos quando feralis imago
Mortis, & infernæ ſtagna paludis erunt?

Tunc demum diſces, quid ſit ſpreviſſe MARIÆ
Numen, & è caſtris ſic abiiſſe meis.
Pluribus abſtineo. Te mors, te flamma perennis,
Te moveat judex, judiciique rigor?
Uſque adeò ne leve eſt flammaque, geluque peruri?
Hæc te perpetuò pœna ferenda manet.
Ah! refer in melius mentem, culpamque retracta.
Nunquam ſera bonis moribus hora fuit.
His ego te manibus, teque his miſerata lacertis
Amplectar, gremio ſuſcipiamque meo.
Accipiam reducem: nec me temeraria tanget
Lingua, nec abrupto fœdere læſa fides.
Si qua fuit nobis illata injuria, dono,
Solus amor tanti criminis ultor erit.

ELEGIA VI.

Deſertæ B. V. MARIÆ Clientem pœnitet:

FLebilis, & ſævis ſubductus fluctibus, in quos
Me mala libertas, culpaque cœca tulit,
Ad te vix ſalva, tu ſcis hoc Diva, carina,
Et feror in portus, ſi finis ipſa, tuos.
Nec fruſtrà excipies, non unus forſan amator
Incipiet noſtro cautior eſſe malo.
Ipſe ego, qui quondam fidus tua caſtra ſequebar,
Arguor illa levi deſeruiſſe fide.
Quò miſerum primi rapuere Cupidinis ignes?
Quò jocus, & vitæ liberioris amor?
Caſtus eram, memini, caſtis adjunctus alumnis,
Norma Sodalitii quos regit una tui.
Hic ego ſacramenta colens ſolemnia dixi,
Cerea fax pacti teſtis, & ara fuit.
Fœdus, & ipſa dies memori mandata libello eſt,
Indicat & nomen litera ſcripta meum.
Inde referre gradum nimium temeraria ſuaſit

Libertas, animi prima ruina mei.
Janua, quæ caſtos ſervas Mariana Clientes,
Debueras noſtros impediiſſe pedes.
Debueras ſacros mors circumcingere poſtes;
Atque iter, aut vitæ rumpere fila meæ,
Tunc potui ſine labe mori; nam quidquid ab iſto
Tempore tranſactum eſt, crimen & error habet.
Sponte ſequor, quocumq; rapit malè ſuada voluptas,
Heu! mea quò duxit vela, Charybdis erat.
Hæſiſſemque diu ſcopulos alliſus ad illos,
Ni mea mens cœli mota fuiſſet ope.
Illa (quod eſt rarum) ſcelerum perculſa timore,
Ante oculos poſuit dira pericla meos.
Protinus aſſerui mihi me, effugique Dionem,
Et ſubii templi limina, Virgo, tui.
Tu modò dum timidis adſis non aſpera votis:
Non ſum qui pœnas deprecer ipſe meas.
Sive piare jubes longo perjuria fletu;
Perpetuas oculis ſufficiemus aquas.
Sive piare jubes poſita perjuria vita;
Prodiga quæque ſui vena cruoris erit.
Tu, precor, os durum freno compeſce, vel igni,
Vinclaque in infidos, tu, precor, adde pedes.
Quot tibi ſurripui ſocios in amore fideles:
Tot reus, & tantis teſtibus unus agor.
Gratus erit, quocumque voles me claudere, carcer:
Si modò me dignum carcere, Mater, habes.
Tolle, quod invaluit prima lanugine, crimen,
Non ſatis in cœco pectore mentis erat.
Subdola decipiunt incautos retia piſces,
Decipitur viſco, quæ malè credit, avis.
Me mala libertas turpi traduxit amori,
Et mihi ſub blando melle venena dedit.
I nunc turpis amor, mea labes, ite ſodales,
Non ego vos, ut ſim virginis hoſtis, amo,

Ad tua caſtra Parens (ne nos exclude) redimus;
Da modò ſub ſignis, ut priùs, eſſe tuis.
Antè diem primo componet Veſper Eoo;
Antè ſuos Titan, Lunaque ſiſtet equos:
Quàm tua deſertor poſthac vexilla relinquam:
Ultima talis erit, quæ modò, noſtra fides.
Hanc ſine ſpem me ferre tui, ſcelerique paratas
Si non vis pœnas tollere; tolle ſcelus.

ELEGIA VII.

Amor B. V. MARIÆ deſideriis fovendus.

DEciperis, quicumque modum præſcribis amori:
Ille avidus nullum novit habere modum.
Nulla eſt poſcendi reverentia: pluribus inſtat;
Cumque illi obtuleris plurima, plura volet.
Immodico, ſi fortè rogas, quid fiet amori?
Ars mea, quam poſcis, ſuppeditabit opem.
Mille tuæ fac vota, fac altera mille MARIÆ:
Pluraque fac numerum non habitura ſuum.
Grana quis enumerat. Cereri dum fruge litatur?
Quis ſitiens pluvias computat hortus aquas?
Et tibi relligio eſt numero diſtinguere guttas,
Spargis ubi placidam lacte, Amarylli, Palem?
Arida ſi paucis ſeges interlucet avenis,
Impatiens parcam culpat arator humum.
Tu tua nec numero, nec limite vota coërce:
Dives enim votis quilibet eſſe poteſt.
Quot cœlum ſtellas, oculos tot amator habeto,
Forma quibus Dominæ conſpicienda tuæ.
Invideas, animo ſi quis majore MARIAM;
Invideas, calamo ſi meliore colat.
Non ego conſpicuos morer ambitioſus honores:
Non ego defoſſas ſcruter avarus opes.

Si modò te cunctis præ vatibus auctiùs ornem:
 Si modò te cunctis plus ego, Mater, amem.
Tu mihi ſola places, & digna videris amari:
 Tu mihi ſola meo carmine digna cani.
Quò me cumque fero, præſens tua ſemper oberrat.
 Incurritque oculis ſemper imago meis.
Sæpè mihi terris (dum vitæ ex ordine volvo
 Facta tuæ) ferri ſæpè videris aquis.
Nec tot aquę fluctus, nec humus tot parturit herbas,
 Quot fervent fibris abdita vota meis.
O me felicem! ſi ſim tua, Virgo, carina:
 Si famuler plantis herba terenda meis.
Præcipuè dum templa peto, ſi floſculus ambit
 Crines, Diva, tuos; floſculus eſſe velim.
Multa tua coram ſi lucet imagine cera;
 Artifici ceræ gratulor hujus api.
Ante tuas lychnus ſi pendulus ardeat aras:
 Cor mihi quòd tali non calet igne, queror.
Thuris acerra ſuos tibi ſi ſubmittat odores;
 Fumificus tota ſerpat & Æde vapor;
Cur meus, exclamo, ſimili non liquitur æſtu
 Spiritus, ò crimen, torpor inique, tuum!
Cur non ſiderias ut fumus odorus in auras
 Corpore conſumpto non rediturus abis?
Votivæ paries ſi fulget honore tabellæ:
 Quot mihi delicias una tabella facit!
Sæpè loqui mecum, quamvis ſit muta, videtur;
 Et me deſidiæ ſæpè monere meæ.
Quid tuus, inquit, amor magna pro Virgine tentat?
 Cur tuus in gelido pectore ſanguis hebet?
Ardet Amans tormenta pati, lætuſque triumphat;
 Si pœnis veniat fortè probanda fides.
Delicias in amore meo, vel præmia ſpectem
 Hæc capiant alii, non ita mollis ego.

ELEGIA VIII.

Amores B. V. MARIÆ ſecuri, & deliciis affluentes.

IDalios quicumque volet ſectetur amores,
Audiat & leges, dure Cupido, tuas.
Supplicet hic falſæ toties deluſus amicæ,
Deluſam toties diſſimuletque fidem.
Alter in ingratos jaciat convitia poſtes,
Molliat & blanda limina dura prece,
Nos neque blanditias, neque jurgia dicere poſti
Novimus, aut Dominæ regna ſuperba pati.
Ille, vel ille ſuo pretio mercetur amores:
Ambiat obſequiis ille, vel ille ſuis.
Sit, qui ſanguineo ſibi vindicet enſe puellam
Improbus, & tanti damna pudoris emat.
Me mea tam ſævis ſubduxit vita catenis.
Ah! miſer eſt, quem ſic verſat iniquus amor;
Sæpè fuit laqueus merces extrema laboris,
Sæpè fuit ferrum, ſæpè fuiſtis aquæ:
Magne Philiſtæis quiſnam te, Samſo, maniplis
Prodidit? à Dalila proderis ipſe tua.
Securos placido ducebas pectore ſomnos
In gremio blandæ deſidioſus heræ.
Et quis ibi inſidias, quis ibi ſperaverit hoſtem?
Inſidiæ tamen hìc: hìc tamen hoſtis erat.
Hoſtibus attonſo te tradidit ipſa capillo:
Tradidit, hoc tandem pulcher amator habes:
Et fuerat forſan jactura ferenda capilli:
Lumina barbarica quis ferat hauſta manu?
Sunt procul infeſti noſtris ab amoribus hoſtes:
Nullus ibi fraudi eſt, inſidiiſve locus.
Non amor hìc ficto, non pax componitur ore?
Ille-

Illecebræ inſida proditione vacant:
Omnia perpetuìs (expertos teſtor Amantes)
Tempora blanditiis, tempora melle fluunt.
Bernardus de mille mihi ſit teſtibus unus,
Ubera cui Virgo turgida lacte dedit.
Cœperat ad ſtatuam ſupplex orare MARIÆ,
Et facilem precibus ſolicitabat opem.
Cùm ſubitò exiliens dextræ de fonte papillæ
Lacteus orantis fluxit in ora liquor.
Ille novum ſpectans trepidis lac currere rivis,
Et lætum ignotas edere marmor aquas:
Curre, ait, ò ripis effuſe patentibus amnis,
Et mea deliciis proluе labra tuis.
Curre, precor, nondum ſitis eſt extincta bibendo!
Fallimur? ipſe ſitim qui levat, humor alit.
Ne mihi ſuccenſe lactenti, Mater, alumno,
Magna quidem, ſed non invidioſa rogo.
Quæ diſtenta ſuo genitrix neget ubera nato?
Sum tuus, idque tui eſt muneris alma parens,
O quàm pura mihi capitur jam mente voluptas!
Hoc ſi gutta poteſt, Virgo, quid ipſa potes?
Plura loqui tentabat Amans, cùm lingua repentè
Obruta delitiis, obruta lacte fuit.

ELEGIA IX.

Amori B. Virginis MARIÆ.

PAlma tua eſt, cœleſtis Amor quid amica minaris
Sub juga me tandem mittere: promptus eo.
Si quid opum nobis, ſi quid ſuperexſtet honori,
Diripe: ſupremum jus modò victor habes.
Fige meas terebræ geminatis ictibus aures:
Totus ſum nexu, mancipioque tuus.
Perge ſua noſtram radice refigere linguam:

Officioſa tuæ fors tuba laudis erit.
Et geminos exculpe ſuis de ſedibus orbes?
Obſes erit fidei certus uterque meæ.
Palma tua eſt, cœleſtis Amor, me ſtringe, meaſque
Adde manus manicis, compedibuſque pedes.
Jam Dominæ captivus ero, captivus JESU.
Chriſte meæ Dominæ victor es, illa mei.
Palma tua eſt, cœleſtis Amor: molire triumphum,
Io, io, magna voce, triumphe, cane.
Annuis? ergo mei bona corporis ite ſub haſtam,
Sub titulumque meæ currite mentis opes.
Si quis fortè roget, quis vos transfixerit, aures:
Virgineus terebra, dicite, fixit amor.
Si quis fortè roget, quis vos expunxit, ocelli:
Dicite, Virgineæ nos amor hauſit Heræ.
Si quis fortè roget; fibris cur lingua revulſa:
Virginis hoc dices eſſe faventis opus.
Palma tua eſt, cœleſtis amor! conſcende jugales;
Io, Io, magna voce, triumphe, cane.
I bonus, i velox, Divæ jactare memento,
Quod de me ſpolium victor, & arma refers;
Ille meis, dices, flammis accenſus amator:
Ille mea fixus cuſpide, Mater, habet.
Jamque tuos ardet vultus, præſentiaque ora?
Sæpè Maria veni, clamat, Amorque redi.
Mox abit in planctus, mox fletibus increpat horas;
Et nimium ſegnes temporis urget equos.
Hoc age, & ò breve ſit, curru rape in æthera Aman-
Non veniet pompæ præda pudenda tuæ. (tem;

ELE-

ELEGIA X.

Animi, corporiſque bona à B. V. MARIÆ merito ſperantur.

TE licet impietas juratum Numinis hoſtem
Fecerit, & prædam fœda libido ſuam;
Eſt tamen unde tibi veniat ſpes certa ſalutis,
Dummodò ſit cauſæ Virgo benigna tuæ.
Protegit illa reos. Nec te tua crimina tangant,
Sint, licet, albentes uſque ſecuta comas.
Da mihi Thejophilum, quamvis perjurus, amicam
Rebus in extremis experietur opem.
Da mihi Pellagiam, quamvis obſcœna, pudori
Conſulet, & vitæ corriget acta ſuæ.
Deniq; quiſquis erit Superum contemptor, & æqui,
Officii fiet, juſtitiæque memor.
Hei mihi! quàm multos damnarat Judicis urna,
Ni bona præſentem Diva tuliſſet opem.
Dicitur horriſonos eludere fulminis ictus,
Cui tremulum lauri protegit umbra caput;
Non ſecus irati vitabit Numinis iram,
Patrona nixus Virgine quiſquis erit.
Corporis, ut mentis Virgo ſtudioſa ſalutem
Curat, & in dubio eſt, hæc ſit, an illa prior!
Hęc cœcis oculos, hæc ſurdis integrat aures,
Mutaque vocali temperat ora ſono.
Si rediviva vocet manes in corpora, cernes
Conceſſam nulla lege redire viam.
Parcite, ſi vaſtum laudis diffuſus in æquor,
Hùc illùc vento liberiore ferar.
Vallemcygnæam abſumptis propè civibus urbem
Perdiderat cœlo deteriore lues.
Non erat in medico, medica nec in arte levamen;

Reſtabat ſumma Diva roganda prece.
Illa ſuam celſo Vallem reſpexit olympo,
Attulit & fractis ſedula rebus opem.
Tota ſalutifero cinxit pomœria filo,
Quaque tulit greſſus, vita ſecuta fuit.
Protinus in tenues abeunt contagia ventos,
Finitimiſque lues cedere juſſa locis.
Quondam ſic etiam (res non indigna relatu eſt)
Quæ data Fulberto ſigna, ſalutis erant.
Ille ſiti, morbique gravi jactatus ab æſtu,
Nec procul à triſti limine mortis erat.
Ubera Diva dedit; neque enim tulit illa clientem
Ubera dum turgent plena, perire ſiti.
Et te Koſtka, thorus cùm jam fatalis haberet.
Adjuvit dextro numine Virgo parens.
Adfuit, inque manus puerum tibi ceſſit JESUM,
Qui tibi de collo dulce pependit onus.
Nec mora: te medio rapuit diſcrimine morbi.
Hoc ego dum potiar pignore, morbe veni.
Et dubitamus adhuc votis ambire MARIAM?
Ah! nimium ſegnes in bona noſtra ſumus.

ELEGIA XI.

B. V. MARIA in morte ſuis opitulatur.

CAuſa ſuprema vocat quid nõ metuamus Aman-(tes
Alea ſolicita projicienda manu eſt.
Ferreus explorat vitas, & crimina judex.
Ah! ſtupor eſt cauſæ non timuiſſe ſuæ.
Tu tamen una metus, tu ſpem Regina ſerenas;
Atque ades in dubio fida patrona foro.
Auxilioque venis pavidum miſerata clientem,
Cùm pede mors mœſtas pulſat acerba fores.
Sedula pervigilas, ne quid malus audeat hoſtis:
O quan-

O quantum hæc teneræ cura parentis habet!
Accipit in pullos animum gallina paternum,
Uulture multiplices incutiente metus.
Illa ſonat raucùm, verſatque per omnia vultus,
Dum ſua ſint tuto pignora clauſa ſinu.
Aſpice, maternas irrumpat ut agmen in alas,
Seque velut fido papilione tegat. (dus
Miluus adeſt, roſtroque furens, atque ungue timen-
Comparat innocuo vimque, metumque gregi.
Hùc oculos modò cauta parens, modò dividit illùc;
Ut quicumque videt, dicere poſſit, Amat.
Cernis ut accendat criſtatam in prælia frontem,
Armatos ſtimulis exacuatque pedes?
Ut ſibi pugnaci placeat ferus indole miluus;
Victus init primum, quà fuga monſtrat, iter.
Gallinæ ſi tantus amor ſuccurrere pullis,
Quanta ſui Divæ cura clientis erit?
Scire potes, Brigitta, tuo nonne optima nato
Adfuit, & promptam Virgo paravit opem?
Viderat hoſtis atrox ſoles inſtare ſupremos:
Advolat, & prædam, quà licet, inquit, agam.
Quò ruitis damnata cohors? certamen, & iras
Ponite, pro ſervo ſtat pia Diva ſuo.
Excubat, & cuſtos lateri morientis inhæret,
Donec eum ſenſus, deſtituatque calor.
Donec corporeis animum complexa ſolutum
Nexibus optato tollat in aſtra ſinu.
Res nova ad æthereum tanta de Matre tribunal,
Auſa fuit rapida bellua voce queri.
Hanc ſibi non æquam, partas ſibi tollere prædas,
Injicere audaces in ſua regna manus:
Hanc primo gemitu, primo hanc clamore vocatam,
Quamlibet indignis ſemper adeſſe reis.
Hanc nihil, aut minimùm, quid jus det, cuiq; videre:
(Verba velut dirum ſingula virus, erant)

Ibat adhuc in verba furor: reſpondit JESUS;
  Nil benè non agitur, quod mea Mater agit.
Huic divina ſuum ceſſit clementia ſceptrum:
  Huic ego judicii fræna regenda dedi.
Dixerat, inverſis repetuntur Tartara ſignis.
  Tutaque ſub Stygio quæritur orbe fuga.
Longus ero, ſi plura brevi ſolatia tangam,
  Mortis in extremo præbita ſæpè metu.
Ne per multa vager, de multis una puella eſt,
  Innocuæ quondam cura fidelis ovis.
Sueverat illa ſacram dextra verſare coronam.
  Lanigeri tondent dum thyma læta greges.
O quoties geſtivit ovis balare, ſacratas
  Rumpere balatu nec fuit auſa preces!
O quoties viſo lupus horruit orbe coronæ:
  Obvia nec viſo palluit agna lupo!
Venerat ergo dies felicibus edita bigis,
  Præmia qua cœlo digna puella ferat.
Suppetias divina Parens latura puellæ,
  Exiguam verſus tendere viſa caſam.
Virginis incedentis erant tres, pompa, phalanges:
  Non facies illis una, colòrve fuit.
Prima coronatis ibat ſpectanda capillis:
  Pars roſa, pars violæ, pars hyacinthus erat.
Altera flammivomas cœleſti lampadas igne
  Prætulerat lauri fronde revincta caput.
Tertia quæſitas geſtabat ſanguine palmas,
  Quem pro defenſa relligione dedit.
Pande tuas, ò caula, fores, admitte MARIAM:
  Altera jam dici Virginis aula potes.
Intulit ipſa ſuas agreſti limite plantas;
  Viſus & ætheria luce nitere locus.
Nec mora. Virgineis animam deponit in ulnis;
  Funere tam fauſto digna puella rapi.
O ſinus! ò faciles currus! ò digna triumpho

Fer-

Fercula, Cæſaribus, Roma, negata tuis.
Fortè rotas auro rigidas, gemmiſque parabas,
Aut ebur, aut nivei fortè coloris equos:
Sed modò confractos currus, axeſque videbas,
Et modò pro lauro mœſta cupreſſus erat.
At quem Diva ſuis indulſit amica triumphum;
Ille vel invita morte perennis erit.

ELEGIA XII.

Sacrum ſui Clientis cadaver B. Virgo MARIA cuſtodit.

CRederet hoc quiſquam? dum fatis ceſſit Ama-(tor,
Virgineus cineri ſpirat inuſtus amor.
Quamvis humanum ſit pulvis, & umbra cadaver,
Iſta miniſterio pars quoque functa ſuo eſt.
Eſt aliquid Dominæ votivam ferre corollam,
Illius & blanda geſta ſonare Lyra.
Eſt aliquid victu genium fraudare diurno;
Sol quoties roſeis Sabbata portat equis.
Officii pars nulla ſuo non fœnore conſtat;
Et referunt cenſus ſingula penſa ſuos.
Talis in infami Virgo fuit ipſa latrone.
Hinc precor, obſequii præmia diſce tui.
Venerat in triſtem non exceſſurus arenam:
Collaque jam gladio, jamque daturus erat;
Tum miſer agnovit, toties quem fugit amicum,
Ultorem certè poſt caput eſſe Deum.
Hæc equidem merui, Virgo ſanctiſſima, dixit:
Sit mea, fac, tali culpa ſoluta nece.
Sabbata jejuni tranſegimus: hæc quoque noſtras
A latrociniis continuere manus.
Iſta tuus præſcripſit amor ſolemnia nobis.
Sic ego, ſi memini, relligioſus eram.

Pro

Pro quibus officiis, tumuli mihi confer honorem;
Ne jaceam mediis triſte cadaver agris.
Dixerat, emoritur, lato jacet æquore campi
Truncus, & alitibus præda, cibuſque datur.
Nox erat, & tenebræ: circùm, ſupraque coruſco
Lumine funeſtus fulgere viſus ager.
Cœlitibus Regina gradum ſtipantibus infert;
Ne ſuus extincto debitus abſit honos.
Illa caput trunco digitis ſolertibus aptat;
Major ineſt collo, quàm fuit antè, decor.
Corpus, & oſſa novo pariter compoſta feretro
Regia feralis purpura pannus obit.
Mox tulit exequias cœleſtis turba, novamque
Sandapilam pars hæc geſtat, & illa faces.
Adſtitit ut portis, vigiles ſtupuere: nec ullus,
Quiſve ferat, novit, cuive feratur honos.
Pande fores cuſtos, dixit Regina, latroni
Urbs quæ veſtra negant, debita juſta damus;
Ite citi, neglecta ſuo date membra ſepulchro,
Et pretium meritis æqua rependat humus.
Sic coluiſſe juvat tenui mea Sabbata cultu,
Et vacuum culpis hunc tenuiſſe diem.
Tu quoque dic quantus tuleris, Guttere, favores;
Diſſecuit vitæ mors ubi fila tuæ.
Non erat, exanimum quo te velare ſodalis
Poſſet, & extremam quo tibi ferret opem.
Sindon afert Virgo, texit quoque ſindone funus;
Quid faciat nato blandius ulla Parens?
Et fuit in Belgis juvenis, quem Diva clientem
Unum de numero juſſerat eſſe ſuo.
Dixerat emoriens; Cùm frigidus efferar iſthinc;
Ibit & in funus tota juventa meum:
Tunc cancellatæ me ſiſtite Virginis Ædi;
Hujus eram vivus, mortuus hujus ero.
Prima MARIA meos, in vere ætatis, amores
Ab-

Abſtulit; hos tumulo ſervet & illa meo.
Sæpè dati nobis inter convivia flores;
  Sertaque de violis addita, deque roſis.
Hæc ego Virgineas (Superi vos teſtor) ad aras
  Non intermiſſa relligione tuli.
Dixit: & in medio vitam ſermone reliquit
  Parte ſui moriens, parte ſuperſtes Amans.
Vidimus inſtitui longam pro funere pompam;
  Et quidquid pietas addit, & addit honor.
Ventum erat ante tuos, Mater dulciſſima, poſtes;
  Funebris injecta ſubſtitit ordo mora.
Scilicet auguſta quæ majeſtate ſedebas,
  Protinus erecto es ſurgere viſa pede.
Viſa ſuper feretrum, fortunatumque clientem
  Fauſta precaturas impoſuiſſe manus.
Finiturus eram, niſi me revocaret Alanus,
  Cujus ab interitu fulgida dextra fuit.
Juraſſes anteire nives, anteire liguſtra,
  Aſſuetam Dominæ texere ſerta manum.
Nec mihi parva fides: hæſerunt aurea labris
  Lumina, Phœbea lucidiora face.
Hoc decus emeruit facundæ gratia linguæ,
  In titulos, Virgo, non niſi nata tuos.
Quis modò virginei tumulo me ſiſtat Alani?
  Mille manu ſpargam lilia, mille roſas.
Ille animum tenero devovit ab ungue MARIÆ,
  Et me aliquis tumulo lilia ferre vetet?
Ille ſuum Dominæ pro virginitate cruorem
  Sæpiùs optavit fundere: funde roſas.

ELEGIA XIII.

B. V. MARIA Clientem ſuum luſtralibus flammis liberat.

CUm vitæ jam fila tuæ, extremamque totondit
  Non exorato forfice Parca comam,
Si te durus habet luſtrali carcer in igne,
  Et culpæ pœnas exigit ille tuæ.
Ad cœlum faciles aditus per inania quæres
  Vota: tenax iræ Numen, & ignis erunt.
Flebis, & abſument longos incendia fletus,
  Dum vitæ labem diluat acta dies.
Parce metu, metamque tuis, & tempora pœnis
  Ponet, & ultori jura MARIA foco.
Cauſa perorata eſt: triſtes abſcedite flammæ:
  Vincula captivo, Tartare, ſolve tuo.
Crimina ſi numeres, at ego ſuffragia nectam;
  Quæ pia pro miſero Diva cliente dabit.
Indultum eſt opibus? vitam caſtigat egeſtas,
  Regia quam vita paupere Virgo tulit.
Greſſibus erratum? greſſus appende frequentes;
  Et Solymæ tritam per loca Sancta viam.
Peccatum eſt oculis? oculos appende quibuſcum;
  Caſte pudor, nunquam lis fuit ulla tibi.
Audior, & poſita miteſcit compede carcer,
  Ignis & ille atrox incipit eſſe pius.
Rem propior tango, teſtem ſe Roma profeſſa eſt;
  Geſtit in hac Muſæ parte favere meæ.
Feſta dies aderat, qua, terris Virgo relictis,
  Regnat, & impoſito vindicat aſtra pede.
Laudibus, & pompa talem celebrare triumphum;
  Roma, tuis ingens Patribus ardor erat.
Iſta ferunt viſos inter ſolemnia Manes,

Vir-

Virginis ad ſacras præcipitare fores.
Quò vos? (qui tenues vidit ſinè corpore vitas)
Inquit, & ad Superos unde tenetis iter?
Nos hodie flammis (flammas accendimus ipſi)
Libera Virgineo turba favore ſumus.
Nos ideò denſis ad ſancta altaria turmis
Tendimus, hoc pietas, officiumque vocat:
Pars grates, pars vota feret, pars carmina dicet:
Pars canet exilii tempora lapſa ſui.
Oſcula pars dextræ figet, pars oſcula lævæ,
Quæ nos è mediis eripuere focis.
Trans cineres ſic fida ſuum protendit amorem
Mater, & imperii jura benigna ſui.
Ultima, Virgo, meæ cùm mors advenerit horæ
Linea, judicii prima futura mei.
Ne, precor, ò pigeat famuli meminiſſe, cupivit
Eſſe bonus, ſi non optimus ille fuit.
Fortè, quod heu! timeo, lentis ardoribus urar,
Grande malum, lenta flamma ferenda mora.
Ah! potiùs, dum fata ſinunt, me luſtret amoris
Igne ſui JESUS, igne MARIA ſui.

ELEGIA XIV.

Perſeverandum in amore B. V. MARIÆ:

DOnec Amans ſacri metam contingat amoris,
Nulla vacet curſu, nulla labore dies.
Durat amor longùm. Circo diſcedat ab iſto,
Quem vires, animi deſtituitque vigor.
Currite vos, quibus aſtra favent, quibus ardet amoris
Lampas inextincta conſpicienda face.
Sic pugil ad palmæ volat indefeſſus honores:
Sic æterna ferox prælia victor amat.
Sic celer aſtriferum Titan emenſus Olympum,
Altera

Altera jam laſſos ad juga cogit equos.
Aſpice Penelopen, tela quàm ſudet in una,
Quæ data connubii pignus, & obſes erat.
Nocte retexit opus, tota quod luce paravit:
Nec laſſant viduas bis duo luſtra manus.
Felices nimiùm, quos nulla ab amore reclinant
Otia, quos nullo dividit ora die.
Quos neque degeneres annis labentibus ætas,
Quos neque degeneres ſors minus æqua facit;
Eventura cano, curſu vos magna peracto
Palma manet: tanto digna labore peti.
Palma manet, quam nec Boreas, nec Sirius uret,
Olim victrices implicitura manus.
Diva, tuo fidum fac me conſtanter amori:
Et mea, fac nullis flamma tepeſcat aquis.
Iſacides potuit ſeptenas ordine meſſes,
(Sola tamen pretium formà Rachelis erat.)
Iſacides potuit tam longos ferre labores;
Spes tamen optatas ſic quoque luſit hymen.
Trux ſocer, & leges, totidem præſcribit & annos;
Accipit & leges, & data juſſa gener.
Una Rachel ſoleſque breves, breve frigus, & ęſtum,
Una Rachel curas, & leve reddit onus.
Non ego, Virgo, tuos, rerum pulcherrima, vultus;
Non ego te forti pectore, Mater, amem?
Ah! lapis eſt, quicumque tuos non foverit ignes:
Hos mihi dum dederis; præmia nulla velim.
Nec moror in longam fila extendenda ſenectam,
Dum mea vita tuo ſpiret amore, ſat eſt.
Exiguis vitæ ſpatiis æquabit Amantum.
Sæcula, qui conſtans, qui benè fidus amat.

ELE-

ELEGIA XV.

Mirum in Cœlo gaudium ex aſpectu B. V. MARIÆ.

SIc eſt: Parthenicos invitat ad aſtra Clientes,
Candida quæ puro ſemita lacte nitet.
Hic Deus, hìc omne eſt, quò mens expleta triumphet,
Et deſideriis ponat avara modum.
Numinis aſpectu quicumque fruuntur Amantes;
Pleniùs ex ipſo gaudia fonte bibunt.
Altera lætitiæ Chriſtus ſeges, altera Virgo:
Quæ miro Divos frontis honore capit.
Quantum pulchra ſuæ concedunt ſidera Lunæ;
Dum pleno niveas ſpargit ab orbe faces;
Tantum præ ſuperis & majeſtate coruſcat,
Eminet & formæ dote MARIA ſuæ.
Illius è vultu totus pendebit amator.
Hæc eſt lętitiæ ſcena parata ſuæ.
Sive ſuos oculos in te Regina moretur:
Hujus in aſpectu ſivè morere tuos.
Semper erunt flammæ, quæ te feliciter urant:
Semper erit, qui te nectare paſcat, amor.
Hæc ego magna voco, quamvis majora ſuperſint,
Quæ de Virgineo gaudia corde fluunt.
Dulce cor, immenſo latè ſpectabile cœlo,
Quàm rapis, arcanas quando recludis opes!
Da veniam, cœleſtis amor, ſi præterit arcum;
Pręterit & flammas ſi mea Muſa tuas.
Hęc dicent alii, qui te ſenſere, probantque
Quas cornu vires, & tuus ignis habent.
Noverat hęc Invenis, qui captus amore videndæ
Virginis, orbari lumine ſponte tulit.
Orbus & ille fuit (quis luſus amoris?) ocello,
Fulgida quo Dominæ viderat ora ſuæ.

Sci-

Scilicet auguſtum nequiit perferre nitorem:
  Tantus honor formæ, gratia tanta fuit.
Hei mihi dixit Amans, oculus cur permanet alter?
  Una dies pandat, nox tegat una duos.
Diva parens, dextro concede, quod antè ſiniſtro:
  Non ego de nihilo cœcus amator ero.
Siſtitur ergo favens iterùm Regina clienti,
  Lumine ſiderias ejaculante faces.
Conſpicit ille ſuæ vultus impunè patronæ;
  Raptaque lux oculo quæ fuit antè, redit.
Quare Parthenici longùm florete Sodales:
  Vos, quibus à puro pectore venit honos.
Cœleſtes oculis decerpite ſemper amores,
  Quos parit aſpectu pulchra MARIA ſuo.
Blandaque virgineo manans è corde voluptas
  Influat in veſtros amplior uſque ſinus.
Sat mihi, dum liceat primis contingere labris
  Hos, mea qui toties ara fuere, pedes.
Hactenus optatum ſulcavimus æquor amantes:
  Vos date navigio debita ſerta meo.

DE
ANGELI TUTELARIS
CULTU
ELEGIA.

ANgelicum quibus officiis venereris Achatem,
Auſpicor: auſpiciis plaude, Juventa meis,
Scilicet hæc artis lætiſſima janua noſtræ,
Mille boni cauſas, mille ſalutis habet.
Incipe, parve puer, Cuſtodem agnoſcere cultu,
Aurea dum primi tempora veris eunt.
Ductus amore tui deſertis advolat aſtris,
Et tuus in terris ſuſtinet eſſe comes.
Et tibi cœleſtes paulatim infundere ſenſus,
Inferius curis non putat eſſe ſuis.
Ordiar à primo ſurgentis lumine Solis:
Succeſſum ſpondet, quod benè cœpit, opus:
Si quis ab ignavo jubeat te ſurgere ſomno
Cuſtodis, dicas, ſunt ea juſſa mei,
Eripe te thalamo: cœlo tua lumina tolle:
Tendit iners illis vincula lenta ſopor.
Mox cape cum tunicis metuentem crimina vultum
Et vitium nudi corporis omne cave.
Eſt tibi, ni fallor, modico brevis ara paratu:
Hùc animi primas, fer tua dona, preces.
Jam benè præterii, dices, ſine crimine noctem:
Quâm nox fauſta mihi, tam ſit amica dies.
Illa datur forſan non exhibitura ſequentem:
Tu rape non ſegni, quod feret illa, manu.
Attentum ſtudiis me Sol, & Dive, videbis;
Pars

Pars mihi de tota non cadet ulla die.
Recte habet: oraſti. Muſis aſpirat Eous.
Deque novem jam te convenit una ſoror.
Utile ſit, fauſtumque precor, ſic annuat æther:
Primaque ſit ſtudiis cura, Tonantis honor.
Eſt, cui mens variis improvida flexibus errat,
Quòque parat curſum vertere, cœca via eſt.
Scire cupit quo nempe ſciat, quid vanius iſto?
Quid niſi ventoſæ ſemina mentis alit?
Et ſcire alter amat, toto clareſcat ut Orbe,
Monſtretur digito, turbaque dicat: Hic eſt.
Res eſt, crede, levis, volucrique ſimillima fumo
Gloria, quam populi plauſus, & aura facit.
Æſtimat alter opes, pretium non vile laborum.
Tu meliùs pretium vile, putabis opes.
Turpe ſuis Numen non propoſuiſſe Camœnis:
Turpe operam fruſtrà proſtituiſſe ſuam.
Si tibi difficilis, vel res erit ardua captu:
Conſule: ab Angelico lumine lumen erit.
Nec tua perpetuis ſudet mens anxia curis,
Da leve neſcio quid, ſubmodicumque preci.
Audio: nola ſonat; Latiæ pete caſtra Minervæ,
Ut ruit audita miles ad arma tuba.
Cuſtodique tuo meritum de vertice honorem
Sive domo egrediens, ſive reverſus habe.
Numen adi, ſi templa tuæ vicina paleſtræ
Non habeant clauſas ad tua vota fores.
Dumq; ſubis claſſem, quot habet tua claſſis alumnos
Sponte tot Aligeris exhibeatur honor.
Et dices: ſalvere loci ſacer Angele præſes
Te jubeo, Muſis velificare meis.
Voſque duces Genii ſtillate clientibus undam,
Quæ ruit è ſummi vertice miſſa jugi.
Qua ſimul ac ſolers tinget ſua labra Juventus;
Eloquii fundet flumina larga ſui.

Ecce

Ecce Magiſter adeſt: linguis, animiſque faveto,
  Sedulus, & Divos ad tua penſa voca.
Si ſapias, totus pendebis ab ore loquentis:
  Ad ſophiam cunctis hæc via fecit iter.
Quid ſi præcipiam, fuſas mens provida curas
  Contrahit, emotis dum ſonat hora rotis?
Angele, dic, fuit hora meis quæ candida votis;
  Candidior ſemper, candidiorque fluat.
Scis, quibus inſidiis, Stygio petar unus ab hoſte;
  Inſidiæ per te, deficiantque doli.
Crede mihi, feret auxilium, ſeu tendis in hoſtem,
  Seu ſociis media prælia claſſe moves.
Seu perarare leves hoc ſub cenſore tabellas,
  Seu libet Aoniis nectere verba modis.
Finis adeſt claſſi: jam ſtat facturus ad aras
  Myſta: miniſterio fungere rite tuo.
Inſpice quò properes, nihil hic niſi grande paratur;
  Majeſtas illo ſiſtitur ampla loco.
Vade, ſed ingenuos æquo pede divide paſſus,
  Quos tuus obſervat, ſubſequiturque comes.
Protinus ex imis vibres tua vota medullis,
  Præſtet & officium menſque, genuque ſuum.
Sint procul à nobis juvenes, qui templa frequentant,
  Porcus ut immundam ſordibus intrat haram.
Caſta placent Superis: caſta tu mente precare:
  Ingenuas ſedes exigit illa preces.
Iſthic cum ſocio nutus conferre loquaces
  Sit pudor, & vetitis addere verba jocis.
Attonitos perhibent ſe circum altaria Divos
  Fundere, dum Myſtes pane, meroque facit.
Nec te Cœlituum, nec te reverentia tangat,
  Numinis? ò aris debitus horror ubi eſt?
Angelus ultor adeſt, mœſtus niſi facta retractes;
  Quamque pius Cuſtos, tam ferus ultor adeſt.
Hoc age. Quam patiens Solymis exhauſit JESUS,

An-

Ante oculos veniat pœna cruenta tuos.
Hìc ego te mœſta cum Virgine ferre dolores,
Hìc ego te planctus ingeminare velim.
Ah! lapis es, ſi Matre pati patiente recuſas;
Si cohibes gemitus matre gemente, tuos.
En tibi materiam, qua ſit texenda corona
Virginis, & quali deproperanda roſa.
Hæc foret ò utinam votis conferta pudicis,
Gratior in terris nulla corona foret!
Aliger auguſtas orator miſſus ad aures.
Pauca quidem pro te verba, ſed apta feret.
Hanc tibi qui mittit, dicet, Regina, coronam,
Accipias, ſupplex, ut ſua dona, rogat.
Ut reor, oblatum non averſabere munus,
Auctoris charum quod tibi fecit amor.
Sic tempus precibus, voto ſic ſupplice duces;
Dum Myſtæ verbis dicitur, ire licet.
I bone; teque tuus per compita trita reducat
Angelus, à propria duxit ut antè domo.
Quæ priùs expoſui, medio, fac, Sole ſequaris
Juſſa, per inceptam doctior ire viam.
Et modò da requiem, ſua da modò tempora Muſis,
Grata quibus modicæ ſunt alimenta vices.
Cùm Sol præcipitat cœlo, tua facta revolve,
Et quibus abfuerit laus, ratioque, vide.
Nil impune feras, nec ſit levis error inultus:
Ipſe tibi judex, teſtis, & actor eris.
Da breve propoſito ſpatium: da lumina ſomno;
Qui tibi deterſo crimine dulcis erit.
Denique ſic illo ſub Præſide vive Camœnis,
Nulla velut vitæ meta ſuprema foret.
Sic etiam vigila, quamvis attentus in horam,
Ceu foret hæc vitæ meta ſuprema tuæ.

ME-

FRANCISCI REMUNDI
SOCIETATIS JESU
ALEXIAS
ELEGIA I.

ILla ego Romanæ Virgo laus magna juventæ,
Quæ toties fueram mille negata procis.
En jaceo miſeranda novo ſine conjuge conjux,
Penè relicta prius, quàm benè juncta viro.
Succedit tantis etiam nova cura querelis,
Vulneret, heu! teneros quo vagus orbe pedes.
Si mihi nota foret regio, quà liber oberrat,
Inciperet certus mitior eſſe dolor.
Illi miſſa graves narraret epiſtola curas,
Audiretque meas forſitan ille preces.
Nectuntur ſcribendo moræ: prior ipſa volarem;
Atque meæ fierem nuncia triſtitiæ.
Cedere nam didici furtim, te, ò Alexi, Magiſtro;
Et fugere è patria ſola puella domo.
Ipſe daret pedibus celeres amor anxius alas,
Præcipitique irem per loca vaſta fuga;
Nullaque Virgineos tardare pericula greſſus,
Dicere nec poſſent, parva puella, mane.
Non ſi Colchiaci ſurgant fera monſtra dracones,
Inque meos vultus, Urſe, Leoq; ruas.
Parvulus Iſacides dextra laceravit inermi,
Urſe, tuas fauces, & tua membra, Leo.
Stravit & immani ſurgentem mole gigantem,
Imbelli hoc potuit funda rotata manu.
Fœmineam armaret divina potentia dextram;
Et Cœleſtis idem curreret ales iter.

Impavida hoſtiles perrupit fœmina campos;
Et caput Aſſyrio meſſuit enſe duci.
Et metuenda etiam eſt mea dextera,primaq; poſſum
Vincere virgineæ præmia militiæ.
Te, mea vita, ſequar, quaſcumque inviſeris oras:
Una feret tellus, unaque cymba duos.
Seu Maris Jonii tumidas ſulcaveris undas,
Jonii tecum me vehet unda maris.
Seu proprius Chriſtum Solymis meditaberis agris;
Blanditur vitrea quà ſacer amnis aqua,
Prona Paleſtinis Chriſtum venerabor in agris,
Jordaniſque bibam pura fluenta ſacri.
Seu juga Caucaſei penetrabis inhoſpita montis:
Vivam Caucaſeis hoſpita longa jugis.
Seu Libyæ deſerta petes, Libyæ incola fiam,
Threſſa ero, ſi ponti litora Threicii.
Pulſa per extremos ſi te ratis egerit Indos,
Protinus immenſum metiar Oceanum.
Mèque docebit amor, fuerit ſi fracta carina
Indociles undis arte movere mànus.
Tam caſtos heu! ne invideant mihi ſydera amores,
Atque avidis raptam me mare condat aquis.
Ipſa ſuas etiam patiuntur ſydera flammas,
Ipſum etiam, credo, novit amare mare.
Sed neque ventorum rabies, neque pronus Orion,
Nec ſtabilem excutiet mobilis unda fidem.
Obruar at rapidis ſi fluctibus: obvia Piſtrix,
In tua me vivam viſcera conde, precor.
Conde,precor: ſed mox,ea me, quibus errat Alexis,
In loca, ſervatam, Piſcis amice, vome.
Hebræum irato ſi quondam è gurgite vatem
Inſueto miris bellua ventre tulit.
Hoſpitio ille novo gaudens, illa hoſpite tanto;
Miratur ſortem victor uterque ſuam.
Tertia lux aderat, cùm credita pignora Piſtrix,
Sci-

Scilicet illæſum reddere juſſa virum.
Faucibus invitis in apertas expuit auras,
O ſtatio miſeris commoda naufragiis!
Si tamen in me eritis crudeles vos quoqus piſces,
Naufraga ſi duro ſum peritura mari.
Me manibus periiſſe tuis, amor alme juvabit,
Caſtus honorati funeris auctor eris.
Deque meo pontus faciet ſibi nomine nomen,
Et fœlix inter ſydera ſydus ero.
Navita præteriens illa plorabit in unda,
Firmabitque mea vota marina fide.
Et dicet periit quondam hìc Romana puella,
Dum toto amiſſum quæreret Orbe virum.
Vivat tantus amor: ſemper ſis ò bona virgo,
Tam dilecta Deo, quam benè fida viro.
Jam ſecura tenes reducem ſuper aſtra maritum,
Sit tibi terra levis, ſi gravis unda fuit,
Hei mihi quò rapior? quæ fingo ſomnia? falſo
Me ludit viduus, dum vagor Orbe, thorus.
O ſaltem ſcirem qua parte requirere poſſem
Te, mea lux, animi ſpeſque, metuſque mei.
Et ſylvæ, & rupes, campique, & litora cuncta
Jam ſunt facta tua ferrea duritie.
Non eſt qui noſtras æqua bibat aure querelas,
Diſſipat eluſos ventus, & unda ſonos.
Sola pia eſt, mecumque gemit reſonabilis Echo;
Illa tamen gemitu languida facta meo eſt.
O mea vita redi; nam quæ te cauſa moratur,
Si qua in te eſt pietas, ò mea vita redi.
Quod ſi forte tibi eſt reditus gravis ah! precor ad te
Me, quacunque voles parte, venire jube.

ELEGIA II.

CRudelis regio, quæ te fovet uſque latentem;
Illa meis facta eſt terra beata malis.
Ah pereat quiſquis, ſi fas eſt dicere, primus
Inviti docuit terga domare ſalis!
Intactum qui fregit iter, monteſque ſubegit;
Virgineam pedibus qui violavit humum.
Septeni colles, & Tybridis oſtia, tutus
Exigui limes tunc erat imperii.
Tunc erat Urbs vix nota ſibi, parvoque Quiriti
Extremi Æthiopes porta Capena fuit.
Dictator numerabat oves, preſſoque Senator
Feſſus aratro, humili ſub lare jura dabat.
Nunc quoque ſic utinam, clauſis regionibus, eſſes
Mecum ſub vili, pauper Alexi, caſa!
Cur fugis è patria non ullo pulſus ab hoſte?
Si tibi cura mei eſt, ò fugitive, redi,
Si tibi cura mei nulla eſt, miſerere parentum;
Quem trahis, ipſe jubet ſpiritus, eſſe pium.
Non hæc ſperabant meritæ ſolatia vitæ
Et pater infelix, & miſeranda parens.
Immatura utrique paras heù! funera, jam jam
In tumulum triſti cum patre mater abit,
Prompta tuæ tu ſolus habes medicamina culpæ:
Funera regreſſu ſunt revocanda tuo.
Vita veni, quid enim tandem peccavimus omnes?
Tota ne Roma poteſt eſſe noverca tibi?
Aſt ego quid merui? vel quo rea crimine dicor?
Nullum in me crimen, præter amare, vides.
Si tibi virginitas, juvenis caſtiſſime, ſancta eſt,
Virgineo poſſum vivere nupta thoro.
Vivere ſi poſſum cum conjuge virgine virgo,
Cur fugis aſpectus, dure marite, meos?

Eſſe

Eſte mihi teſtes Superi, nil firmius opto;
Quàm vita exacta cælibe poſſe mori,
Connubii non vincla Venus, non fœdera nectit,
Nec facit amplexus, concubituſque virum.
Cœlicolum Regina potens, & gloria terræ,
Ipſa ſimul conjux, Virgo, parenſque fuit.
Cœcilia antiquæ potuit nova gloria gentis
O quam diſſimilem ducere virgo virum:
Conjugis in thalamum prima cum nocte veniret,
Protinus exclamat, Valleriane cave;
Valleriane cave, cuſtos fortiſſimus adſtat,
Qui mihi libati corporis ultor erit.
Eſt mihi Virginitas ſummo jurata Tonanti;
Pervigil in lectum fert ſua vota ſopor.
Gorgone tuta: meo caream Alite? telaque vibrans
Fingitur à vobis Pallas, inermis ero?
Crede mihi, Paridis non eſt hæc fabula veſtri,
Cum Menelaæo rapta Lacæna thoro eſt.
Sum tua,tu meus es,Chriſtum cole; ſim modò virgo
Tu pater, & conjux, & mihi frater eris.
Sic ait, ille ſacro luſtratus fonte, meretur
Optato ætherii militis ore frui.
Sanguis utrumq; iterum fœcunda in morte maritat,
Ornat utrique manum palma, corona caput.
Noſter Hymen tali caleat face, tæda jugalis
Sentiet haud flammas, dire Cupido, tuas.
Fœmina, virque jugo ſacri ſubiguntur amoris,
O quanta exiſtit vis in amore pari!
Aſt ego, te, rerum pulcherrime, ſemper amavi;
Sic placidi redeant in mea vota dies.
O quoties cùm me peteret malè ſana Procorum
Turba, meus, dixi, ſolus Alexis erit.
Altera vera fuit, fuit heu! vox altera mendax;
Es ſolus, ſed non diceris eſſe meus.

ELEGIA III.

HÆccine communis mihi debita gaudia vitæ
 Siccine quæ toties tu mihi verba dabas ?
Ante ſuas fluvii revocabunt ad caput undas,
 Et partum falſo ſemine fundet humus,
Quam te nos, virgo ludamus amore fugaci,
 Aut violem pacti fœdera conjugii.
Ad caput, ò fluvii veſtros revocate liquores,
 Da partus alio ſemine terra tuos.
Me facilem his nuper dictis eluſit Alexis,
 Et tacitam blanda texuit arte fugam.
Nox erat (heu memini notorum prima dolorum
 Semina, & afflictæ vulnera prima domus.)
Aurivomis pendent varii laquearibus ignes,
 Lætaque fæſtivis perſonat aula choris: (ambo
Ergò brevem ad thalamum jam primùm acceſſimus
 Nunc Deus eſt nobis mente colendus, ais:
Ille novo junctas firmabit pignore dextras,
 Et te præcipuo ſemper amore colam?
Pareo: dumque preces in longas ducimus horas,
 Occupat heu fallax lumina feſſa ſopor.
Me miſeram, ò nimium, nox invida, & ò tu
 Somnule deliciis inſidiate meis?
Curarum in terris qui diceris eſſe levamen,
 O mihi quot curas, perfide ſomne, paris?
Evigilo, & malè clauſa prius mea lumina jacto:
 Excideras noſtris, lux mea, luminibus.
Dirigui, nec erat ſtupefacto in corpore ſanguis,
 Factaque ſum gelido marmore frigidior.
Aſpicio rurſus, vacuumque cubile pererro;
 Quocumque aſpicerem; nullus Alexis erat.
Tum mihi virgineis violavi pectora palmis,
 Et cœpi indignas, ungue notare genas.

Præ-

Præcipito è thalamis corpus, ſimiliſque furenti
  Crinibus effuſis atria mæſta peto.
Accurrunt famuli celeres, trepidæque puellæ:
  Et pater exanguis, ſemianimiſque parens.
Quid memorem lacrymas, & fœmineos ululatus,
  Primaque nocturni tempora ſupplicii!
Quid juvat inviſum toties numerare dolorem,
  Et mala narratu non medicanda meo.
Noſter Aventino clamor tonat undique colle,
  Imbribus intumuit Tybridis unda meis.
Et mihi nunc omnes fuit impetus ire per urbes,
  Horridaque irati ferre pericla maris.
Nec pudor, aut ætas obſtabat, parvaque viſa
  Sunt deſiderio terra, fretumque meo.
Sed tua me violenta domus, genitrixque, paterque
  Continuitque meam Roma inimica fugam.
Mox tamen, ut viſura meos, Aurora dolores
  Sidereas mæſto diſpulit axe faces.
Noſtræ ſumma peto celeri pede culmina turris:
  Urget amor: quid non ſedule cogis amor?
Proſpicio; ſuperant acie mea lumina lynces:
  Nulla tui ante oculos venit imago meos.
Corruo, deficiunt vires; in brachia tollunt
  Me famuli; infenſus liquerat oſſa calor.
Omnia votivis onerantur templa tabellis,
  Pulſaque continuis fletibus ara gemit.
Undique miſſa choors oculis vigilantibus exit,
  Et toto conjux quæreris Orbe meus.
Quæreris, & toti cum ſis incognitus Orbi,
  Hoſpitio terra eſt tota ſuperba tuo.
Ah! precor ignoret quæ te videt ora vagantem
  Iſto, ne mihi te, capta decore neget.
Si reditum ſtatuis, quacumque erraveris ora
  Id ſatis eſt, ut ego, tuque, tuique ſciant.
Sed quavis regione erres, ſi protinus adſis

Ignoſco longæ tempora dura moræ:
Idem cauſa mei fides, medicinaque morbi,
Dulcia ſunt medica vulnera facta manu.
Vivam iterum, vivam, cùm me, mea vita, reviſes,
Cum, mea lux, venies luce repente fruar.
At moræ, Alexi, moram ſi nectis, quam mihi ſemper
Mors incerta tua eſt, tam mihi certa mea eſt.

ELEGIA IV.

(nas:
HEi mihi quam duras patior ſine crimine pœ-
Materies miſeræ fertilis hiſtoriæ?
Impreſſo nutrix rorantia lumina lino
Siccat, & ò dicit, pone puella metum:
Ille fidem ſervat, tuus eſt redivivus Alexis;
Non illo Romæ Sanctior ullus erat.
Tempora ſignat amor: reditus mihi longior iſte
Jam fit Odiſſea, durior Iliade,
Improba nidificans cœcum quem fecit hirundo
Dum laſſa urgenti membra ſopore, levat.
Sponte licet natum certas miſiſſet in oras
Et ſpes de reditu non minuenda foret.
Attamen aſſiduas agitant cum conjuge curas
Vix ullam poterat ſuſtinuiſſe moram.
Mater multa gemens, ah quò te miſimus, inquit;
Unice amor, matris gaudia, vita patris?
Quæ mihi te, & patri ſuccurrere, nate, coegit
Pauperies, tecum gratior uſque foret.
Et pater, ò miſeræ ſolatia ſola ſenectæ,
Jam pridem cœco tu mihi lumen eras.
Te retinet durus ſi debitor inde recede:
Tu potior magnis es mihi divitiis.
Huc propera, ductore tuo cum ſoſpite ſoſpes,
Et canis adventum nunciet ante tuum.
Sic ait; ex oculis ibant duo flumina cœcis,
Clau-

Clauſus luci oculus, fons ſit apertus aquis.
Aſt ego quid faciam, quam tu clam, ſponte, relicta,
Sic fugis? heu quid agis? quove morare loco?
Quàm vereor ne forte avidis jam ceſſeris aſtris?
Hei mihi! triſtitiæ ſumma ſit iſta meæ?
Et ſemper facies in nomine pallet Alexis,
Cumque meo aſſiduus certat amore timor.
Seu rutilat puro Phœbus, ſeu Cynthia curru,
Tu mihi nocte metus, tu mihi luce dolor.
Nulla mihi requies, neque Sol ſine nubibus ibit,
Cum Sol, & noſtræ cauſa quietis abes.
Non mihi Erythræi ſerpunt per colla lapilli,
Gemma nec ulla meis ardet in articulis,
Nec vidui certa nodantur lege capilli,
Nec mihi ſub Coa veſte ſuperbit humus.
Quid mihi ſi Cræſi ſine te fluit aureus amnis
Ebriaque in Tyrio murice dormit ovis?
Indica ſi ſine te precioſo terra Adamante
Grandinat in comptas prodiga facta comas?
Quid mihi ſi gravidis turgent in collibus uvæ,
Totaque defeſſo ſub bove terra gemit?
Si calabra tonſi flores ape mella miniſtrant.
Laſcivit Siculo ſi grege pinguis ager?
Nec curent, quibus inter opes, & eburnea tecta
Aurea Tantaleo fallitur amne ſitis.
Nec ſumus ex illis, longam quibus inter amicos
Triſtitiam frangunt munera, Bacche, tua.
Odi ſuffuſas radianti lampadas auro;
Aurea ſunt oculi lampas, Alexi, tui.
Non ego delector cithara, fidibuſque canoris:
Sola mihi gratum vox tua carmen erit.
Non mihi Panchæo nubes efflantur odore:
Suavis odorata tu mihi meſſe magis.
Non mihi ſidereis gemmaſcunt floribus arva;
Tu narciſſus eris, tu mihi ſola roſa.

Ductaque textilibus ramis non vitis obumbrat,
Nec levat ardores lympha petita meos.
Et ſopor omnis abeſt ſi, te fugiente, fefellit,
Non fallet ſenſus, te redeunte, meos.
In te debuerat potius convertere vires,
O ſopor infelix in mea damna vigil!

ELEGIA V.

O Mea lux, & vita redi: tibi brachia pando;
Brachia jam nimia penè ſoluta prece.
Eſt locus in noſtris quà fons pulcherrimus hortis
Surgit, Aventini pars memoranda jugi.
Et meminiſſe potes niſi dudum mente receſſit,
Conjuge cum ſpreta, tota paterna domus.
Hìc nemus umbroſum, & variæ lungo ordine ſedes
Clauſaque diviſis atria porticibus.
Hìc celebri pictura nitet ſpectabilis arte;
Eſt operi merces magna, perennis honor:
Aut ſe naturam putat ars certamine victam;
Aut natura ipſum ſe putat artificem.
Hìc ego per longos duco ſuſpiria, Soles,
Dum perimit ſenſus viva tabella meos:
Depictus parte in læva mihi ſcilicet Orbis
Panditur, hìc tellus ſtat mihi, & unda fluit:
Hei mihi; depictos compellor diſcere mundos,
Atque per illuſas currere mente vias,
Quò ſe cumque ferunt oculi, meus ardor, Alexis
Forſitan hinc, dico, forſitan inde venit.
Quis ſcit an & ſtabiles iſtis in montibus ædes
Fixerit? ò vitæ prompta ruina meæ!
Hæc illi tremulæ texunt umbracula ſylvæ;
Has inter rupes durior ille latet.
Illic horrifico nigreſcunt æquora nimbo
Ah! ne forte mei ſit ratis illa viri.
Aſt hæc quæ regio? Syria eſt, hic forſitan errat,
Ejus errat ſemper multus in ore Syrus.

Hic

Hìc ego te in ſomnis heſterna nocte videbam:
O quæ ſolicitus ſomnia fingit amor!
Et fuit Urbs (ſpecies niſi me nunc fallit) Edeſſa,
Templaque ſublimi conſpicienda tholo.
Hìc te Virgo parens peregrina in veſte latentem
Monſtrat: tu contra protinus urbe fugis.
Dure vir, ah! tandem cœleſtibus annue monſtris:
Aſpicis? à Domina proderis ipſe tua.
Votorum, ò Virgo, ſpes non fruſtranda meorum,
Primaque Virginei gloria connubii.
Si tua divitibus cumulavi altaria donis,
Cultaque Galbaneo fumat odore domus:
Si tibi gemmifero cinxi diademate frontem,
Et micat ante aram pendula flamma tuam:
Urge diva, virum, dum me patriamque requirat,
Fac alia nequeat parte quietè frui.
Dum tenebras quærit manifeſta in luce pateſcat:
Dumque tacet, fiat quælibet ora loquax.
Dum, fugit, immoto ſtupeat pede: dum freta ſulcat,
Navis marmoreas hæreat inter aquas.
Occultum increpitet tellus, & pontus Alexin,
Et conjurato murmure dicat, hic eſt.
O ſopor, & picti ſpecies, ò vana coloris!
Hei mihi quam variis ludor imaginibus?
Nocte diem verſo, certat pictura ſopori,
Fingere quod nequit hæc, improbus ille facit?
Ipſa meas ergo picturis educo curas,
Solamenque bibo, materiamque mali,
In tabula ſpecto terraſque, urbeſque, homineſque
Aſtraque, & immenſi litora cuncta maris.
Crudeles tabulæ, crudelis tu quoque pictor:
Inter tot mundos unus Alexis abeſt.
O mihi ſi referas quo vir meus Orbe moretur
Orbem habeas pictor, tu mihi redde virum.
At parte ex alia Chriſti vitamque, necemque
Co-

Cognato memorat docta colore manus:
Inter tam varias ſpecies miſeranda figuras
Una meum ante alias ſenſum, animumque rapit.
Amiſſum in Solymis puerum mœſtiſſima Virgo
Quærit, & ignotas, itque reditque vias.
O quas illa preces, ò quæ ſuſpiria fundit
Dum vocat errantem nocte dieque Deum?
Et ſtupet, & neſcit cur ſeſe ſubtrahat infans,
Scit tamen hunc culpa non abiiſſe ſua. (gret?
Heu quid agat? redeatne domum? Solymoſne pera-
Nec Solymi natum, nec domus ulla docet.
Virgo eſt, & mater; certat natura pudori,
Dum natura jubet, quò vetat ire pudor.
Spes animat ſenſum, timor opprimit: inter utrumq;
Pignore diva parens ſtatque, caditque ſuo.
Præbet amor vires, dolor eripit: undique pugnam
Damna ferunt: cunctis fluctuat una malis.
Arte licet clara reddi non omnia poſſunt:
Admotam remove, pictor amice, manum.
Flet pictura, tamen vero caret illa dolore,
Mentitaſque color labitur in lacrymas.
Sola meis lacrymis, Virgo, tua flumina monſtro:
Quàm propriè curis pingeris ipſa meis!
Naturam natura æquat, meliuſque refertur
Imbre imber, curis cura, dolore dolor.
Hiſtoria hæc mea ſit: redeunt jam tempora priſca;
Nomine mutato picta tabella mea eſt.
Tunc, ò tunc experta meos Regina dolores!
Cur non in miſeræ conſcia curris opem?
Cum gemitu gemitum, cum pœnis confero pœnas,
Atque tuos caſus metior ipſa meis.
Si longum viſum eſt, tibi ſcilicet, attamen illud
(Da veniam dictis) per breve tempus erat.
Extulit Eoo ter ab æquore, ter quoque foſſos
Occiduo Titan gurgite merſit equos.

At-

Attonitos inter Proceres, legumque magiſtros,
Templum ubi ſublimi ſidera fronte ferit,
Secura puerum reperis in ſede locatum
Cumque illo, & fido conjuge, læta redis.
Aſt ego quot Soles numero? ſi credis amanti,
Quolibet in ſpatio ſæcula mille traho.
Jam didici ſtellas, jam Lunæ tempora novi;
Eois jam ſum doctior Aſtrologis.
Surge, age pacato ſydus mihi naſcere cœlo;
Ætheriaſque novo lumine vince faces.
Quale Magos olim Chriſti ad cunabula reges
Duxit, & optatam conſtitit ante caſam.
Naſcere, & ambiguum radiis mihi percute Alexim
Ibo, nec incertas pes teret uſque vias.

ELEGIA VI.

Ah ne forte velis ſtabulo te condere, & umbris
Neſcio quo Solyma non procul arce loco!
An raperis Chriſti præſepibus? ipſe ſolebas
Plurima de puero, deque parente loqui.
Quàm vereor ne ſit vates tua mater, Alexi,
Et ne præſaga mente futura canat.
Nam tacito mecum nuper collecta cubili,
Multa mihi afflictæ dum memoraret anus.
Virgo, inquit, conjuxque mei fidiſſima nati,
Heù? procul à noſtra vir tuus urbe latet.
Non potuit fruſtra domibus ceſſiſſe paternis
Qui fugit hinc furtim, non rediturus abit.
Romam namque ſui cupidam ſi fortè rediret
Se ſe vel facie, proderet ipſe ſua.
Adde quod occulta ſi vult in parte latere,
Non colet urbanos, patria tecta, lares.
An periere Getæ; prohibet Trax, aut Garamantes?
An deſunt latebræ, Punica terra, tuæ!
Clauſane Jordanis ſunt oſtia? ſcilicet ille
Romana ignotum quæret in urbe locum.

Crede mihi, Virgo, veniet ſi noſter Alexis,
Huc ſua conſpicua nomina fronte feret.
Nil diſperandum, non hæc ſine Numine fiunt;
Quàm credis veniet forſitan ille prius.
O utinam felix redeat, plauſuque Quiritum
Victo quadrijugis Orbe triumphet equis.
Sic fatur tua mæſta parens, lachrymiſque madeſcit,
It comes ex oculis æmula gutta meis.
Ergò ne ſemper eris Romanis exul ab oris,
Et vagus extremis incola litoribus. (hac
Quis ſcit an, & procul hinc, tuguri ſub culmine, poſt-
Crudeli jaceas nudus in hoſpitio?
Ah! ne te pluviæ, ne te mala frigora lædant,
Ne rigeant duro mollia membra gelu.
Vos cohibete Hyades, Boreæ manſueſcite flatus,
Bruma, precor, ſponſum mitius ure meum;
Spargite ſaxa pias colliſa fronte, favillas:
Ex iſto lapidum vulnere ſurge calor.
Nix averte alio tacitum, tua pondera, vellus
Candidus eſt nimium, non eget ille nive.
Parcite, flagrantes æſtivo tempore Soles:
Intus alit flammas, non eget ille face.
Hei mihi! ne facilis ſitienti lympha negetur;
Ne ſedeat pulchro turpis in ore fames.
A me, ſed fruſtra, tibi menſa paratur, Alexi;
Non eſt hinc poſſit qui tibi ferre dapes.
Aliger arreptam ſummo me crine per auras
Non metuenda mei transfer in antra viri.
Haud ille eſt Daniele minor pietate, fideque
Et meus, ò Habacuc, major amore tuo eſt:
O peream ex iſta ſi poſt ego ſede recedam;
Nullæ urgent meſſes, Ales amice, vale.
Quod ſi me noles, triſtemque fugabis, Alexi,
Pulſa tuos moriar protinus ante pedes.
Mors erit hæc felix, conjux cariſſime, viva

Quæ

Quæ nequeo, tecum mortua ſemper ero.
O dulcis tumulus, thalamoque beatior omni,
Si fuero manibus virgo ſepulta tuis.
Et quoties tumulum ſpectabis, gemmula pro me
Ex oculis veniet forſitan una tuis.
At ſi me tecum patieris vivere, ſat mi
In tuguri paleis angulus unus erit.
(Jam Romana Domus, jam culta palatia ſordent.
Tu mea Roma, in te Regia vita mea eſt.)
Illic nupta viro famulabor pauper egenti,
Semper in hoc uno pervigil obſequio.

ELEGIA VII.

FOrſan ab immani premeris nunc gente: tacebis,
Et poteris media vivere barbaria?
At mirum eſt ulli quod ſis incognitus Orbi:
Tu cæcis oculos, pulcher Alexi, dares,
Quæ quis amat, facilè agnoſcit, ſequiturque fovetq;
Te qui, dum cernit, neſcit, amore caret.
Cæcus erat, credo, qui cæcum finxit amorem.
Non ego cæca forem, te quia ſemper amo.
Lumine me non privat amor, ſed privat amantem?
Ah mihi ſic oculos in mea damna facit?
Hebræus Phariis quondam rex alter in oris,
Horrea pellendæ pandit amica fami.
Coram adſtat, loquitur: præſentem agnoſcere fratrē?
Undeni fratres non potuere ſuum.
Tot ne oculos unus potuit tunc fallere vultus?
Non mirum, extincti crimen amoris erat.
At potuit cur ille ſuos agnoſcere fratres?
Prævia fax oculis ardor amoris erat.
O utinam coram adſtares? licet ipſe taceres,
Non fugeres oculos, lux mihi nota, meos.
Ergo aliqua, forſan, (miſeram me) ignotus in urbe
Exigis innumeris tempora longa malis.
Ah! quoties hominum ludet te ſtulta caterva,

In-

Inque tuas aures turpia verba vomet?
Irruet ah! quoties ſtygiis armata flagellis,
Subditaque intorto verbere terga teret?
Impia turba tace; quid enim peccavit Alexis?
Parce agitare meum, turba inimica, virum;
Ne meus ex illo decurrat vulnere ſanguis,
Ne violent aures ſordida verba meas.
Imo agite, atque in me rabiem convertite veſtram;
Sit mea pœna; meus liber Alexis eat.
Heù? ſolus volet ille pati, ſtabileſque parare,
Alta quibus tandem ſcandat ad aſtra, gradus!
Qualis in æthereas ſcalis ſublimibus arces
Fuſus humi Jacob corpore, mente ſubit.
Innixumque, Deum ſcalis ſuſpexit, & agmen
Aligerum alternos ire redire gradus.
Neſcio quid mea mens, conjux, de te augurat, olim
Te ſacro ſupplex Orbis honore colet.
Templa tibi ſurgent, multiſque vocabere votis:
Jam te prima voco, jam tibi vota fero.
Te, per ego has lachrymas oro, per integra ſancti
Fœdera connubii, Virgineumque thorum:
Per mihi crudeles, quos non violavi, Hymæneos,
Perque tuam in primis, caſte marite, fidem.
Te per eos etiam, qui te genuere, Parentes:
Per patriæ, atque domus ſqualida tecta tuæ:
Hæc ſi non flectunt, per ego te Virginis alma
Viſcera chara precor, per genitumque Deum.
Huc ades ò tandem, viduaſque revertere in ædes;
Aut adhibe vitæ, me comitemque viæ.
Quod facies, faciam, quò perges, ipſa præibo,
Cum cantante canam; cumq; gemente gemam:
Cumque viro conjux vivam, cum Virgine virgo:
Corporeque in gemino mens reget una duos.
Sic ſpero, cernent iterum mea lumina Alexim:
Si non ſperarem, jam mihi clauſa forent.

Heu

Heu ne te videam tacita jam morte peremptum
  Et miſero exanimem conjugis in gremio?
Rurſum agitor curis, ſuccedunt fluctibus undæ,
  Turbinibuſque novis orta procella furit.
Secum etiam ventus vocat in præcordia ventum;
  Alter & alterius prælia miſcet ope.
O utinam ne poſt tua funera vivere poſſim,
  Tempeſtas animam ſorbeat iſta meam?
Sum Virgo, Genitrixque ſimul fœcunda dolorum;
  Jam dudum hos plena tu ſeris ipſe manu.
O utinam totus, ne poſt tua fata ſuperſim
  Cum celeri matris funere partus eat!
Spero igitur, timeoque, animus mihi nutat utrinq;
  Quid ſperare magis, quidve timere queat.
Speſque timorque, dolorq; & amor, pietaſq; pudorq;
  Hei mihi! quanta uno in pectore bella movent.
Nec video infelix qua ſtet victoria parte:
  Vivere qua liceat, qua mihi ſorte mori.
Sed modo te vivum inveniam, mihi vincula nectat;
  Deque meo caſtus corde triumphet amor.
Vince amor, & ne ſe captus ſubducat, eundem
  Fac, precor, ad currum vinctus Alexis eat.

B. MARIÆ MAGDALENÆ
Ad Sepulcrum Domini luctus.
ELEGIA
HORATII TORCELLINI SOCIETATIS JESU.

UT Maria infelix marmor conſpexit inane;
  Senſit & extincti corpus abeſſe Dei.
Ilicet ingenti mentem perculſa dolore,
  Clauſtra ſuper tumuli concidit exanimis.
Inde ſimul ſenſus aliquid, mentiſq; recepit

Se-

Sedit, ut effigies ſaxea, ſaxa ſuper.
Non de more premit nodatos mitra capillos;
Sed jacet impreſſo candida mitra pede.
Non humeros peplum, non pectora velat amictus;
Ante ipſos fluitant hæc quoque lapſa pedes.
Udo alabaſtra ſolo, Tyrium effundentia Nardum,
Volvuntur, dives proteriturque liquor.
Sed non illa vicem mitræ, non curat amictus:
Non pepli, aut Nardi, non memor ipſa ſui eſt.
Icta dolore furit, toto te pectore, Jeſu,
Toto animo, totâ perdita mente petit.
O quoties vacui reſpectans orba ſepulcri
Saxa: novis gemuit ſaucia vulneribus!
O quoties vacuas conanti quæſtubus auras
Implere, oppreſſit verba parata dolor!
Ergo, (quod reliquum eſt) imò ſuſpiria ducens
Pectore, ſingultus ore ſonante ciet.
Et palmis palmas, & pugnis pectora plangens.
Dilaceratque comas, dilaceratque genas.
At ſimul effuſus lacrymis dolor ora reſolvit,
Invenitq; ſuos frigida lingua ſonos.
Ingemit, & Cœlo turgentia lumina fletu
Attollens mœſtis vocibus antra replet.
Crudeles homines clamat, crudelia ſaxa,
Crudelem demens, te quoque Chriſte vocat.
Interea ſe ſe inclinans introſpicit antrum,
Et luſtrat madidis omnia luminibus.
Ecce duos cernit juvenes in veſte coruſcâ,
Qui flentem roſeo, quid gemat, ore rogant.
Congemit illa gravi pectus labefacta dolore,
Figit & adverſo lumina mœſta ſolo.
Non illam tangunt vultus, oculique nitentes
Non ſpecies, non vox allicit ætherea.
Unum mente petit Jeſum, unum quærit Jeſum.
Hunc urget lacrymis, hunc queribunda vocat.
Jam

Jam Jeſu, Jeſu antra ſonant, reſponſat Jeſum
 Vallis, & exceptos jactat in aſtra ſonos.
Ah miſera, & Dominum viſa eſt audire vocantem
 Dum vox nota Dei credulâ in aure ſonat.
Quin etiam interdum fallaci ab imagine capta
 Quam madidis oculis ſubjicit acer amor:
Dum Chriſtum petit,aut tenues amplectitur auras,
 Aut ſaxa, aut rigidæ robora ſæva crucis.
Verum ubi ſe falsà ſentit ſub imagine luſam.
 Addit amor lacrymas, ingeminatq; faces.
Illa autem mœrens, viduoque affixa ſepulcro
 Tota abit in quæſtus, tota abit in lacrymas.

LÆTITIA B. MARIÆ MAGDALENÆ VISO DOMINO EX EODEM.

DUm Maria immenſum lamentis æquat amorem.
 Atq; furens Chriſtũ terq; quaterq; vocat.
Inſtructùmq;, habitùmq; gerens olitoris, (& ora
 Hortis in mediis illico Chriſtus adeſt.
Obvius, & Mariæ clamanti, & multa querenti
 Quem quæris mulier? quid lacrymaris? ait.
Illa autem falsâ decepta ab imagine, Jeſum
 Haud noſcit, cœcus gaudia tardat amor.
Ceu mater reducem poſt triſtia funera natum.
 Si videt, ambiguo fallitur ore diu.
Ergo quærenti Domino, quem ſedula quærat.
 Stulta dat audaci verba ſuperba ſono.
Fare, age, quicumq; es, Dominum ſi forte tuliſti
 Dic ubi condideris? ipſa ego nam referam.
Quid non audet amor? quid non ſibi poſſe videtur?
 Flammæ inſtar tentat clauſtra per ipſa viam.
At ſimul ut Mariam ſe ſe de more vocari
 Audiit, & fecit vox bene nota fidem.
Luminibuſq; avidis ſe vera oſtendit imago

Et

Et patuit cari forma retecta Ducis;
Continuo exarſit flagranti pectus amore
Verſavitq; animum dulcis amarities:
Tota fluit lacrymis, velut in Tabore liqueſcunt
Vere novo teneræ ſole tepente, nives.
Mox alacri reducem compellat voce Magiſtrum,
Sed reliqua eripuit verba protervus amor.
Tota inhians Domino defigit in oribus ora:
Nec vidiſſe ſat eſt, & tetigiſſe parat.
Scilicet optatis cupida oſcula figere plantis;
Et Domini ſanctos ſueta tenere pedes.
At Chriſtus, procul ò noſtris, procul artubus eſto,
Non ſibi, non poſcit talia tempus, ait.
Quin age, & hæc ſociis, & Petro nuncia perfer
Certum eſt ſideri ſcandere tecta patris.
Dixerat, & ſubito ex oculis ſe ſe abſtulit, illa
Tanto orbata bono reſtitit attonita.
Inde gemens tali fugientem voce ſecuta eſt.
Me ne fugis? Mariam Chriſte reperte fugis.
Siccine dilectam Mariam deludere gaudes?
Hora eadem vultus datq;, rapitq; tuos.
At Deus ægra ſuo diſceſſu corda remulcens
Complevit ſubitâ pectora letitia.
Pulcra Dei ſpecies animo, diuſque recurſat
Oris honos, voces verbaque in aure ſonant.
Defletumq; diu, Dominum jam vivere gaudet?
Et gaudet vitam ducere Cœlicolum.
Gaudet & optato ſperans poſt funera vultu
Æternum in ſuperâ ſede, beata frui.
Exundant plæno ſurgentia gaudia fonte:
Nec ſe ſe toto jam capit ipſa ſinu.
Qualia Cœlicolum pertentant gaudia mentes
Cum Deus æterno flumine corda Beat.
Tanti eſt te propter, bone Chriſte, dolere; dolores
In ſolida æthereus gaudia vertit Amor.

FINIS.

MAG 20239
BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

